

**2012 m. rugsėjo 25 d. Teisingumo Teismo procedūros reglamento*
suvestinė redakcija**

Turinys

Puslapis

IVADINĖS NUOSTATOS.....	11
1 straipsnis	Sąvokos 11
2 straipsnis	Reglamento objektas..... 11
 I ANTRAŠTINĖ DALIS TEISMO ORGANIZACINIAI KLAUSIMAI.....	12
1 SKYRIUS TEISĖJAI IR GENERALINIAI ADVOKATAI	12
3 straipsnis	Teisėjų ir generalinių advokatų kadencijos pradžia 12
4 straipsnis	Priesaika 12
5 straipsnis	Iškilmingas pasižadėjimas..... 12
6 straipsnis	Teisėjo arba generalinio advokato atleidimas iš pareigų.. 12
7 straipsnis	Vyresniškumas..... 13
2 SKYRIUS PIRMININKAVIMAS TEISME, KOLEGIJŲ SUDARYMAS IR PIRMOJO GENERALINIO ADVOKATO RINKIMAI.....	13
8 straipsnis	Teismo pirmininko ir pirmininko pavaduotojo rinkimai.. 13
9 straipsnis	Teismo pirmininko kompetencija..... 13
10 straipsnis	Teismo pirmininko pavaduotojo kompetencija..... 14
11 straipsnis	Kolegijų sudarymas 14
12 straipsnis	Kolegijų pirmininkų rinkimai..... 14
13 straipsnis	Teismo pirmininko ir pirmininko pavaduotojo negalėjimas vykdyti savo pareigų..... 14

* 2012 m. rugsėjo 25 d. Teisingumo Teismo procedūros reglamentas (OL L 265, 2012 9 29), iš dalies pakeistas 2013 m. birželio 18 d. (OL L 173, 2013 6 26, p. 65), 2016 m. liepos 19 d. (OL L 217, 2016 8 12, p. 69), 2019 m. balandžio 9 d. (OL L 111, 2019 4 25, p. 73), 2019 m. lapkričio 26 d. (OL L 316, 2019 12 6, p. 103), 2024 m. liepos 2 d. (OL L, 2024 8 12, https://eur-lex.europa.eu/eli/proc_internal/2024/2094/oj?locale=lt; klaidų ištaisymas OL L 2024/90475, 2024 8 5) ir 2026 m. birželio 2 d. (OL L, 2026 6 17, http://data.europa.eu/eli/proc_rules/2026/1335/oj).

14 straipsnis	Pirmojo generalinio advokato rinkimai.....	15
3 SKYRIUS	BYLŲ PASKYRIMAS TEISĖJAMS PRANEŠĖJAMS IR GENERALINIAMS ADVOKATAMS	15
15 straipsnis	Teisėjo pranešėjo paskyrimas.....	15
16 straipsnis	Generalinio advokato paskyrimas.....	15
4 SKYRIUS	TEISĖJŲ PRANEŠĖJŲ PAVADUOTOJAI.....	16
17 straipsnis	Teisėjų pranešėjų pavaduotojai.....	16
5 SKYRIUS	TEISMO KANCELIARIJA	16
18 straipsnis	Teismo kanclerio skyrimas.....	16
19 straipsnis	Teismo kanclerio pavaduotojas.....	17
20 straipsnis	Teismo kanclerio kompetencija.....	17
21 straipsnis	Registro tvarkymas.....	17
22 straipsnis	Susipažinimas su registro įrašais, sprendimais ir nutartimis	18
6 SKYRIUS	TEISMO DARBO ORGANIZAVIMAS	18
23 straipsnis	Teismo posėdžių vieta.....	18
24 straipsnis	Teismo veiklos kalendorius.....	18
25 straipsnis	Bendrasis susirinkimas.....	19
26 straipsnis	Protokolų parengimas.....	19
7 SKYRIUS	BYLAS NAGRINĖJANČIO TEISMO SUDĖTYS.....	19
1 skirsnis. Konkrečios sudėties teismo sudarymas.....		19
27 straipsnis	Didžiosios kolegijos sudarymas.....	19
28 straipsnis	Penkių ir trijų teisėjų kolegijų sudarymas.....	20
29 straipsnis	Kolegijų sudarymas, kai bylos yra susijusios, arba atsisakymo nagrinėti bylą atveju	20
30 straipsnis	Kolegijos pirmininko negalėjimas vykdyti savo pareigų .	21
31 straipsnis	Bylą nagrinėjančio teismo nario negalėjimas vykdyti savo pareigų.....	21
2 skirsnis. Pasitarimai.....		21
32 straipsnis	Pasitarimų tvarka.....	21
33 straipsnis	Pasitarimuose dalyvaujančių teisėjų skaičius.....	22
34 straipsnis	Didžiosios kolegijos kворumas	22
35 straipsnis	Penkių ir trijų teisėjų kolegijų kворumas	22
8 SKYRIUS	KALBŲ VARTOJIMAS	22
36 straipsnis	Proceso kalbos.....	22
37 straipsnis	Proceso kalbos nustatymas.....	22
38 straipsnis	Proceso kalbos vartojimas.....	23
39 straipsnis	Teismo kanclerio pareigos kalbų vartojimo srityje	24

40 straipsnis	Kalbos, kuriomis leidžiami Teismo leidiniai	24
41 straipsnis	Autentiški tekstai.....	25
42 straipsnis	Teismo vertimo tarnyba.....	25
II ANTRAŠTINĖ DALIS BENDROSIOS PROCESO NUOSTATOS		25
1 SKYRIUS ATSTOVŲ, PATARĖJŲ IR ADVOKATŲ TEISĖS BEI PAREIGOS.....		25
43 straipsnis	Privilegijos, imunitetai ir lengvatos	25
44 straipsnis	Šalims atstovaujančių asmenų statusas.....	25
45 straipsnis	Imuniteto panaikinimas	26
46 straipsnis	Pašalinimas iš bylos nagrinėjimo.....	26
47 straipsnis	Universiteto dėstytojai ir pagrindinės bylos šalys.....	26
2 SKYRIUS DOKUMENTŲ ĮTEIKIMAS		27
48 straipsnis	Dokumentų įteikimo būdai.....	27
3 SKYRIUS TERMINAI.....		27
49 straipsnis	Terminų skaičiavimas	27
50 straipsnis	Ieškinys dėl institucijos priimto akto.....	28
51 straipsnis	Terminas dėl nuotolių.....	28
52 straipsnis	Terminų nustatymas ir pratęsimas.....	28
4 SKYRIUS ATSKIRI BYLŲ NAGRINĖJIMO BŪDAI.....		29
53 straipsnis	Bylų nagrinėjimo būdai.....	29
54 straipsnis	Bylų sujungimas.....	29
55 straipsnis	Bylos nagrinėjimo sustabdymas.....	29
56 straipsnis	Bylos nagrinėjimo atidėjimas	30
5 SKYRIUS RAŠY TINĖ PROCESO DALIS.....		30
57 straipsnis	Procesinių dokumentų pateikimas	30
58 straipsnis	Procesinių dokumentų apimtis.....	31
6 SKYRIUS PRELIMINARUS PRANEŠIMAS IR BYLOS PASKYRIMAS KONKREČIOS SUDĖTIES TEISMUI.....		31
59 straipsnis	Preliminarus pranešimas.....	31
60 straipsnis	Bylos paskyrimas konkrečios sudėties teismui	31
7 SKYRIUS PROCESO ORGANIZAVIMO PRIEMONĖS IR PASIRENGIMO NAGRINĖTI BYLĄ PRIEMONĖS.....		32
1 skirsnis. Proceso organizavimo priemonės.....		32
61 straipsnis	Teismo skiriamos proceso organizavimo priemonės.....	32
62 straipsnis	Teisėjo pranešėjo ar generalinio advokato skiriamos proceso organizavimo priemonės	32
2 skirsnis. Pasirengimo nagrinėti bylą priemonės.....		33

63 straipsnis	Sprendimas dėl pasirengimo nagrinėti bylą priemonių....	33
64 straipsnis	Pasirengimo nagrinėti bylą priemonių nustatymas.....	33
65 straipsnis	Dalyvavimas atliekant pasirengimo nagrinėti bylą veiksmus	33
66 straipsnis	Liudytojų parodymai.....	33
67 straipsnis	Liudytojų apklausa	34
68 straipsnis	Liudytojų priesaika.....	34
69 straipsnis	Piniginės baudos	34
70 straipsnis	Ekspertizė	34
71 straipsnis	Eksperto priesaika	35
72 straipsnis	Prieštaravimas dėl liudytojo ar eksperto šaukimo.....	35
73 straipsnis	Liudytojų ir ekspertų išlaidos	35
74 straipsnis	Pasirengimo nagrinėti bylą posėdžių protokolai.....	35
75 straipsnis	Žodinės proceso dalies pradėjimas baigus pasirengimą nagrinėti bylą.....	36
8 SKYRIUS ŽODINĖ PROCESO DALIS.....		36
76 straipsnis	Teismo posėdis	36
77 straipsnis	Bendras teismo posėdis	36
78 straipsnis	Dalyvavimas teismo posėdyje per vaizdo konferenciją ...	36
79 straipsnis	Uždaras teismo posėdis	37
80 straipsnis	Teismo posėdžio eiga.....	37
80a straipsnis	Teismo posėdžių transliavimas.....	37
81 straipsnis	Teismo posėdžio užbaigimas.....	38
82 straipsnis	Generalinio advokato išvados pateikimas	38
83 straipsnis	Žodinės proceso dalies pradėjimas arba atnaujinimas	38
84 straipsnis	Teismo posėdžių, kuriuose išklausomos bylų šalys, protokolai.....	38
85 straipsnis	Teismo posėdžio įrašas.....	39
9 SKYRIUS SPRENDIMAI IR NUTARTYS		39
86 straipsnis	Sprendimo paskelbimo data	39
87 straipsnis	Sprendimo turinys	39
88 straipsnis	Sprendimo paskelbimas ir įteikimas.....	39
89 straipsnis	Nutarties turinys.....	40
90 straipsnis	Nutarties pasirašymas ir įteikimas	40
91 straipsnis	Sprendimų ir nutarčių įsiteisėjimas.....	41
92 straipsnis	Paskelbimas „Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje“	41

III ANTRAŠTINĖ DALIS PRAŠYMAI PRIIMTI PREJUDICINĮ SPRENDIMĄ.....	41
1 SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS.....	41
93 straipsnis Taikymo sritis.....	41
93a straipsnis Prašymų priimti prejudicinį sprendimą pirminė analizė... 41	41
94 straipsnis Prašymo priimti prejudicinį sprendimą turinys	42
95 straipsnis Nuasmeninimas ir asmens duomenų nenurodymas.....	42
96 straipsnis Dalyvavimas procese dėl prejudicinio sprendimo priėmimo	43
97 straipsnis Pagrindinės bylos šalys.....	43
98 straipsnis Prašymo priimti prejudicinį sprendimą vertimas ir įteikimas	44
99 straipsnis Atsakymas motyvuota nutartimi.....	44
100 straipsnis Kreipimasis į Teismą	45
101 straipsnis Prašymas pateikti paaiškinimus.....	45
102 straipsnis Bylinėjimosi išlaidos, susijusios su procesu dėl prejudicinio sprendimo priėmimo	45
103 straipsnis Sprendimų ir nutarčių klaidų ištaisymas.....	45
104 straipsnis Prejudicinių sprendimų ir nutarčių aiškinimas.....	46
2 SKYRIUS PAGREITINTA PREJUDICINIO SPRENDIMO PRIĖMIMO PROCEDŪRA.....	46
105 straipsnis Pagreitinta procedūra	46
106 straipsnis Procesinių dokumentų perdavimas	46
3 SKYRIUS PREJUDICINIO SPRENDIMO PRIĖMIMO SKUBOS TVARKA PROCEDŪRA.....	47
107 straipsnis Prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūros taikymo sritis.....	47
108 straipsnis Sprendimas dėl skubos.....	47
109 straipsnis Sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūros rašytinė dalis	48
110 straipsnis Dokumentų įteikimas ir vėlesnės informacijos perdavimas pasibaigus rašytinei proceso daliai.....	48
111 straipsnis Rašytinės proceso dalies atsisakymas.....	49
112 straipsnis Sprendimas dėl esmės	49
113 straipsnis Bylą nagrinėjantis teismas.....	49
114 straipsnis Procesinių dokumentų perdavimas	49
4 SKYRIUS PROCESAS PERDAVUS PRAŠYMĄ PRIIMTI PREJUDICINĮ SPRENDIMĄ.....	49
114a straipsnis Bendrojo Teismo pagal Statuto 54 straipsnio antrą pastraipą perduoti prašymai priimti prejudicinį sprendimą.....	49

114b straipsnis	Bendrojo Teismo pagal SESV 256 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą perduoti prašymai priimti prejudicinį sprendimą	50
5 SKYRIUS NEMOKAMA TEISINĖ PAGALBA		50
115 straipsnis	Nemokamos teisinės pagalbos prašymas	50
116 straipsnis	Sprendimas dėl nemokamos teisinės pagalbos prašymo..	51
117 straipsnis	Mokėtina nemokamai teisinei pagalbai skirta suma.....	51
118 straipsnis	Nemokamos teisinės pagalbos nutraukimas	51
IV ANTRAŠTINĖ DALIS TIESIOGINIAI IEŠKINIAI.....		52
1 SKYRIUS ATSTOVAVIMAS ŠALIMS		52
119 straipsnis	Atstovavimo pareiga.....	52
2 SKYRIUS RAŠYTINĖ PROCESO DALIS.....		52
120 straipsnis	Ieškinio turinys	52
121 straipsnis	Su įteikimu susijusi informacija.....	52
122 straipsnis	Ieškinio priedai	53
123 straipsnis	Ieškinio įteikimas	53
124 straipsnis	Atsiliepimo į ieškinį turinys	53
125 straipsnis	Dokumentų perdavimas.....	54
126 straipsnis	Dublikas ir triplikas	54
3 SKYRIUS PAGRINDAI IR ĮRODYMAI.....		54
127 straipsnis	Nauji pagrindai	54
128 straipsnis	Įrodymai ir pasiūlymai pateikti įrodymus	54
4 SKYRIUS ĮSTOJIMAS Į BYLĄ.....		55
129 straipsnis	Įstojimo į bylą dalykas ir pasekmės	55
130 straipsnis	Prašymas įstoti į bylą	55
131 straipsnis	Sprendimas dėl prašymo įstoti į bylą	55
132 straipsnis	Paaikškinimų pateikimas.....	56
5 SKYRIUS PAGREITINTA PROCEDŪRA		57
133 straipsnis	Sprendimas dėl pagreitintos procedūros	57
134 straipsnis	Rašytinė proceso dalis.....	57
135 straipsnis	Žodinė proceso dalis	57
136 straipsnis	Sprendimas dėl esmės	57
6 SKYRIUS BYLINĖJIMOSI IŠLAIDOS.....		58
137 straipsnis	Sprendimas dėl bylinėjimosi išlaidų.....	58
138 straipsnis	Bendrosios bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklės....	58
139 straipsnis	Dėl nepagrįstų arba nesąžiningų veiksmų patirtos išlaidos	58

140 straipsnis	Istojusių į bylą šalių išlaidos.....	58
141 straipsnis	Bylinėjimosi išlaidos reikalavimų atsisakymo atveju.....	58
142 straipsnis	Bylinėjimosi išlaidos, kai nėra poreikio priimti sprendimo	59
143 straipsnis	Proceso išlaidos.....	59
144 straipsnis	Atlygintinos išlaidos.....	59
145 straipsnis	Ginčas dėl atlygintinų išlaidų.....	59
146 straipsnis	Mokėjimo tvarka.....	60
7 SKYRIUS DRAUGIŠKAS SUSITARIMAS, IEŠKINIO ATSISAKYMAS, POREIKIO PRIIMTI SPRENDIMĄ NEBUVIMAS IR ATSKIRIEJI PROCESINIAI KLAUSIMAI		
147 straipsnis	Draugiškas susitarimas.....	60
148 straipsnis	Ieškinio atsisakymas	60
149 straipsnis	Poreikio priimti sprendimą nebuvimas.....	60
150 straipsnis	Su viešąja tvarka susiję nepriimtumo pagrindai.....	61
151 straipsnis	Prieštaravimai ir atskirieji procesiniai klausimai.....	61
8 SKYRIUS SPRENDIMAI UŽ AKIŲ.....		
152 straipsnis	Sprendimai už akių.....	61
9 SKYRIUS SU SPRENDIMAIS IR NUTARTIMIS SUSIJĘ PRAŠYMAI IR SKUNDAI		
153 straipsnis	Kompetentingas konkrečios sudėties teismas.....	62
154 straipsnis	Klaidų ištaisymas	62
155 straipsnis	Sprendimo nepriėmimas tam tikru klausimu	62
156 straipsnis	Protestas	63
157 straipsnis	Procesas pagal trečiojo asmens skundą.....	63
158 straipsnis	Išaiškinimas.....	64
159 straipsnis	Bylos atnaujinimas	64
159a straipsnis	Akivaizdžiai nepriimtini arba akivaizdžiai nepagrįsti prašymai ir skundai.....	65
10 SKYRIUS TAIKYMO BEI VYKDYMO SUSTABDYMAS IR KITOS LAIKINOSIOS APSAUGOS PRIEMONĖS.....		
160 straipsnis	Taikymo sustabdymo ar laikinųjų apsaugos priemonių prašymas.....	65
161 straipsnis	Sprendimas dėl prašymo.....	66
162 straipsnis	Nutartis dėl taikymo sustabdymo ar dėl laikinųjų apsaugos priemonių.....	66
163 straipsnis	Aplinkybių pasikeitimas.....	66
164 straipsnis	Naujas prašymas	66
165 straipsnis	Pagal SESV 280 ir 299 straipsnius arba EAEBS 164 straipsnį pateiktas prašymas.....	66

166 straipsnis	Pagal EAEBS 81 straipsnį pateiktas prašymas.....	67
V ANTRAŠTINĖ DALIS APELIACINIAI SKUNDAI DĖL BENDROJO TEISMO SPRENDIMŲ IR NUTARČIŲ..... 67		
1 SKYRIUS APELIACINIO SKUNDO FORMA, TURINYS IR REIKALAVIMAI 67		
167 straipsnis	Apeliacinio skundo pateikimas.....	67
168 straipsnis	Apeliacinio skundo turinys.....	67
169 straipsnis	Apeliacinio skundo reikalavimai, pagrindai ir argumentai.....	68
170 straipsnis	Reikalavimai, kai apeliacinis skundas pripažįstamas pagrįstu.....	68
1A SKYRIUS STATUTO 58A STRAIPSNYJE NURODYTŲ APELIACINIŲ SKUNDŲ IŠANKSTINIS PRIĖMIMAS..... 68		
170a straipsnis	Prašymas priimti apeliacinį skundą.....	69
170b straipsnis	Sprendimas dėl prašymo priimti apeliacinį skundą.....	69
2 SKYRIUS ATSLIEPIMAS Į APELIACINĮ SKUNDĄ, DUBLIKAS IR TRIPLIKAS 70		
171 straipsnis	Apeliacinio skundo įteikimas.....	70
172 straipsnis	Atsiliepimą į apeliacinį skundą galinčios pateikti šalys...	70
173 straipsnis	Atsiliepimo į apeliacinį skundą turinys.....	70
174 straipsnis	Atsiliepimo į apeliacinį skundą reikalavimai.....	70
175 straipsnis	Dublikas ir triplikas.....	70
3 SKYRIUS PRIEŠPRIEŠINIO APELIACINIO SKUNDO FORMA, TURINYS IR REIKALAVIMAI 71		
176 straipsnis	Priešpriešinis apeliacinis skundas.....	71
177 straipsnis	Priešpriešinio apeliacinio skundo turinys.....	71
178 straipsnis	Priešpriešinio apeliacinio skundo reikalavimai, pagrindai ir argumentai	71
4 SKYRIUS DĖL PRIEŠPRIEŠINIO APELIACINIO SKUNDO PATEIKIAMŲ PAREIŠKIMAI..... 72		
179 straipsnis	Atsiliepimas į priešpriešinį apeliacinį skundą.....	72
180 straipsnis	Po priešpriešinio apeliacinio skundo pateikiami dublikas ir triplikas.....	72
5 SKYRIUS APELIACINIAI SKUNDAI, DĖL KURIŲ SPRENDŽIAMA NUTARTIMI..... 72		
181 straipsnis	Akivaizdžiai nepriimtinas arba akivaizdžiai nepagrįstas apeliacinis skundas	73
182 straipsnis	Akivaizdžiai pagrįstas apeliacinis skundas.....	73

**6 SKYRIUS PAGRINDINIO APELIACINIO SKUNDO IŠBRAUKIMO IŠ
REGISTRO PASEKMĖS PRIEŠPRIEŠINIAM APELIACINIAM SKUNDUI** 73

183 straipsnis	Pagrindinio apeliacinio skundo atsisakymo ar akivaizdaus jo nepriimtino pasekmės priešpriešiniam apeliaciniam skundai.....	73
----------------	--	----

**7 SKYRIUS BYLINĖJIMOSI IŠLAIDOS IR NEMOKAMA TEISINĖ
PAGALBA APELIACINIAME PROCESE**..... 74

184 straipsnis	Bylinėjimosi apeliaciniame procese išlaidų paskirstymas	74
185 straipsnis	Nemokama teisinė pagalba.....	74
186 straipsnis	Išankstinis nemokamos teisinės pagalbos prašymas.....	74
187 straipsnis	Sprendimas dėl nemokamos teisinės pagalbos prašymo..	75
188 straipsnis	Mokėtina nemokamai teisei pagalbai skirta suma.....	75
189 straipsnis	Nemokamos teisinės pagalbos nutraukimas	75

**8 SKYRIUS KITOS APELIACINIAME PROCESE TAIKOMOS
NUOSTATOS** 76

190 straipsnis	Kitos apeliaciniame procese taikomos nuostatos.....	76
190a straipsnis	Bendrajam Teismui pagal jo Procedūros reglamento 105 straipsnį pateiktų informacijos ar įrodymų tvarkymas	76

**VI ANTRAŠTINĖ DALIS BENDROJO TEISMO SPRENDIMŲ IR
NUTARČIŲ PERŽIŪRA**..... 77

191 straipsnis	Dėl peržiūros sprendžianti kolegija.....	77
192 straipsnis	Informavimas apie galimus peržiūrėti sprendimus ir nutartis ir jų perdavimas.....	77
193 straipsnis	Dėl apeliacinio skundo priimtų sprendimų ir nutarčių peržiūra.....	77
193a straipsnis	Pasiūlymo dėl peržiūros nebuvimas.....	78
194 straipsnis	Prejudicinių sprendimų ir nutarčių peržiūra.....	78
195 straipsnis	Po sprendimo peržiūrėti priimtas sprendimas dėl esmės..	79

VII ANTRAŠTINĖ DALIS PRAŠYMAI PATEIKTI NUOMONĘ..... 79

196 straipsnis	Rašytinė proceso dalis.....	80
197 straipsnis	Teisėjo pranešėjo ir generalinio advokato paskyrimas	80
198 straipsnis	Teismo posėdis	80
199 straipsnis	Terminas nuomonei pateikti.....	80
200 straipsnis	Nuomonės paskelbimas ir įteikimas.....	80

VIII ANTRAŠTINĖ DALIS SPECIALIOSIOS PROCEDŪROS..... 80

201 straipsnis	Apeliaciniai skundai dėl arbitražo komiteto sprendimų...	81
----------------	--	----

202 straipsnis	EAEBS 103 straipsnyje numatyta procedūra.....	81
203 straipsnis	EAEBS 104 ir 105 straipsniuose numatytos procedūros..	82
204 straipsnis	EEE susitarimo 111 straipsnio 3 dalyje numatyta procedūra	82
205 straipsnis	Ginčų, nurodytų ESS 35 straipsnyje pagal iki Lisabonos sutarties įsigaliojimo galiojusią redakciją, sprendimas....	82
206 straipsnis	SESV 269 straipsnyje nurodyti prašymai.....	82
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS.....		83
207 straipsnis	Papildomas reglamentas.....	83
208 straipsnis	Vykdymo nuostatos.....	83
209 straipsnis	Panaikinimas.....	83
210 straipsnis	Šio reglamento paskelbimas ir įsigaliojimas.....	83

IVADINĖS NUOSTATOS

1 straipsnis Sąvokos

1. Šiame reglamente:

- a) Europos Sąjungos sutarties nuostatos nurodomos rašant santrumpą ESS ir po jos šios Sutarties atitinkamo straipsnio numerį;
- b) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo nuostatos nurodomos rašant santrumpą SESV ir po jos šios Sutarties atitinkamo straipsnio numerį;
- c) Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties nuostatos nurodomos rašant santrumpą EAEBS ir po jos šios Sutarties atitinkamo straipsnio numerį;
- d) „Statutas“ – Protokolas dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto;
- e) „EEE susitarimas“ – Europos ekonominės erdvės susitarimas¹;
- f) „Tarybos reglamentas Nr. 1“ – 1958 m. balandžio 15 d. Tarybos reglamentas Nr. 1, nustatantis kalbas, kurios turi būti vartojamos Europos ekonominėje bendrijoje².

2. Taikant šį reglamentą:

- a) „institucijos“ – ESS 13 straipsnio 1 dalyje nurodytos Sąjungos institucijos ir Sutartimis arba joms vykdyti priimtais aktais įsteigtos įstaigos ar organai, kurie gali būti Teismo nagrinėjamų bylų šalys;
- b) „ELPA priežiūros institucija“ – EEE susitarime minima priežiūros institucija;
- c) „Statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys“ – visos bylos šalys, valstybės, institucijos, įstaigos ir organai, kuriems pagal šį straipsnį leidžiama pateikti pareiškimus ar pastabas dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą“.

2 straipsnis Reglamento objektas

Šio reglamento nuostatomis įgyvendinamos ir prireikus papildomos atitinkamos ESS, SESV, EAEBS ir Statuto nuostatos.

¹ OL L 1, 1994 1 3, p. 27; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 52 t., p. 3.

² OL 17, 1958 10 6, p. 385; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk. 1 t., p. 3.

I ANTRAŠTINĖ DALIS

TEISMO ORGANIZACINIAI KLAUSIMAI

1 skyrius

TEISĖJAI IR GENERALINIAI ADVOKATAI

3 straipsnis Teisėjų ir generalinių advokatų kadencijos pradžia

Teisėjo ar generalinio advokato kadencija pradedama skaičiuoti nuo paskyrimo dokumente šiuo tikslu nurodytos dienos. Jeigu šiame dokumente nenurodyta kadencijos pradžios data, kadencija pradedama skaičiuoti nuo šio dokumento paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dienos.

4 straipsnis Priesaika

Prieš pradėdami eiti savo pareigas per pirmąjį viešą Teismo posėdį, kuriame dalyvauja po paskyrimo, teisėjai ir generaliniai advokatai prisiekia, kaip nurodyta Statuto 2 straipsnyje:

„Aš prisiekiu nešališkai ir sąžiningai eiti savo pareigas; prisiekiu saugoti teismo pasitarimų slaptumą.“

5 straipsnis Iškilmingas pasižadėjimas

Iškart po priesaikos teisėjai ir generaliniai advokatai pasirašo pareiškimą, kuriuo iškilmingai pasižada, kaip nurodyta Statuto 4 straipsnio trečioje pastraipoje.

6 straipsnis Teisėjo arba generalinio advokato atleidimas iš pareigų

1. Tuo atveju, kai pagal Statuto 6 straipsnį Teismas turi nuspręsti dėl to, ar teisėjas arba generalinis advokatas nebeatitinka keliamų reikalavimų arba nebevykdo su jo pareigomis susijusių įsipareigojimų, pirmininkas pasiūlo tokiam asmeniui pateikti Teismui savo paaiškinimus.

2. Teismas priima sprendimą nedalyvaujant Teismo kancleriui.

7 straipsnis Vyresniškumas

1. Teisėjų ir generalinių advokatų vyresniškumas nustatomas vienodai, atsižvelgiant į jų pareigų ėjimo pradžią.
2. Jeigu pareigų ėjimo trukmė yra vienoda, vyresniškumas nustatomas pagal amžių.
3. Kitai kadencijai paskirti teisėjai ir generaliniai advokatai išlaiko savo ankstesnę vietą pagal vyresniškumą.

2 skyrius

PIRMININKAVIMAS TEISME, KOLEGIJŲ SUDARYMAS IR PIRMOJO GENERALINIO ADVOKATO RINKIMAI

8 straipsnis Teismo pirmininko ir pirmininko pavaduotojo rinkimai

1. Pagal SESV 253 straipsnio antrą pastraipą iš dalies atnaujinus Teismo sudėtį teisėjai nedelsdami iš savo tarpo trejiems metams išrenka Teismo pirmininką.
2. Jeigu Teismo pirmininko vieta tampa laisva anksčiau, nei pasibaigia nustatyta jo trejų metų kadencija, Teismas likusiam kadencijos laikui pirmininku išrenka kitą teisėją.
3. Šiame straipsnyje numatyti rinkimai vyksta balsuojant slapta. Išrenkamas teisėjas, kuris gavo daugiau nei pusę Teismo teisėjų balsų. Jeigu nė vienas teisėjas negauna šios balsų daugumos, surengiami kiti balsavimai, kol ji bus pasiekta.
4. Šio straipsnio pirmesnėje dalyje numatyta tvarka teisėjai iš savo tarpo trejiems metams išrenka Teismo pirmininko pavaduotoją. Jeigu Teismo pirmininko pavaduotojo vieta tampa laisva anksčiau, nei pasibaigia nustatyta jo trejų metų kadencija, taikoma šio straipsnio 2 dalis.
5. Pagal šį straipsnį išrinktų Teismo pirmininko ir pirmininko pavaduotojo pavardės skelbiamos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

9 straipsnis Teismo pirmininko kompetencija

1. Pirmininkas atstovauja Teismui.
2. Pirmininkas vadovauja Teismo veiklai. Jis pirmininkauja bendruosiuose Teismo narių susirinkimuose bei plenarinės sesijos ir didžiosios kolegijos posėdžiuose ir pasitarimuose.
3. Pirmininkas prižiūri, kad institucijos struktūriniai padaliniai veiktų tinkamai.

10 straipsnis Teismo pirmininko pavaduotojo kompetencija

1. Pirmininko pavaduotojas padeda Teismo pirmininkui vykdyti savo funkcijas ir laikinai jį pakeičia, jei šis negali vykdyti savo pareigų.
2. Teismo pirmininko prašymu pirmininko pavaduotojas jį laikinai pakeičia ir vykdo funkcijas, numatytas šio reglamento 9 straipsnio 1 ir 3 dalyse.
3. Teismas sprendimu nustato sąlygas, kuriomis pirmininko pavaduotojas laikinai pakeičia Teismo pirmininką ir vykdo jo teismines funkcijas. Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

11 straipsnis Kolegijų sudarymas

1. Teismas sudaro penkių ir trijų teisėjų kolegijas, kaip nurodyta Statuto 16 straipsnyje, ir sprendžia, kuriuos teisėjus į jas paskirti.
2. Teismas paskiria penkių teisėjų kolegijas, kurioms vienus metus pavedama nagrinėti 107, taip pat – 193 ir 194 straipsniuose nurodytas bylas.
3. Bylose, paskirtose konkrečios sudėties teismui pagal 60 straipsnį, šiame reglamente vartojamas žodis „Teismas“ reiškia tos sudėties teismą.
4. Penkių arba trijų teisėjų kolegijai paskirtose bylose Teismo pirmininko įgaliojimus vykdo kolegijos pirmininkas.
5. Apie teisėjų paskyrimą į kolegijas ir apie kolegijų, kurioms pavedama nagrinėti 107, taip pat – 193 ir 194 straipsniuose nurodytas bylas, paskyrimą skelbiama *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

12 straipsnis Kolegijų pirmininkų rinkimai

1. Po Teismo pirmininko ir pirmininko pavaduotojo rinkimų teisėjai nedelsdami trejiems metams išrenka penkių teisėjų kolegijų pirmininkus.
2. Teisėjai vieniems metams išrenka trijų teisėjų kolegijų pirmininkus.
3. Taikomos 8 straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatos.
4. Pagal šį straipsnį išrinktų kolegijų pirmininkų pavardės skelbiamos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

13 straipsnis Teismo pirmininko ir pirmininko pavaduotojo negalėjimas vykdyti savo pareigų

Jeigu Teismo pirmininkas ir pirmininko pavaduotojas negali vykdyti savo pareigų, pirmininkavimo funkcijas vykdo vienas iš penkių teisėjų kolegijų pirmininkų arba, jų nesant, – vienas iš trijų teisėjų kolegijų pirmininkų, o šių nesant – vienas iš kitų teisėjų, laikantis 7 straipsnyje nurodytos vyresniškumo tvarkos.

14 straipsnis Pirmojo generalinio advokato rinkimai

1. Pagal SESV 253 straipsnio antrą pastraipą iš dalies atnaujinus Teismo sudėtį generaliniai advokatai nedelsdami iš savo tarpo trejiems metams išrenka pirmąjį generalinį advokatą.
2. Jeigu pirmojo generalinio advokato vieta tampa laisva anksčiau, nei pasibaigia nustatyta kadencija, likusiam kadencijos laikotarpiui išrenkamas kitas pirmasis generalinis advokatas.
3. Šiame straipsnyje numatyti rinkimai vyksta balsuojant slapta. Išrenkamas generalinis advokatas, kuris gavo daugiau nei pusę Teismo generalinių advokatų balsų. Jeigu nė vienas generalinis advokatas negauna šios balsų daugumos, surengiami kiti balsavimai, kol ji bus pasiekta.
4. Pagal šį straipsnį išrinkto pirmojo generalinio advokato pavardė skelbiama *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

3 skyrius

BYLŲ PASKYRIMAS TEISĖJAMS PRANEŠĖJAMS IR GENERALINIAMS ADVOKATAMS

15 straipsnis Teisėjo pranešėjo paskyrimas

1. Kai gaunamas dokumentas dėl bylos iškėlimo, Teismo pirmininkas kuo greičiau paskiria už bylą atsakingą teisėją pranešėją.
2. 107, taip pat – 193 ir 194 straipsniuose nurodytoms byloms teisėjas pranešėjas parenkamas iš pagal 11 straipsnio 2 dalį paskirtos kolegijos teisėjų šios kolegijos pirmininko siūlymu. Jeigu pagal 109 straipsnį kolegija nusprendžia nenagrinėti prašymo pagal sprendimo priėmimo skubos tvarką procedūrą, Teismo pirmininkas gali iš naujo paskirti bylą teisėjui pranešėjui iš kitos kolegijos.
3. Teismo pirmininkas imasi būtinų priemonių tuo atveju, kai teisėjas pranešėjas negali vykdyti savo pareigų.

16 straipsnis Generalinio advokato paskyrimas

1. Pirmasis generalinis advokatas paskirsto bylas generaliniams advokatams.
2. Pirmasis generalinis advokatas imasi būtinų priemonių tuo atveju, kai generalinis advokatas negali vykdyti savo pareigų.

4 skyrius

TEISĖJŲ PRANEŠĖJŲ PAVADUOTOJAI

17 straipsnis Teisėjų pranešėjų pavaduotojai

1. Jeigu Teismas mano, kad jam pateiktoms nagrinėti byloms įvertinti ir pasirengti jas nagrinėti to reikia, vadovaudamasis Statuto 13 straipsniu jis pasiūlo paskirti teisėjų pranešėjų pavaduotojus.
2. Teisėjų pranešėjų pavaduotojai padeda:
 - a) Teismo pirmininkui – visais reikalais, susijusiais su laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra;
 - b) teisėjams pranešėjams – atlikti jų pareigas.
3. Atlikdami savo pareigas, teisėjų pranešėjų pavaduotojai vadovaujasi atitinkamai Teismo pirmininko, kolegijos pirmininko arba teisėjo pranešėjo nurodymais.
4. Prieš pradėdami eiti savo pareigas teisėjų pranešėjų pavaduotojai Teisme prisiekia, kaip nurodyta šio reglamento 4 straipsnyje.

5 skyrius

TEISMO KANCELIARIJA

18 straipsnis Teismo kanclerio skyrimas

1. Teismo kanclerį skiria Teismas.
2. Apie laisvą Teismo kanclerio vietą skelbiama *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Per laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis nei trys savaitės, suinteresuotieji asmenys gali pateikti paraiškas užimti šias pareigas kartu su išsamia informacija apie savo pilietybę, universitetinį išsilavinimą, kalbų mokėjimą, einamas bei ankstesnes pareigas ir turimą patirtį teisingumo vykdymo bei tarptautinių santykių srityje, jeigu tokia patirtis yra.
3. Balsavimas, kuriame dalyvauja teisėjai ir generaliniai advokatai, vyksta laikantis šio reglamento 8 straipsnio 3 dalyje nurodytos tvarkos.
4. Teismo kancleris skiriamas šešeriems metams. Jis gali būti paskirtas naujai kadencijai. Teismas gali nuspręsti einantį pareigas Teismo kanclerį paskirti naujai kadencijai nesilaikydamas šio straipsnio 2 dalyje nurodytos tvarkos.
5. Teismo kancleris prisiekia, kaip nurodyta 4 straipsnyje, ir pasirašo 5 straipsnyje numatytą pareiškimą.

6. Teismo kancleris gali būti atleistas iš pareigų tik tuo atveju, jeigu nebeatitinka keliamų reikalavimų arba nebevykdo su pareigomis susijusių įsipareigojimų. Teismas sprendžia suteikęs Teismo kancleriui galimybę pateikti savo paaiškinimus.

7. Jeigu Teismo kanclerio vieta tampa laisva anksčiau, nei pasibaigia nustatyta kadencija, Teismas šešeriems metams skiria naują Teismo kanclerį.

8. Pagal šį straipsnį išrinkto Teismo kanclerio pavardė skelbiama *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

19 straipsnis Teismo kanclerio pavaduotojas

Laikydamasis Teismo kanclerio paskyrimui nustatytos tvarkos, Teismas gali paskirti Teismo kanclerio pavaduotoją, kuris padeda Teismo kancleriui ir gali jį laikinai pakeisti jam negalint vykdyti savo pareigų.

20 straipsnis Teismo kanclerio kompetencija

1. Pavaldus Teismo pirmininkui Teismo kancleris yra atsakingas už dokumentų priėmimą, perdavimą bei saugojimą ir už pagal šį reglamentą numatytą dokumentų įteikimą.

2. Teismo kancleris padeda Teismo nariams vykdyti visą su jų pareigomis susijusią veiklą.

3. Teismo kancleriui yra patikima saugoti antspaudus ir jis atsakingas už archyvą bei Teismo leidinius, visų pirma už Teismo praktikos rinkinį.

4. Pavaldus Teismo pirmininkui Teismo kancleris vadovauja institucijos struktūriniais padaliniais. Jis atsakingas už personalo ir administracijos valdymą bei už biudžeto parengimą ir vykdymą.

21 straipsnis Registro tvarkymas

1. Teismo kanceliarijoje, prižiūrint Teismo kancleriui, yra tvarkomas registras, kuriame pateikimo eilės tvarka registruojami visi procesiniai dokumentai ir juos pagrindžiantys daiktiniai įrodymai ir dokumentai.

2. Įregistravęs dokumentą Teismo kancleris padaro atitinkamą įrašą originale, taip pat šalių prašymu – kitose šiam tikslui jų pateiktose kopijose.

3. Registro ir pirmesnėje šio straipsnio dalyje minimi įrašai yra autentiški.

4. *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* skelbiamas pranešimas, kuriame nurodoma ieškinio arba apeliacinio skundo data, šalių pavardės arba pavadinimai ar, kai reikia, juos pakeičiantys inicialai, ieškovo arba apelianto reikalavimai ir ieškinio ar apeliacinio skundo pagrindai ir pagrindiniai argumentai, kuriais remiamasi.

5. Šio reglamento III antraštinėje dalyje nenumatytais atvejais *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* skelbiamame pranešime nurodoma

prašymo priimti prejudicinį sprendimą gavimo data, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pagrindinės bylos šalių pavardės arba pavadinimai ar, kai reikia, juos pakeičiantys inicialai, ir Teismui pateikti klausimai.

22 straipsnis Susipažinimas su registro įrašais, sprendimais ir nutartimis

1. Kiekvienam asmeniui leidžiama Teismo kanceliarijoje susipažinti su registro įrašais ir, sumokėjus kanceliarijos mokestį pagal tarifus, kuriuos Teismo kanclerio siūlymu nustato Teismas, gauti kopijas arba ištraukas.
2. Sumokėjusi nustatyto tarifo kanceliarijos mokestį kiekviena šalis gali gauti patvirtintas procesinių dokumentų kopijas.
3. Sumokėjęs nustatyto tarifo kanceliarijos mokestį kiekvienas asmuo taip pat gali gauti patvirtintas sprendimų ir nutarčių kopijas.

6 skyrius

TEISMO DARBO ORGANIZAVIMAS

23 straipsnis Teismo posėdžių vieta

Teismas gali nuspręsti vieną ar daugiau posėdžių surengti kitoje nei Teismo buveinė vietoje.

24 straipsnis Teismo veiklos kalendorius

1. Teismo veiklos metai prasideda kiekvienų kalendorinių metų spalio 7 d. ir baigiasi kitų metų spalio 6 d.
2. Teismas nustato Teismo atostogas.
3. Iškilus neatidėliotinam reikalui, pirmininkas gali teisėjus ir generalinius advokatus sušaukti per Teismo atostogas.
4. Teismas laikosi tos valstybės, kurioje yra jo buveinė, oficialiųjų švenčių.
5. Esant pagrįstiems motyvams, Teismas gali išleisti bet kurį teisėją arba generalinį advokatą atostogų.
6. Teismo atostogų laikotarpiai ir oficialiųjų švenčių sąrašas kasmet skelbiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

25 straipsnis Bendrasis susirinkimas

Sprendimus dėl administracinių klausimų arba dėl veiksmų, kurių reikia imtis atsižvelgiant į šio reglamento 59 straipsnyje nurodytame preliminariniame pranešime pateiktus pasiūlymus, Teismas priima bendrajame susirinkime, kuriame dalyvauja visi teisėjai ir generaliniai advokatai, ir jie turi balsavimo teisę. Teismo kancleris taip pat dalyvauja juos priimant, nebent Teismas nusprendžia priešingai.

26 straipsnis Protokolų parengimas

Kai Teismas posėdžiauja nedalyvaujant Teismo kancleriui, jis prireikus paveda parengti protokolą trumpiausiai einančiam teisėjo pareigas teisėjui, kaip apibrėžta šio reglamento 7 straipsnyje. Protokolą pasirašo tas teisėjas ir pirmininkas.

7 skyrius

BYLAS NAGRINĖJANČIO TEISMO SUDĖTYS

1 skirsnis. Konkrečios sudėties teismo sudarymas

27 straipsnis Didžiosios kolegijos sudarymas

1. Kiekvienai bylai didžiąją kolegiją sudaro Teismo pirmininkas ir pirmininko pavaduotojas, trys penkių teisėjų kolegijų pirmininkai, teisėjas pranešėjas ir toks skaičius teisėjų, kurio reikia, kad iš viso būtų penkiolika teisėjų. Šie teisėjai ir trys penkių teisėjų kolegijų pirmininkai paskiriami iš šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytų sąrašų laikantis juose nustatytos tvarkos. Kaip kiekvieno iš šių sąrašų atskaitos taškas kiekvienai didžiajai kolegijai perduotai bylai yra teisėjo pavardė, nurodyta iškart po teisėjo, kuris paskutinis iš atitinkamo sąrašo buvo paskirtas nagrinėti anksčiau šios sudėties teismui perduotą bylą.

2. Išrinkus Teismo pirmininką ir pirmininko pavaduotoją, paskui – penkių teisėjų kolegijų pirmininkus, sudaromas penkių teisėjų kolegijų pirmininkų sąrašas ir kitų teisėjų sąrašas, kad galima būtų nustatyti didžiosios kolegijos sudėtį.

3. Penkių teisėjų kolegijų pirmininkų sąrašas sudaromas laikantis šio reglamento 7 straipsnyje nustatytos tvarkos.

4. Kitų teisėjų sąrašas sudaromas laikantis šio reglamento 7 straipsnyje nustatytos tvarkos pakaitomis su atvirkštine tvarka: pirmasis teisėjas sąrašė yra pirmasis pagal tame straipsnyje nustatytą tvarką, antrasis – paskutinis, trečiasis – antrasis, ketvirtasis – priešpaskutinis pagal tą tvarką ir t. t.

5. 3 ir 4 dalyse nurodyti sąrašai skelbiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

6. Bylose, kurios perduodamos didžiajai kolegijai nuo kalendorinių metų, kuriais vyksta dalies teisėjų sudėties atnaujinimas, pradžios iki tol, kol įvyksta šis atnaujinimas, siekiant papildyti bylą nagrinėjantį teisimą laikotarpiu, kol nėra aišku, ar susidarys Statuto 17 straipsnio trečioje pastraipoje nurodytas kvorumas, gali būti paskirti du pakaitiniai teisėjai. Pakaitinių teisėjų funkcijas atlieka du teisėjai, nurodyti 4 dalyje numatyta sąrašė iškart po teisėjo, kuris paskutinis buvo paskirtas į didžiąją kolegiją byloje.

7. Pakaitiniai teisėjai laikantis 4 dalyje numatyta sąrašė nustatytos tvarkos laikinai pakeičia teisėjus, kurie tam tikrais atvejais negali dalyvauti nagrinėjant bylą.

28 straipsnis Penkių ir trijų teisėjų kolegijų sudarymas

1. Kiekvienai bylai penkių ir trijų teisėjų kolegijas sudaro kolegijos pirmininkas, teisėjas pranešėjas ir toks skaičius teisėjų, kurio reikia, kad būtų atitinkamai penki arba trys teisėjai. Šie teisėjai paskiriami iš 2 ir 3 dalyse nurodytų sąrašų laikantis juose nustatytos tvarkos. Kaip kiekvieno iš šių sąrašų atskaitos taškas kiekvienai perduotai kolegijai bylai yra teisėjo pavardė, nurodyta iškart po teisėjo, kuris paskutinis iš sąrašo buvo paskirtas nagrinėti anksčiau šiai kolegijai perduotą bylą.

2. Išrinkus penkių teisėjų kolegijų pirmininkus, sudaromi kitų į atitinkamas kolegijas paskirtų teisėjų, išskyrus tų kolegijų pirmininkus, sąrašai. Sąrašai sudaromi taip pat kaip ir 27 straipsnio 4 dalyje nurodytas sąrašas.

3. Išrinkus trijų teisėjų kolegijų pirmininkus, sudaromi į atitinkamas kolegijas paskirtų teisėjų, išskyrus tų kolegijų pirmininkus, sąrašai. Sąrašai sudaromi pagal šio reglamento 7 straipsnyje nustatytą tvarką.

4. 2 ir 3 dalyse nurodyti sąrašai skelbiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

29 straipsnis Kolegijų sudarymas, kai bylos yra susijusios, arba atsisakymo nagrinėti bylą atveju

1. Jeigu Teismas mano, kad kelias bylas nagrinėti ir sprendimą priimti turi tos pačios sudėties teismas, ši sudėtis nustatoma pagal tą bylą, kurios preliminarus pranešimas buvo apsvarstytas pirmiausia.

2. Kai kolegija, kuriai byla buvo perduota, pagal šio reglamento 60 straipsnio 3 dalį prašo Teismo paskirti šią bylą didesnio teisėjų skaičiaus sudėties teismui, šios sudėties teismas apima ir kolegijos, kuri atsisakė nagrinėti bylą, narius.

30 straipsnis Kolegijos pirmininko negalėjimas vykdyti savo pareigų

1. Jeigu penkių teisėjų kolegijos pirmininkas negali vykdyti savo pareigų, kolegijos pirmininko funkcijas vykdo trijų teisėjų kolegijos pirmininkas, prirėkęs laikantis šio reglamento 7 straipsnyje nustatytos tvarkos, arba jei tos sudėties teisme nėra trijų teisėjų kolegijos pirmininko, – vienas iš kitų teisėjų, laikantis minėtame 7 straipsnyje nustatytos tvarkos.
2. Jeigu trijų teisėjų kolegijos pirmininkas negali vykdyti savo pareigų, kolegijos pirmininko funkcijas vykdo tos sudėties teismo teisėjas, laikantis 7 straipsnyje nustatytos tvarkos.

31 straipsnis Bylą nagrinėjančio teismo nario negalėjimas vykdyti savo pareigų

1. Jeigu didžiosios kolegijos narys negali vykdyti savo pareigų, jį laikinai pakeičia kitas teisėjas, laikantis 27 straipsnio 4 dalyje minėtame sąraše nurodytos tvarkos.
2. Jeigu penkių teisėjų kolegijos narys negali vykdyti savo pareigų, jį laikinai pakeičia kitas tos pačios kolegijos teisėjas, laikantis 28 straipsnio 2 dalyje minėtame sąraše nurodytos tvarkos. Jei nėra įmanoma negalinčio savo pareigų vykdyti teisėjo laikinai pakeisti kitu tos pačios kolegijos teisėju, šios kolegijos pirmininkas praneša apie tai Teismo pirmininkui, kuris gali paskirti kitą teisėją, kad kolegija būtų visos sudėties.
3. Jeigu trijų teisėjų kolegijos narys negali vykdyti savo pareigų, jį laikinai pakeičia kitas tos pačios kolegijos teisėjas, laikantis 28 straipsnio 3 dalyje minėtame sąraše nurodytos tvarkos. Jei nėra įmanoma negalinčio savo pareigų vykdyti teisėjo laikinai pakeisti kitu tos pačios kolegijos teisėju, šios kolegijos pirmininkas praneša apie tai Teismo pirmininkui, kuris gali paskirti kitą teisėją, kad kolegija būtų visos sudėties.

2 skirsnis. Pasitarimai

32 straipsnis Pasitarimų tvarka

1. Teismo pasitarimai yra ir išlieka slapti.
2. Jeigu buvo surengtas teismo posėdis, pasitarimuose dalyvauja tik jame dalyvavę teisėjai ir teisėjo pranešėjo pavaduotojas, kuriam paskirta išanalizuoti bylą, jeigu toks yra.
3. Kiekvienas pasitarimuose dalyvaujantis teisėjas pareiškia savo nuomonę ir ją motyvuoja.
4. Teisėjų daugumos po galutinio svarstymo padarytos išvados lemia Teismo sprendimą.

33 straipsnis *Pasitarimuose dalyvaujančių teisėjų skaičius*

Jeigu vienas iš teisėjų negali vykdyti savo pareigų, ir todėl susirenka lyginis skaičius teisėjų, pasitarimuose nedalyvauja trumpiausiai einantis teisėjo pareigas teisėjas, kaip apibrėžta šio reglamento 7 straipsnyje, nebent jis yra teisėjas pranešėjas. Tuo atveju pasitarimuose nedalyvauja pagal vyresniškumą pirmesnis teisėjas.

34 straipsnis *Didžiosios kolegijos kvorumas*

1. Jeigu didžiajai kolegijai perduotoje byloje negali susidaryti Statuto 17 straipsnio trečioje pastraipoje nurodytas kvorumas, Teismo pirmininkas paskiria vieną ar kelis kitus teisėjus laikydamasis šio reglamento 27 straipsnio 4 dalyje minėtame sąraše nurodytos tvarkos.
2. Jeigu prieš šį paskyrimą buvo surengtas teismo posėdis, iš naujo išklausomos šalių kalbos, o generalinis advokatas vėl pateikia savo išvadą.

35 straipsnis *Penkių ir trijų teisėjų kolegijų kvorumas*

1. Jeigu penkių ar trijų teisėjų kolegijai perduotoje byloje negali susidaryti Statuto 17 straipsnio antroje pastraipoje nurodytas kvorumas, Teismo pirmininkas paskiria vieną ar kelis teisėjus laikydamasis atitinkamai šio reglamento 28 straipsnio 2 ir 3 dalyse minėtame sąraše nurodytos tvarkos. Jei nėra įmanoma negalinčio savo pareigų vykdyti teisėjo laikinai pakeisti kitu tos pačios kolegijos teisėju, šios kolegijos pirmininkas nedelsdamas praneša apie tai Teismo pirmininkui, kuris paskiria kitą teisėją, kad kolegija būtų visos sudėties.
2. 34 straipsnio 2 dalis *mutatis mutandis* taikoma penkių ir trijų teisėjų kolegijoms.

8 skyrius

KALBŲ VARTOJIMAS

36 straipsnis *Proceso kalbos*

Proceso kalba gali būti airių, anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, olandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovaku, slovėnų, suomių, švedų, vengrų arba vokiečių kalbos.

37 straipsnis *Proceso kalbos nustatymas*

1. Tiesioginiuose ieškiniuose proceso kalbą pasirenka ieškovas, išskyrus šiuos atvejus:

- a) jeigu atsakovas yra valstybė narė, proceso kalba yra tos valstybės oficialioji kalba; jeigu valstybė turi daugiau kaip vieną oficialiąją kalbą, ieškovas gali pasirinkti vieną iš jų;
- b) bendru šalių prašymu visam procesui arba jo daliai gali būti leidžiama vartoti vieną iš kitų 36 straipsnyje nurodytų kalbų;
- c) vienos šalių prašymu išklausių kitą šalį ir generalinį advokatą, nukrypstant nuo a ir b punktų nuostatų, visam procesui arba jo daliai gali būti leidžiama vartoti vieną iš kitų 36 straipsnyje nurodytų kalbų; Europos Sąjungos institucija tokio prašymo pateikti negali.

2. Nepažeidžiant pirmesnės dalies b ir c punktuose bei šio reglamento 38 straipsnio 4 ir 5 dalyse numatytų nuostatų:

- a) apeliacinio skundo dėl Bendrojo Teismo sprendimo atveju, numatytu Statuto 56 ir 57 straipsniuose, proceso kalba yra Bendrojo Teismo sprendimo, dėl kurio paduodamas apeliacinis skundas, kalba;
- b) kai vadovaudamasis Statuto 62 straipsnio antra pastraipa Teismas nusprendžia peržiūrėti Bendrojo Teismo sprendimą, proceso kalba yra Bendrojo Teismo sprendimo, kuris turi būti peržiūrėtas, kalba;
- c) prieštaravimų dėl atlygintinų išlaidų, protesto dėl už akių priimto sprendimo, trečiojo asmens skundo, prašymų išaiškinti teismo sprendimą ar atnaujinti bylą arba prašymų, kuriais siekiama, kad būtų išspręstas tam tikras klausimas, dėl kurio nepriimtas teismo sprendimas, atveju proceso kalba yra sprendimo, su kuriuo šie prašymai ar prieštaravimai susiję, kalba.

3. Procesuose dėl prejudicinio sprendimo priėmimo proceso kalba yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo kalba. Tinkamai pagrįstu vienos iš pagrindinės bylos šalių prašymu ir išklausių kitą pagrindinės bylos šalį bei generalinį advokatą žodinėje proceso dalyje gali būti leista vartoti vieną iš kitų 36 straipsnyje nurodytų kalbų. Suteiktas leidimas vartoti tą kalbą galioja visiems Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims.

4. Sprendimą dėl anksčiau nurodytų prašymų gali priimti pirmininkas; jis gali arba, jeigu nori jį patenkinti negavęs visų šalių sutikimo, privalo perduoti prašymą Teismui.

38 straipsnis Proceso kalbos vartojimas

1. Proceso kalba pirmiausia vartojama šalių pareiškimuose, kalbose ir pateiktuose ar pridėdamuose daiktiniuose įrodymuose ir dokumentuose, taip pat Teismo protokoluose ir sprendimuose.

2. Visi pateikti ar pridėti daiktiniai įrodymai ir dokumentai ar jų priedai, surašyti kita nei proceso kalba, pateikiami kartu su vertimu į proceso kalbą.

3. Tačiau jeigu daiktiniai įrodymai ir dokumentai yra didelės apimties, gali būti pateikiami jų ištraukų vertimai. Teismas savo iniciatyva arba vienos iš šalių prašymu gali bet kuriuo metu pareikalauti viso arba papildyto vertimo.

4. Nepaisant pirmesnėse dalyse išdėstytų nuostatų, dalyvaujamos procese dėl prejudicinio sprendimo priėmimo, įstodamos į bylą ar į procedūrą Teisme arba kreipdamosi į jį su prašymu, ieškiniu, skundu ar apeliaciniu skundu, valstybės narės turi teisę vartoti savo oficialiąją kalbą. Ši nuostata galioja ir rašytiniams dokumentams, ir žodiniams pareiškimams. Jų vertimu į proceso kalbą kiekvieną kartą pasirūpina Teismo kancleris.

5. Valstybėms, kurios nėra valstybės narės, tačiau yra EEE susitarimo šalys, taip pat ELPA priežiūros institucijai leidžiama vartoti vieną iš 36 straipsnyje nurodytų kalbų, kuri nėra proceso kalba, kai jos dalyvauja procese dėl prejudicinio sprendimo priėmimo, įstoja į bylą ar į procedūrą Teisme arba kreipiasi į jį su prašymu ar apeliaciniu skundu. Ši nuostata taikoma ir rašytiniams dokumentams, ir žodiniams pareiškimams. Jų vertimu į proceso kalbą kiekvieną kartą pasirūpina Teismo kancleris.

6. Trečiosioms valstybėms, dalyvaujančioms procese dėl prejudicinio sprendimo priėmimo pagal Statuto 23 straipsnio ketvirtą pastraipą, leidžiama vartoti vieną iš 36 straipsnyje nurodytų kalbų, kuri nėra proceso kalba. Ši nuostata taikoma ir rašytiniams dokumentams, ir žodiniams pareiškimams. Vertimu į proceso kalbą kiekvieną kartą pasirūpina Teismo kancleris.

7. Jeigu liudytojai arba ekspertai pareiškia, kad negali tinkamai išreikšti savo minčių viena iš 36 straipsnyje nurodytų kalbų, Teismas leidžia jiems pasisakyti kita kalba. Vertimu į proceso kalbą pasirūpina Teismo kancleris.

8. Teismo pirmininkas ir jo pavaduotojas, taip pat kolegijų pirmininkai, vadovaudami teisminiams ginčams, teisėjai ir generaliniai advokatai, pateikdami klausimus, ir generaliniai advokatai, pateikdami savo išvadas, gali vartoti vieną iš 36 straipsnyje nurodytų kalbų, kuri nėra proceso kalba. Vertimu į proceso kalbą pasirūpina Teismo kancleris.

39 straipsnis Teismo kanclerio pareigos kalbų vartojimo srityje

1. Teismo kancleris pasirūpina, kad per rašytinę proceso dalį pateikti procesiniai dokumentai būtų išversti į proceso kalbą ir, jei reikia, į kurią nors kitą 36 straipsnyje nurodytą kalbą.

2. Teismo kancleris taip pat pasirūpina, kad tai, kas sakoma per teismo posėdį, būtų verčiama į proceso kalbą ir į kitas 36 straipsnyje nurodytas kalbas, vartojamas teismo posėdyje dalyvaujančių šalių arba pripažintas būtinomis sklandžiai to posėdžio eigai užtikrinti.

40 straipsnis Kalbos, kuriomis leidžiami Teismo leidiniai

Teismo leidiniai leidžiami Tarybos reglamento Nr. 1 1 straipsnyje nurodytomis kalbomis.

41 straipsnis Autentiški tekstai

Dokumentų, surašytų proceso kalba arba prireikus kuria kita pagal šio reglamento 37 ar 38 straipsnį leista vartoti kalba, tekstai yra autentiški.

42 straipsnis Teismo vertimo tarnyba

Teismas iš tinkamą teisinį išsilavinimą turinčių ekspertų, gerai mokančių kelias oficialiąsias Sąjungos kalbas, suformuoja Vertimo tarnybą.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS PROCESO NUOSTATOS

1 skyrius

ATSTOVŲ, PATARĖJŲ IR ADVOKATŲ TEISĖS BEI PAREIGOS

43 straipsnis Privilegijos, imunitetai ir lengvatos

1. Atstovams, patarėjams ir advokatams, dalyvaujantiems Teismo arba teisminės institucijos, kuriai Teismas nusiuntė pavedimą, nagrinėjamoje byloje, suteikiamas imunitetas dėl visų jų su byla arba jos šalimis susijusių išsakytų pareiškimų ir pateiktų raštų.
2. Atstovams, patarėjams ir advokatams taip pat suteikiamos šios privilegijos ir lengvatos:
 - a) su procesu susiję raštai ir dokumentai negali būti nei kratos, nei konfiskacijos objektas; kilus ginčui, muitinės arba policijos pareigūnai gali užantspauduoti minėtus raštus arba dokumentus; tuo atveju jie nedelsiant perduodami Teismui, kad šis juos patikrintų dalyvaujant Teismo kancleriui ir suinteresuotajam asmeniui;
 - b) atstovai, patarėjai ir advokatai turi teisę nekliudomai keliauti, kai to reikia atliekant jų pareigas.

44 straipsnis Šalims atstovaujančių asmenų statusas

1. Kad būtų suteiktos pirmesniame straipsnyje nurodytos privilegijos, imunitetai ir lengvatos, turintys į juos teisę asmenys pirmiausia privalo pateikti šiuos savo statuso įrodymus:
 - a) atstovai pateikia oficialų juos įgaliojusio asmens išduotą dokumentą, kurio kopiją ši šalis nedelsdama įteikia Teismo kancleriui;

- b) advokatai pateikia dokumentą, patvirtinantį, kad jie turi teisę verstis advokato praktika valstybės narės arba kitos valstybės, EEE susitarimo šalies, teisme, o tuo atveju, kai jų atstovaujama šalis yra privatinės teisės reglamentuojamas juridinis asmuo, – jo išduotą įgaliojimą;
- c) patarėjai pateikia šalies, kuriai jie padeda, išduotą įgaliojimą.

2. Prireikus Teismo kancleris išduoda jiems pažymėjimą. Šis pažymėjimas galioja nustatytą laikotarpį, kuris, atsižvelgiant į proceso trukmę, gali būti pratęstas arba sutrumpintas.

45 straipsnis Imuniteto panaikinimas

1. Šio reglamento 43 straipsnyje nurodyti privilegijos, imunitetai ir lengvatos suteikiami tik dėl bylos nagrinėjimo.
2. Teismas gali panaikinti imunitetą, jeigu mano, kad tai netrukdo nagrinėti bylą.

46 straipsnis Pašalinimas iš bylos nagrinėjimo

1. Jeigu Teismas mano, kad atstovo, patarėjo arba advokato elgesys Teisme yra nesuderinamas su pagarba Teismui arba su gero teisingumo vykdymo reikalavimais, arba toks atstovas, patarėjas ar advokatas naudoja savo teisėmis kitais tikslais nei tie, kuriems jos buvo pripažintos, jis apie tai praneša suinteresuotajam asmeniui. Jeigu Teismas apie tai praneša kompetentingoms institucijoms, kurioms suinteresuotasis asmuo yra atskaitingas, jam perduodama šioms institucijoms adresuoto laiško kopija.
2. Dėl tų pačių priežasčių Teismas, išklaęs suinteresuotąjį asmenį ir generalinį advokatą, bet kuriuo metu gali motyvuota nutartimi nuspręsti pašalinti atstovą, patarėją arba advokatą iš bylos nagrinėjimo. Ši nutartis vykdytina iš karto.
3. Kai iš bylos nagrinėjimo pašalinamas atstovas, patarėjas arba advokatas, bylos nagrinėjimas sustabdomas pirmininko nustatytam laikotarpiui, kad suinteresuotoji šalis turėtų laiko pasirinkti kitą atstovą, patarėją arba advokatą.
4. Taikant šį straipsnį priimti sprendimai gali būti panaikinti.

47 straipsnis Universiteto dėstytojai ir pagrindinės bylos šalys

1. Šio skyriaus nuostatos taikomos universiteto dėstytojams, kurie pagal Statuto 19 straipsnį turi teisę atstovauti Teisme.
2. Nagrinėjant prašymus priimti prejudicinį sprendimą jos taip pat taikomos pagrindinės bylos šalims, kai pagal taikomas nacionalines procesines normas šios šalys turi teisę kreiptis į teismą be advokato pagalbos, ir pagal tas pačias normas turintiems teisę joms atstovauti asmenims.

2 skyrius

DOKUMENTŲ ĮTEIKIMAS

48 straipsnis Dokumentų įteikimo būdai

1. Jeigu pagal Statutą ir šį reglamentą reikalaujama, kad tam tikram asmeniui būtų įteiktas tam tikras dokumentas, Teismo kancleris pasirūpina, kad jis būtų įteiktas elektroniniu būdu, išsiunčiant įteiktino dokumento kopiją registruotu laišku su pranešimu apie gavimą arba šią kopiją įteikiant asmeniškai su įteikimo kvitu.
2. Teismas sprendimu nustato, kokiomis sąlygomis procesinis dokumentas gali būti įteiktas elektroniniu būdu. Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
3. Jeigu adresatas sutiko, kad dokumentai jam būtų įteikiami elektroniniu būdu Teismo nustatytais sąlygomis, bet kokie procesiniai dokumentai, įskaitant Teismo sprendimus ir nutartis, įteikiami tokiu būdu. Priešingu atveju dokumentai įteikiami adresato dokumentams įteikti nurodytu adresu, o jeigu jis nėra nurodęs adreso dokumentams įteikti, dokumentas įteikiamas jo adresu, išsiunčiant įteiktino dokumento kopiją registruotu laišku su pranešimu apie gavimą arba ją įteikiant asmeniškai su įteikimo kvitu. Teismo kancleris parengia ir patvirtina įteiktinų dokumentų kopijas.
4. Jeigu dėl techninių priežasčių arba procesinio dokumento pobūdžio ar apimties jo negalima perduoti elektroniniu būdu, dokumentas įteikiamas adresato dokumentams įteikti nurodytu adresu, o jeigu jis nėra nurodęs adreso dokumentams įteikti, dokumentas įteikiamas jo adresu, laikantis 3 dalyje nustatytos tvarkos. Adresatui apie tai pranešama bet kuria Teismo ir adresato turima technine ar elektronine ryšio priemone. Dokumentas laikomas adresatui įteiktu registruotu laišku dešimtą dieną po to, kai toks laiškas buvo išsiųstas vietas, kur yra Teismo buveinė, pašte, išskyrus atvejus, kai patvirtinimo apie gavimą formoje nurodyta, kad laiškas buvo gautas kitą dieną, arba kai adresatas ne vėliau kaip per tris savaites nuo minėto pranešimo Teismo kanclerį informuoja, kad įteiktino dokumento negavo.

3 skyrius

TERMINAI

49 straipsnis Terminų skaičiavimas

1. Bet koks procesinių veiksmų atlikimo terminas, numatytas Sutartyse, Statute ir šiame reglamente, skaičiuojamas taip:

- a) jeigu dienomis, savaitėmis, mėnesiais arba metais nustatytas terminas skaičiuojamas nuo momento, kai atsitinka įvykis arba yra atliekamas veiksmas, ta diena, kai atsitinka toks įvykis arba atliekamas toks veiksmas, į šį terminą neįskaičiuojama;
- b) terminas, nustatytas savaitėmis, mėnesiais arba metais, pasibaigia kartu su paskutinės jo savaitės, mėnesio arba metų diena, kuri atitinka tą savaitės, mėnesio arba metų dieną, kai atsitiko įvykis arba buvo atliktas veiksmas, nuo kurio terminas yra skaičiuojamas. Jeigu mėnesiais arba metais nustatytas terminas baigiasi mėnesį, kurį atitinkamos dienos nėra, terminas pasibaigia kartu su paskutine to mėnesio diena;
- c) jeigu terminas yra nustatytas mėnesiais ir dienomis, pirmiausia atsižvelgiama į pilnus mėnesius ir tik tada į dienas;
- d) į terminus įskaičiuojami šeštadieniai, sekmadieniai ir oficialiosios šventės, minimos šio reglamento 24 straipsnio 6 dalyje;
- e) per Teismo atostogas terminų eiga nėra sustabdoma.

2. Jeigu terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį arba oficialiosios šventės dieną, jis pratęsiamas iki artimiausios darbo dienos pabaigos.

50 straipsnis Ieškinys dėl institucijos priimto akto

Jeigu terminas, per kurį leidžiama pareikšti ieškinį dėl institucijos priimto akto, prasideda nuo to akto paskelbimo, jis skaičiuojamas laikantis 49 straipsnio 1 dalies a punkto nuo keturioliktos dienos po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* pabaigos.

51 straipsnis Terminas dėl nuotolių

Procesiniai terminai dėl nuotolių pratęsimi fiksuotu dešimties dienų laikotarpiu.

52 straipsnis Terminų nustatymas ir pratęsimas

1. Teismo pagal šį reglamentą nustatyti terminai gali būti pratęsti.
2. Pirmininkas ir kolegijų pirmininkai gali suteikti Teismo kancleriui parašo teisę tam tikriems terminams, kuriuos jiems tenka paskirti pagal šį reglamentą, nustatyti arba pratęsti.

4 skyrius

ATSKIRI BYLŲ NAGRINĖJIMO BŪDAI

53 straipsnis Bylų nagrinėjimo būdai

1. Nepažeidžiant specialių Statute ar šiame reglamente numatytų nuostatų, Teismo procesą sudaro rašytinė ir žodinė dalys.
2. Jeigu byla akivaizdžiai nepriklauso Teismo jurisdikcijai arba jeigu prašymas, ieškinys ar apeliacinis skundas yra akivaizdžiai nepriimtinas, išklauses generalinį advokatą Teismas gali bet kada nuspręsti priimti sprendimą motyvuota nutartimi ir netęsti proceso.
3. Ypatingomis aplinkybėmis pirmininkas gali nuspręsti, kad tam tikros bylos nagrinėjimui turi būti teikiama pirmenybė kitų bylų atžvilgiu.
4. Šiame reglamente numatytomis sąlygomis byla gali būti nagrinėjama taikant pagreitintą procedūrą.
5. Šiame reglamente numatytomis sąlygomis prašymas priimti prejudicinį sprendimą gali būti nagrinėjamas taikant prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.

54 straipsnis Bylų sujungimas

1. Jeigu kelių to paties pobūdžio bylų dalykas yra tas pats, dėl tarp šių bylų esančio ryšio jos bet kada gali būti sujungtos, kad būtų bendrai vykdoma rašytinė arba žodinė proceso dalis arba priimamas galutinis sprendimas.
2. Dėl bylų sujungimo sprendžia pirmininkas. Jeigu konkrečios bylos jau paskirtos, ši klausimą jis sprendžia išklauses teisėją pranešėją ir generalinį advokatą, taip pat, išskyrus prašymų priimti prejudicinį sprendimą atvejus, išklauses šalis. Pirmininkas gali perduoti spręsti šį klausimą Teismui.
3. 2 dalyje nurodytomis sąlygomis sujungtos bylos gali būti vėl atskirtos.

55 straipsnis Bylos nagrinėjimo sustabdymas

1. Bylos nagrinėjimas gali būti sustabdytas:
 - a) Statuto 54 straipsnio trečioje pastraipoje nurodytais atvejais – Teismo nutartimi, priimta išklausius generalinį advokatą;
 - b) visais kitais atvejais – pirmininko sprendimu, priimtu išklausius teisėją pranešėją bei generalinį advokatą ir, išskyrus prašymus priimti prejudicinį sprendimą, šalis.
2. Bylos nagrinėjimas gali būti atnaujintas ta pačia tvarka priėmus nutartį arba sprendimą.
3. Pirmesnėse dalyse nurodytos nutartys ir sprendimai įteikiami šalims arba Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims.

4. Bylos nagrinėjimo sustabdymas įsigalioja nuo nutartyje arba sprendime dėl sustabdymo nurodytos dienos arba, jeigu tai nenurodyta, nutarties arba sprendimo priėmimo dieną.

5. Sustabdžius bylos nagrinėjimą, nutrūksta šalims arba Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims nustatytų procesinių terminų eiga.

6. Jeigu nutartyje arba sprendime dėl bylos nagrinėjimo sustabdymo nenurodoma, kuriam laikui jis sustabdomas, šis laikotarpis baigiasi nutartyje arba sprendime dėl bylos nagrinėjimo atnaujinimo nurodytą dieną arba, jeigu tai nėra nurodyta, nutarties arba sprendimo dėl bylos nagrinėjimo atnaujinimo dieną.

7. Nuo bylos nagrinėjimo, kuris buvo sustabdytas, atnaujinimo dienos procesiniai terminai, kurių eiga buvo nutrūkusi, pakeičiami naujais terminais, kurių eiga prasideda nuo tokio atnaujinimo dienos.

56 straipsnis Bylos nagrinėjimo atidėjimas

Išklausęs teisėją pranešėją, generalinį advokatą ir šalis, ypatingomis aplinkybėmis savo iniciatyva arba vienos iš šalių prašymu, pirmininkas gali nuspręsti atidėti bylos nagrinėjimą vėlesniam laikui.

5 skyrius

RAŠYTINĖ PROCESO DALIS

57 straipsnis Procesinių dokumentų pateikimas

1. Kiekvieno procesinio dokumento originalą turi ranka pasirašyti šalies atstovas arba advokatas, o vykstant procesui dėl prejudicinio sprendimo priėmimo pateikiamas pastabas – pagrindinės bylos šalis arba jai atstovaujantis asmuo, jeigu tai leidžiama pagal pagrindinei bylai taikomas nacionalines procesines normas.

2. Be to, institucijos per Teismo nustatytus terminus pateikia visų procesinių dokumentų vertimus į kitas Tarybos reglamento Nr. 1 1 straipsnyje nurodytas kalbas.

3. Prie kiekvieno procesinio dokumento pridedami daiktiniai įrodymai ir dokumentai, kuriais jame remiamasi, taip pat šių daiktinių įrodymų ir dokumentų sąrašas.

4. Jeigu dėl daiktinio įrodymo ar dokumento apimties prie procesinio dokumento pridedamos tik jo dalys, Teismo kanceliarijai perduodamas visas daiktinis įrodymas ar dokumentas arba visa jo kopija.

5. Kiekviename procesiniame dokumente nurodoma jų data. Skaičiuojant procesinius terminus bus atsižvelgiama tik į dokumento originalo gavimo Teismo kanceliarijoje datą ir laiką.

6. Nepažeidžiant 1–5 dalių nuostatų, vertinant, ar laikytasi procesinių terminų, atsižvelgiama į dieną ir laiką, kai pasirašyto procesinio dokumento originalo kopija kartu su 3 dalyje nurodytu daiktinių įrodymų ir dokumentų sąrašu gaunama Teismo kanceliarijoje Teismo turima technine ar elektronine ryšio priemone, jeigu ne vėliau kaip per dešimt dienų po to Teismo kanceliarijai pateikiamas pasirašytas procesinio dokumento originalas kartu su priedais. Šio reglamento 51 straipsnis netaikomas šiam terminui.

7. Nepažeisdamas 2–5 dalių nuostatų Teismas sprendimu nustato, kokiomis sąlygomis elektroniniu būdu Teismo kanceliarijai pateiktas procesinis dokumentas pripažįstamas šio dokumento originalu. Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

58 straipsnis Procesinių dokumentų apimtis

Nepažeisdamas specialių šiame reglamente išdėstytų nuostatų Teismas sprendimu gali nustatyti maksimalią jam pateikiamų pareiškimų arba pastabų apimtį. Toks sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

6 skyrius

PRELIMINARUS PRANEŠIMAS IR BYLOS PASKYRIMAS KONKREČIOS SUDĖTIES TEISMUI

59 straipsnis Preliminarus pranešimas

1. Pasibaigus rašytinei proceso daliai, pirmininkas nustato teisėjo pranešėjo preliminarus pranešimo pristatymo bendrajame Teismo susirinkime datą.
2. Preliminariame pranešime pateikiami pasiūlymai, ar byloje reikia taikyti konkrečias proceso organizavimo priemones, pasirengti bylos nagrinėjimui arba prireikus prašyti prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekusio teismo pateikti paaiškinimus, ir kurios sudėties teismui byla turėtų būti paskirta. Prireikus jame taip pat pateikiamas teisėjo pranešėjo pasiūlymas dėl to, ar atsisakyti teismo posėdžio arba generalinio advokato išvados pagal Statuto 20 straipsnio penktą pastraipą.
3. Išklaušęs generalinį advokatą Teismas, atsižvelgdamas į teisėjo pranešėjo pasiūlymus, sprendžia, kokių veiksmų reikia imtis.

60 straipsnis Bylos paskyrimas konkrečios sudėties teismui

1. Teismas kiekvieną jam pateiktą nagrinėti bylą paskiria penkių arba trijų teisėjų kolegijai, jei bylos sudėtingumas ar svarba arba ypatingos aplinkybės nėra tokios, kad ji turėtų būti paskirta didžiajai kolegijai, nebent paskirti

didžiajai kolegijai pagal Statuto 16 straipsnio trečią pastraipą reikalauja procese dalyvaujanti valstybė narė arba Sąjungos institucija.

2. Jeigu Teisme bylos iškeliamos pagal Statuto 16 straipsnio ketvirtos pastraipos nuostatas, Teismas jas nagrinėja plenarinėje sesijoje. Jis gali paskirti bylą nagrinėti Teismo plenarinei sesijai, jeigu pagal Statuto 16 straipsnio penktą pastraipą mano, kad byla ypač svarbi.

3. Konkrečios sudėties teismas, kuriam byla buvo perduota, bet kurioje bylos nagrinėjimo stadijoje gali prašyti Teismo perduoti tą bylą didesnio teisėjų skaičiaus sudėties teismui.

4. Jeigu žodinė proceso dalis pradedama be pasirengimo nagrinėti bylą priemonių, bylą nagrinėjančio teismo pirmininkas paskiria žodinės proceso dalies pradžios datą.

7 skyrius

PROCESO ORGANIZAVIMO PRIEMONĖS IR PASIRENGIMO NAGRINĖTI BYLĄ PRIEMONĖS

1 skirsnis. Proceso organizavimo priemonės

61 straipsnis Teismo skiriamos proceso organizavimo priemonės

1. Be priemonių, kurios gali būti skiriamos pagal Statuto 24 straipsnį, Teismas gali paprašyti šalių ar Statuto 23 straipsnyje nurodytų suinteresuotųjų asmenų per jo nurodytą terminą raštu arba vykstant teismo posėdžiui atsakyti į tam tikrus klausimus. Raštu pateikti atsakymai perduodami kitoms šalims arba Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims.

2. Jeigu rengiamas teismo posėdis, Teismas kiek įmanoma prašo šio teismo posėdžio dalyvių savo kalbose sutelkti dėmesį tik į vieną ar kelis nustatytus klausimus.

62 straipsnis Teisėjo pranešėjo ar generalinio advokato skiriamos proceso organizavimo priemonės

1. Teisėjas pranešėjas ar generalinis advokatas gali paprašyti šalių ar Statuto 23 straipsnyje nurodytų suinteresuotųjų asmenų per nurodytą terminą pateikti visą su faktinėmis aplinkybėmis susijusią informaciją ir dokumentus ar kitus duomenis, kurie, jų manymu, yra svarbūs. Pateikta informacija ir dokumentai perduodami kitoms šalims ar Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims.

2. Teisėjas pranešėjas ar generalinis advokatas taip pat gali pateikti šalims ar Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims klausimus, kad jie atsakytų į juos vykstant teismo posėdžiui.

2 skirsnis. Pasirengimo nagrinėti bylą priemonės

63 straipsnis Sprendimas dėl pasirengimo nagrinėti bylą priemonių

1. Bendrajame susirinkime Teismas sprendžia, ar reikia imtis tam tikros pasirengimo nagrinėti bylą priemonės.
2. Jeigu byla jau perduota konkrečios sudėties teismui, sprendimą dėl pasirengimo nagrinėti bylą priemonių priima šis teismas.

64 straipsnis Pasirengimo nagrinėti bylą priemonių nustatymas

1. Išklausęs generalinį advokatą Teismas nutartimi, kurioje išdėstyti įrodytini faktai, paskiria, jo manymu, tinkamas pasirengimo nagrinėti bylą priemones.
2. Nepažeidžiant Statuto 24 ir 25 straipsnių nuostatų, pasirengimo nagrinėti bylą priemonės gali būti šios:
 - a) pačių šalių atvykimas;
 - b) prašymas pateikti informaciją arba dokumentus;
 - c) liudytojų parodymai;
 - d) ekspertizė;
 - e) nuvykimas į vietą.
3. Gali būti pateikiami anksčiau pateiktus įrodymus paneigiantys ar juos papildantys įrodymai.

65 straipsnis Dalyvavimas atliekant pasirengimo nagrinėti bylą veiksmus

1. Jeigu pasirengimo nagrinėti bylą veiksmų neatlieka bylą nagrinėjantis teismas, jis paveda tai padaryti teisėjui pranešėjui.
2. Atliekant pasirengimo nagrinėti bylą veiksmus dalyvauja generalinis advokatas.
3. Šalys turi teisę dalyvauti atliekant pasirengimo nagrinėti bylą veiksmus.

66 straipsnis Liudytojų parodymai

1. Teismas savo iniciatyva arba vienos iš šalių prašymu, išklausęs generalinį advokatą, gali nutarti, kad tam tikri faktai būtų patikrinti apklausiant liudytojus.
2. Šalies prašyme apklausti liudytoją tiksliai nurodomi faktai, dėl kurių liudytojas turėtų būti apklaustas, ir priežastys, dėl kurių tai reikėtų padaryti.

3. Sprendimą dėl pirmesnėje dalyje nurodyto prašymo Teismas priima motyvuota nutartimi. Jeigu toks prašymas patenkinamas, nutartyje nurodomi įrodytini faktai ir liudytojai, kuriuos reikia apklausti dėl kiekvieno tokio fakto.

4. Liudytojus šaukia Teismas, prireikus po to, kai pateikiamas šio reglamento 73 straipsnio 1 dalyje nurodytas užstatas.

67 straipsnis Liudytojų apklausa

1. Nustačius liudytojų tapatybę, pirmininkas jiems praneša, kad jie privalės šiame reglamente nurodytu būdu patvirtinti savo parodymų teisingumą.

2. Liudytojai savo parodymus duoda, kai Teismas iškviečia šalis dalyvauti apklausoje. Liudytojams davus parodymus, pirmininkas vienos iš šalių prašymu arba savo iniciatyva gali pateikti jiems klausimų.

3. Tą patį gali daryti ir kiti teisėjai bei generalinis advokatas.

4. Pirmininkui leidus, šalims atstovaujantys asmenys gali pateikti klausimus liudytojams.

68 straipsnis Liudytojų priesaika

1. Davęs parodymus, liudytojas prisiekia:

„Aš prisiekiu, kad sakiau tiesą, visą tiesą ir nieko, išskyrus tiesą.“

2. Išklauseš šalis Teismas gali atleisti liudytoją nuo priesaikos.

69 straipsnis Piniginės baudos

1. Tinkamai šaukiami liudytojai turi paklusti šaukimui ir atvykti į posėdį.

2. Jeigu be pateisinamos priežasties tinkamai šaukiamas liudytojas neatvyksta į Teismą, šis gali paskirti jam ne didesnę kaip 5 000 eurų piniginę baudą ir nutarti įteikti pakartotinį šaukimą liudytojo sąskaita.

3. Tokia pati bauda gali būti skiriama ir liudytojui, kuris be pateisinamos priežasties atsisako pateikti ar duoti priesaiką.

70 straipsnis Ekspertizė

1. Teismas gali nutarti skirti ekspertizę. Nutartyje, kuria paskiriamas ekspertas, apibrėžiama jo užduotis ir nustatomas išvados pateikimo terminas.

2. Ekspertui pateikus savo išvadą, po to, kai ji įteikiama šalims, Teismas, iškvietęs dalyvauti šalis, gali nutarti jį išklausti. Vienos iš šalių prašymu arba savo iniciatyva Teismas gali pateikti ekspertui klausimų.

3. Šią teisę turi kiekvienas teisėjas ir generalinis advokatas.

4. Pirmininkui leidus, šalių atstovai gali pateikti klausimus ekspertui.

71 straipsnis Eksperto priesaika

1. Pateikęs savo išvadą, ekspertas prisiekia:

„Aš prisiekiu, kad savo užduotį atlikau sąžiningai ir nešališkai.“

2. Išklausęs šalis Teismas gali atleisti ekspertą nuo priesaikos.

72 straipsnis Prieštaravimas dėl liudytojo ar eksperto šaukimo

1. Jeigu viena iš šalių prieštarauja liudytojo arba eksperto šaukimui motyvuodama tuo, kad jis nekompetentingas, yra negarbingas asmuo arba dėl kitos priežasties, arba jeigu liudytojas atsisako duoti parodymus ar ekspertas atsisako pateikti išvadą arba jeigu jie atsisako duoti priesaiką, klausimą sprendžia Teismas.

2. Prieštaravimas dėl liudytojo arba eksperto šaukimo pateikiamas per dvi savaites nuo nutarties, pagal kurią šaukiamas liudytojas arba paskiriamas ekspertas, įteikimo; prieštaravimo pareiškime turi būti išdėstytos priežastys, dėl kurių prieštaraujama, ir nurodyti siūlomi pateikti įrodymai.

73 straipsnis Liudytojų ir ekspertų išlaidos

1. Nutaręs išklausti liudytojus arba skirti ekspertizę Teismas gali pareikalauti iš šalių arba vienos iš jų pateikti užstatą, kuriuo užtikrinamas liudytojų ar ekspertų išlaidų padengimas.

2. Liudytojai ir ekspertai turi teisę į jų kelionės ir gyvenimo išlaidų atlyginimą. Teismo kasa gali avansu išmokėti jiems pinigų sumą šioms išlaidoms padengti.

3. Liudytojai turi teisę gauti kompensaciją už prarastą uždarbį, o ekspertai – užmokestį už savo darbą. Teismo kasa tokias sumas liudytojams ir ekspertams išmoka, kai jie atlieka savo pareigas ar užduotį.

74 straipsnis Pasirengimo nagrinėti bylą posėdžių protokolai

1. Teismo kancleris surašo kiekvieno pasirengimo nagrinėti bylą posėdžio protokolą. Jį pasirašo pirmininkas ir Teismo kancleris. Jis yra autentiškas dokumentas.

2. Liudytojų ar ekspertų apklausos protokolą pasirašo pirmininkas arba teisėjas pranešėjas, atsakingas už apklausą, ir Teismo kancleris. Prieš pasirašant protokolą liudytojui ar ekspertui turi būti leista patikrinti protokolo turinį ir jį pasirašyti.

3. Protokolas įteikiamas šalims.

*75 straipsnis Žodinės proceso dalies pradėjimas baigus
pasirengimą nagrinėti bylą*

1. Išskyrus atvejus, kai Teismas nustato terminą, per kurį šalys gali pateikti rašytines pastabas, užbaigus pasirengimo nagrinėti bylą veiksmus pirmininkas paskiria žodinės proceso dalies pradžios datą.
2. Jeigu yra nustatytas terminas rašytinėms pastaboms pateikti, pirmininkas žodinės proceso dalies pradžios datą paskiria šiam terminui pasibaigus.

8 skyrius

ŽODINĖ PROCESO DALIS

76 straipsnis Teismo posėdis

1. Motyvuotus prašymus surengti teismo posėdį galima pateikti per tris savaites po to, kai šalims ar Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims buvo įteiktas pranešimas apie rašytinės proceso dalies pabaigą. Pirmininkas gali šį terminą pratęsti.
2. Teisėjui pranešėjui pasiūlius, Teismas, išklaęs generalinį advokatą, gali nuspręsti nerengti teismo posėdžio, jeigu susipažinęs su per rašytinę proceso dalį pateiktais pareiškimais arba pastabomis mano, jog yra pakankamai informuotas, kad priimtų sprendimą.
3. Pirmesnė dalis netaikoma tuo atveju, kai motyvuotą prašymą surengti teismo posėdį pateikia rašytinėje proceso dalyje nedalyvavęs Statuto 23 straipsnyje nurodytas suinteresuotasis asmuo.

77 straipsnis Bendras teismo posėdis

Teismas gali surengti bendrą teismo posėdį keliose bylose, jeigu tai įmanoma dėl šių to paties pobūdžio bylų panašumo.

78 straipsnis Dalyvavimas teismo posėdyje per vaizdo konferenciją

1. Jei dėl sveikatos, saugumo ar kitų svarių priežasčių šaliai atstovaujantis asmuo arba Statuto 23 straipsnyje nurodytas suinteresuotasis asmuo negali fiziškai dalyvauti teismo posėdyje, jam gali būti leista dalyvauti jame per vaizdo konferenciją. Ši taisyklė taip pat taikoma pagrindinės bylos šalims, kai pagal taikytinas nacionalines procesines normas jos turi teisę kreiptis į teismą be advokato pagalbos.
2. Prašymas dalyvauti teismo posėdyje per vaizdo konferenciją pateikiamas atskiru dokumentu, kai tik sužinoma negalėjimo dalyvauti priežastis, ir jame konkrečiai nurodomas negalėjimo dalyvauti priežasties pobūdis.
3. Pirmininkas kuo greičiau priima sprendimą dėl šio prašymo.

4. Vaizdo konferencijos negalimos, jei Teismas pagal šio reglamento 79 straipsnį nusprendžia rengti uždara teismo posėdį.

5. Techninės sąlygos, kurios turi būti tenkinamos norint dalyvauti teismo posėdyje per vaizdo konferenciją, konkrečiai nustatytos remiantis šio reglamento 208 straipsniu priimtuose praktiniuose nurodymuose šalims.

79 straipsnis Uždaras teismo posėdis

1. Dėl svarbių priežasčių, visų pirma susijusių su valstybių narių saugumu arba nepilnamečių apsauga, Teismas gali nuspręsti rengti uždara teismo posėdį.

2. Uždarame posėdyje svarstytų bylų žodinio nagrinėjimo medžiaga neskelbiama.

80 straipsnis Teismo posėdžio eiga

1. Teisminius ginčus pradeda ir jiems vadovauja pirmininkas, jis atsako už tinkamą teismo posėdžio eigą.

2. Per teismo posėdį bylą nagrinėjančio teismo teisėjai ir generalinis advokatas gali pateikti klausimus šalių atstovams, patarėjams ar advokatams, o šio reglamento 47 straipsnio 2 dalyje nurodytomis sąlygomis – pagrindinės bylos šalims arba joms atstovaujantiems asmenims.

80a straipsnis Teismo posėdžių transliavimas

1. Teismo posėdžiai gali būti transliuojami. Posėdžiai, kuriuose skelbiami sprendimai ir skaitomos generalinių advokatų išvados, transliuojami tiesiogiai, o plenarinei sesijai, didžiajai kolegijai arba išimties tvarka, jeigu tai pateisinama dėl bylos, kolegijai, kurioje posėdžiauja penki teisėjai, priskirtų bylų nagrinėjimo posėdžiai, per kuriuos išklausomos bylos šalys ar Statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys, transliuojami netiesiogiai.

2. Kai Teismas ketina transliuoti posėdį, apie tai bylos šalims ar Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims Teismo kanceliarija praneša kviesdama į posėdį.

3. Jeigu bylos šalis arba Statuto 23 straipsnyje nurodytas suinteresuotasis asmuo mano, kad posėdis, į kurį jis buvo pakviestas, neturėtų būti transliuojamas, jis kuo greičiau apie tai informuoja Teismą, išsamiai nurodydamas aplinkybes, dėl kurių būtų pagrįsta jo netransliuoti.

4. Išklausęs teisėją pranešėją ir generalinį advokatą, pirmininkas kuo greičiau priima sprendimą dėl šio prašymo.

5. Transliuoto posėdžio vaizdo įrašas prieinamas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo interneto svetainėje ne ilgiau kaip vieną mėnesį po posėdžio pabaigos.

6. Jeigu bylos šalis arba Statuto 23 straipsnyje nurodytas suinteresuotasis asmuo mano, kad posėdžio, kuriame dalyvavo, vaizdo įrašas turi būti pašalintas iš nurodytos interneto svetainės, jis kuo greičiau apie tai informuoja Teismą ir nurodo aplinkybes, dėl kurių būtų pagrįsta jį pašalinti.

7. Pirmininkas, išklausęs generalinį advokatą ir teisėją pranešėją, nedelsdamas dėl to priima sprendimą.

8. Teismas sprendimu nustato posėdžių transliavimo taisykles ir tvarką. Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

81 straipsnis Teismo posėdžio užbaigimas

Išklausęs šalių ar Statuto 23 straipsnyje nurodytų suinteresuotųjų asmenų kalbas pirmininkas paskelbia, kad teismo posėdis yra baigtas.

82 straipsnis Generalinio advokato išvados pateikimas

1. Jeigu įvyksta teismo posėdis, generalinis advokatas išvadą teikia po posėdžio pabaigos, taip pat nurodo jos pateikimo dieną.

2. Jeigu teismo posėdis nerengiamas, išvada pateikiama generalinio advokato nurodytą dieną.

3. Generaliniam advokatui pateikus savo išvadą, pirmininkas paskelbia, kad žodinė proceso dalis yra baigta.

83 straipsnis Žodinės proceso dalies pradėjimas arba atnaujinimas

Išklausęs generalinį advokatą Teismas gali bet kada nuspręsti pradėti žodinę proceso dalį arba nutarti atnaujinti šią proceso dalį, be kita ko, jeigu jis mano, kad jam nepateikta pakankamai informacijos, arba jeigu baigus žodinę proceso dalį šalis pateikė naują faktą, kuris gali būti lemiamas Teismui priimant sprendimą, arba jeigu nagrinėjant bylą reikia remtis argumentu, dėl kurio šalys ar Statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys nepateikė nuomonės.

84 straipsnis Teismo posėdžių, kuriuose išklausomos bylų šalys, protokolai

1. Teismo kancleris parengia kiekvieno teismo posėdžio, kuriame išklausomos bylos šalys, protokolą. Protokolą pasirašo pirmininkas ir Teismo kancleris. Jis yra autentiškas dokumentas.

2. Teismo kanceliarijoje šalys ir Statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys gali susipažinti su bet kuriuo protokolu ir gauti jo kopiją.

85 straipsnis Teismo posėdžio įrašas

Gavęs tinkamai pagrįstą prašymą pirmininkas gali leisti šaliai ar Statuto 23 straipsnyje nurodytam ir rašytinėje ar žodinėje proceso dalyje dalyvavusiam suinteresuotajam asmeniui Teismo patalpose išklaudyti garsinį teismo posėdžio įrašą per teismo posėdį pasisakiusiųjų vartota kalba.

9 skyrius

SPRENDIMAI IR NUTARTYS

86 straipsnis Sprendimo paskelbimo data

Šalys ar Statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys informuojami apie sprendimo paskelbimo datą.

87 straipsnis Sprendimo turinys

Sprendime nurodoma:

- a) kad tai yra Teismo sprendimas;
- b) konkrečios sudėties teismas;
- c) jo paskelbimo data;
- d) pirmininko ir pasitarimuose dalyvavusių teisėjų pavardės, kartu nurodant teisėją pranešėją;
- e) generalinio advokato pavardė;
- f) Teismo kanclerio pavardė;
- g) šalys arba procese dalyvavę Statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys;
- h) šalims atstovaujančių asmenų pavardės;
- i) tiesioginių ieškinių ir apeliacinių skundų atveju – šalių reikalavimai;
- j) jeigu surengtas teismo posėdis – jo data;
- k) kad buvo išklaudytas generalinis advokatas, o kai pateikiama išvada – jos pateikimo data;
- l) faktų santrauka;
- m) motyvai;
- n) rezoliucinė dalis, į kurią prireikus įeina bylinėjimosi išlaidų klausimo sprendimas.

88 straipsnis Sprendimo paskelbimas ir įteikimas

1. Sprendimas skelbiamas viešame teismo posėdyje.

2. Sprendimo originalą pasirašo pirmininkas, pasitarimuose dalyvavę teisėjai ir Teismo kancleris. Jeigu pasitarimuose dalyvavęs teisėjas nebėgali pasirašyti sprendimo originalo dėl sveikatos būklės ar mirties arba dėl atsistatydinimo ar pasibaigusios kadencijos, pirmininkas patvirtina, kad tas teisėjas dalyvavo pasitarimuose.

3. Pasirašytas sprendimo originalas užantspauduojamas ir atiduodamas saugoti Teismo kanceliarijai. Šalims ir prireikus prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims ir Bendrajam Teismui įteikiamos patvirtintos sprendimo kopijos.

89 straipsnis Nutarties turinys

1. Nutartyje nurodoma:

- a) kad tai yra Teismo nutartis;
- b) konkrečios sudėties teismas;
- c) jos priėmimo data;
- d) teisinis pagrindas, kuriuo ji paremta;
- e) pirmininko ir prireikus pasitarimuose dalyvavusių teisėjų pavardės, kartu nurodant teisėją pranešėją;
- f) generalinio advokato pavardė;
- g) Teismo kanclerio pavardė;
- h) šalys arba procese dalyvavę Statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys;
- i) šalims atstovaujančių asmenų pavardės;
- j) kad buvo išklausytas generalinis advokatas;
- k) rezoliucinė dalis, į kurią prireikus įeina bylinėjimosi išlaidų klausimo sprendimas.

2. Kai šiame reglamente numatyta, kad nutartis turi būti motyvuota, joje taip pat nurodoma:

- a) tiesioginių ieškinių ir apeliacinių skundų atveju – šalių reikalavimai;
- b) faktų santrauka;
- c) motyvai.

90 straipsnis Nutarties pasirašymas ir įteikimas

Nutarties originalas, pasirašytas pirmininko ir Teismo kanclerio, užantspauduojamas ir atiduodamas saugoti Teismo kanceliarijai; šalims ir prireikus prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims ir Bendrajam Teismui įteikiamos patvirtintos nutarties kopijos.

91 straipsnis Sprendimų ir nutarčių įsiteisėjimas

1. Sprendimas įsiteisėja nuo jo paskelbimo dienos.
2. Nutartis įsiteisėja nuo jos įteikimo dienos.

92 straipsnis Paskelbimas „Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje“

Pranešimas, kuriame nurodoma galutinių Teismo sprendimų ir nutarčių priėmimo data ir rezoliucinė dalis, skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

PRAŠYMAI PRIIMTI PREJUDICINĮ SPRENDIMĄ

1 skyrius

BENDROSIOS NUOSTATOS

93 straipsnis Taikymo sritis

Procesas reglamentuojamas šios antraštinės dalies nuostatomis:

- a) Statuto 23 straipsnyje nurodytais atvejais;
- b) pateikus prašymus pagal susitarimus, kurių šalys yra Sąjunga ar valstybės narės.

93a straipsnis Prašymų priimti prejudicinį sprendimą pirminė analizė

1. Kai Teisingumo Teismui pateikiamas prašymas priimti prejudicinį sprendimą, Teismo kanceliarija šį prašymą nedelsdama perduoda Teismo pirmininkui, pirmininko pavaduotojui ir pirmajam generaliniam advokatui.
2. Jeigu išanalizavęs prašymą priimti prejudicinį sprendimą pirmininkas, išklauses pirmininko pavaduotoją ir pirmąjį generalinį advokatą, mano, kad šis prašymas susijęs tik su viena ar keliomis Statuto 50b straipsnio pirmoje pastraipoje nurodytomis konkrečiomis sritimis, jis apie tai informuoja Teisingumo Teismo kanceliariją, o ji nedelsdama perduoda prašymą priimti prejudicinį sprendimą Bendrojo Teismo kanceliarijai. Toliau procesas tęsiamas Bendrajame Teisme pagal jo Procedūros reglamento nuostatas.
3. Jeigu atlikęs šią analizę ir išklauses pirmininko pavaduotoją ir pirmąjį generalinį advokatą pirmininkas mano, kad prašymas priimti prejudicinį

sprendimą yra susijęs ne tik su viena ar keliomis Statuto 50b straipsnio pirmoje pastraipoje nurodytomis konkrečiomis sritimis, bet ir su kitomis sritimis arba jame keliami savarankiški klausimai dėl pirminės teisės, tarptautinės viešosios teisės, Sąjungos teisės bendrųjų principų ar Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos išaiškinimo, kaip nurodyta Statuto 50b straipsnio antroje pastraipoje, jis nedelsdamas perduoda šį prašymą Teisingumo Teismui. Jeigu Teisingumo Teismas mano, kad prašymas yra susijęs tik su viena ar keliomis Statuto 50b straipsnio pirmoje pastraipoje nurodytomis konkrečiomis sritimis, Teisingumo Teismo kanceliarija šį prašymą nedelsdama perduoda Bendrojo Teismo kanceliarijai ir procesas tęsiamas šiame teisme pagal jo Procedūros reglamento nuostatas. Kitais atvejais procesas tęsiamas Teisingumo Teisme pagal šio reglamento nuostatas.

4. Kai prašymas priimti prejudicinį sprendimą perduodamas Bendrojo Teismo kanceliarijai pagal šio straipsnio 2 arba 3 dalį, ji apie tai informuoja prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą.

94 straipsnis Prašymo priimti prejudicinį sprendimą turinys

Be Teismui pagal procesą dėl prejudicinio sprendimo priėmimo pateikiamų klausimų, prašyme priimti prejudicinį sprendimą:

- a) trumpai išdėstomas ginčo dalykas ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikiančio teismo nustatytos reikšmingos faktinės aplinkybės ar bent jau išdėstomi faktai, kuriais grindžiami klausimai;
- b) pateikiamas nacionalinių nuostatų, kurios nagrinėjamu atveju galėtų būti taikomos, turinys ir prireikus reikšminga nacionalinė teismų praktika;
- c) išdėstomos priežastys, paskatinusios prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikiantį teismą kelti klausimą dėl tam tikrų Sąjungos teisės nuostatų išaiškinimo ar galiojimo, ir jo nustatytas ryšys tarp šių nuostatų bei pagrindinėje byloje taikomų nacionalinės teisės aktų.

95 straipsnis Nuasmeninimas ir asmens duomenų nenurodymas

1. Tuo atveju, kai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nuasmenino savo prašymą arba nusprendė nenurodyti su pagrindine byla susijusių fizinių asmenų arba subjektų, nesvarbu, ar jie yra bylos šalys, ar tretieji asmenys, duomenų, Teismas laikosi šio nuasmeninimo arba duomenų nenurodymo jame vykstančiame procese.

2. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo prašymu, pagrindinės bylos šalies prašymu arba savo iniciatyva Teismas taip pat gali nuasmeninti prašymą priimti prejudicinį sprendimą arba nuspręsti nenurodyti vieno ar kelių su pagrindine byla susijusių fizinių asmenų, nesvarbu, ar jie yra šios bylos šalys, ar tretieji asmenys, asmens duomenų.

*96 straipsnis Dalyvavimas procese dėl prejudicinio sprendimo
priėmimo*

1. Pagal Statuto 23 straipsnį pareiškimus arba rašytines pastabas Teismui gali pateikti:

- a) pagrindinės bylos šalys;
- b) valstybės narės;
- c) Europos Komisija;
- d) Europos Parlamentas, Taryba ir Europos Centrinis Bankas, jeigu mano, kad prašyme priimti prejudicinį sprendimą keliama klausimai jiems yra itin aktualūs;
- e) teisės aktą, kurio galiojimas ar aiškinimas yra ginčijamas, priėmusi institucija;
- f) valstybės, kurios nėra valstybės narės, tačiau yra EEE susitarimo šalys, taip pat tame susitarime nurodyta ELPA priežiūros institucija, – kai Teismui pateikiamas prejudicinis klausimas, kuris patenka į tokio susitarimo taikymo sritį;
- g) valstybės, kurios nėra valstybės narės, tačiau yra su Taryba sudaryto susitarimo dėl konkretaus reguliavimo dalyko šalys, – kai susitarime tai numatyta ir valstybės narės teismas pateikia Teismui prejudicinį klausimą, kuris patenka į tokio susitarimo taikymo sritį.

2. Nedalyvavimas rašytinėje proceso dalyje neužkerta kelio dalyvauti žodinėje proceso dalyje.

3. Po to, kai paskelbiamas teismo sprendimas arba Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims įteikiama nutartis, kuria užbaigiamas procesas, pagal šį straipsnį pateikti pareiškimai arba rašytinės pastabos paskelbiami Europos Sąjungos Teisingumo Teismo interneto svetainėje, išskyrus atvejus, kai kuris nors iš šių suinteresuotųjų asmenų prieštarauja tam, kad jo pareiškimas ar pastabos būtų skelbiami. Apie šį prieštaravimą, kuris neprivalo būti motyvuotas ir kurio negalima ginčyti Teisingumo Teisme ar Bendrajame Teisme, turi būti pranešta Teismo kanceliarijai atskiru dokumentu ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo teismo sprendimo paskelbimo arba nutarties, kuria užbaigiamas procesas, įteikimo. Tokiu atveju apie prieštaravimą paskelbiama minėtoje interneto svetainėje, o atitinkami pareiškimas ar pastabos, net ir jų dalys, neskelbiami. Jeigu vėliau suinteresuotasis asmuo atsiima prieštaravimą, pareiškimas ar pastabos paskelbiami interneto svetainėje iškart, kai tik atsiimamas prieštaravimas. Jeigu Teismo kanceliarijai prieštaravimas pateikiamas praėjus nurodytam terminui, paskelbtas pareiškimas ar pastabos pašalinami iš svetainės.

97 straipsnis Pagrindinės bylos šalys

1. Pagrindinės bylos šalys yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo pagal nacionalines procesines normas kaip tokios nurodytos šalys.

2. Kai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas Teismui praneša, kad pagrindinėje byloje leista dalyvauti naujai šaliai, o procesas Teisme jau yra pradėtas, tokia šalis pripažįsta procesą byloje tokį, koks jis yra tokio pranešimo momentu. Ji gauna visų Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims įteiktų procesinių dokumentų kopijas.

3. Kiek tai susiję su atstovavimu pagrindinės bylos šalims ir jų dalyvavimu, pažymėtina, kad Teismas atsižvelgia į procesines normas, taikomas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme. Kilus abejonių, ar tam tikras asmuo gali atstovauti pagrindinės bylos šaliai arba ar ši šalis gali dalyvauti procese neturėdama jai atstovaujančio asmens, Teismas gali prašyti prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekusio teismo pateikti informaciją dėl taikytinų nacionalinių procesinių normų.

98 straipsnis Prašymo priimti prejudicinį sprendimą vertimas ir įteikimas

1. Šioje antraštinėje dalyje nurodyti prašymai priimti prejudicinį sprendimą valstybėms narėms įteikiami originalo kalba su vertimu į valstybės, kuriai jie skirti, oficialiąją kalbą. Jei to reikia dėl prašymo apimties, vietoj šio vertimo pateikiamas prašymo santraukos, kurios pagrindu valstybė, kuriai ji skirta, užims atitinkamą poziciją, vertimas į šios valstybės oficialiąją kalbą. Į šią santrauką įtraukiamas visas vieno ar kelių klausimų, iškeltų prašyme priimti prejudicinį sprendimą, tekstas. Šioje santraukoje nurodomas pagrindinės bylos dalykas, svarbiausi tokios bylos šalių argumentai, glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas, taip pat teismų praktika ir nacionalinės teisės bei Sąjungos teisės nuostatos, kuriomis remiamasi, tiek, kiek ši informacija nurodoma prašyme priimti prejudicinį sprendimą.

2. Statuto 23 straipsnio trečioje pastraipoje numatytais atvejais prašymai priimti prejudicinius sprendimus įteikiami valstybėms, kurios nėra valstybės narės, tačiau yra EEE susitarimo šalys, taip pat ELPA priežiūros institucijai originalo kalba su prašymo, o prireikus – santraukos vertimu į vieną iš 36 straipsnyje nurodytų kalbų, kurią pasirenka adresatas.

3. Jeigu trečioji valstybė turi teisę dalyvauti procese dėl prejudicinio sprendimo priėmimo pagal Statuto 23 straipsnio ketvirtą pastraipą, prašymas priimti prejudicinį sprendimą jai įteikiamas originalo kalba su prašymo, o prireikus – santraukos vertimu į vieną iš 36 straipsnyje nurodytų kalbų, kurią pasirenka atitinkama trečioji valstybė.

99 straipsnis Atsakymas motyvuota nutartimi

Jeigu klausimas, dėl kurio pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą, yra tapatus klausimui, dėl kurio Teismas jau yra priėmęs sprendimą, jeigu atsakymą į tokį klausimą galima aiškiai nustatyti iš Teismo praktikos arba jeigu atsakymas į klausimą, dėl kurio pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą, nekelia jokių pagrįstų abejonių, Teismas, vadovaudamasis

teisėjo pranešėjo siūlymu ir išklausęs generalinį advokatą, bet kada gali nuspręsti priimti sprendimą motyvuota nutartimi.

100 straipsnis Kreipimasis į Teismą

1. Teismas nagrinėja prašymą priimti prejudicinį sprendimą tol, kol tokį prašymą pateikęs teismas jo neatsiėmė. Į prašymo atsiėmimą gali būti atsižvelgta iki pranešimo apie sprendimo paskelbimo datą įteikimo Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims.
2. Tačiau Teismas gali bet kada konstatuoti, kad nebetenkinamos jo jurisdikciją apibrėžiančios sąlygos.

101 straipsnis Prašymas pateikti paaiškinimus

1. Nepažeisdamas šio reglamento nuostatų, reglamentuojančių proceso organizavimo ir pasirengimo nagrinėti bylą priemonės, išklausęs generalinį advokatą Teismas gali prašyti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo per Teismo nustatytą terminą pateikti paaiškinimus.
2. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo atsakymas į šį prašymą įteikiamas Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims.

102 straipsnis Bylinėjimosi išlaidos, susijusios su procesu dėl prejudicinio sprendimo priėmimo

Bylinėjimosi išlaidų, susijusių su procesu dėl prejudicinio sprendimo priėmimo, klausimą sprendžia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

103 straipsnis Sprendimų ir nutarčių klaidų ištaisymas

1. Sprendimuose ir nutartyse esančias rašybos ar skaičiavimo klaidas arba akivaizdžius netikslumus Teismas gali ištaisyti savo iniciatyva arba kurio nors Statuto 23 straipsnyje nurodyto suinteresuotojo asmens prašymu, jeigu prašymas pateiktas per dvi savaites nuo sprendimo paskelbimo ar nutarties įteikimo.
2. Išklausęs generalinį advokatą, Teismas priima sprendimą.
3. Nutarties, kuria ištaisomas sprendimas ar nutartis, originalas pridedamas prie ištaisyto sprendimo ar nutarties originalo. Ištaisyto sprendimo ar nutarties originalo paraštėje įrašoma pastaba apie šią nutartį.

104 straipsnis Prejudicinių sprendimų ir nutarčių aiškinimas

1. Šio reglamento 158 straipsnis, susijęs su sprendimų ir nutarčių aiškinimu, netaikomas sprendimams ar nutartims, priimtiems atsakant į prašymą priimti prejudicinį sprendimą.
2. Nacionaliniai teismai turi įvertinti, ar jiems pakanka prejudiciniame sprendime ar nutartyje pateikto atsakymo, ar reikia iš naujo kreiptis į Teismą.

2 skyrius

PAGREITINTA PREJUDICINIO SPRENDIMO PRIĖMIMO PROCEDŪRA

105 straipsnis Pagreitinta procedūra

1. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo prašymu arba išimties tvarka savo iniciatyva Teismo pirmininkas, išklausęs teisėją pranešėją ir generalinį advokatą, gali nuspręsti nagrinėti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pagal pagreitintą procedūrą, nukrypstant nuo šio reglamento nuostatų, jeigu dėl bylos pobūdžio reikia, kad ji būtų greitai išnagrinėta.
2. Tokiu atveju pirmininkas nedelsdamas paskiria teismo posėdžio datą, apie kurią pranešama Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims ir kartu įteikiamas prašymas priimti prejudicinį sprendimą.
3. Pirmesnėje dalyje nurodyti suinteresuotieji asmenys per ne trumpesnę kaip 15 dienų pirmininko nustatytą terminą gali pateikti pareiškimus arba rašytines pastabas. Pirmininkas gali nurodyti šiems suinteresuotiesiems asmenims savo pareiškimuose arba rašytinėse pastabose apsiriboti esminiais teisiniais klausimais, kurie kyla dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą.
4. Pareiškimai arba rašytinės pastabos, jei tokių esama, prieš teismo posėdį perduodami visiems Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims.
5. Išklausęs generalinį advokatą Teismas priima sprendimą.

106 straipsnis Procesinių dokumentų perdavimas

1. Pirmesniame straipsnyje nurodyti procesiniai dokumentai laikomi gautais, kai Teismo kanceliarijai bet kuria Teismo turima technine ar elektronine ryšio priemone atsiunčiamos pasirašyto procesinio dokumento originalo ir jį pagrindžiančių daiktinių įrodymų ir dokumentų kopijos kartu su 57 straipsnio 3 dalyje nurodytu sąrašu. Pirma nurodyto dokumento ir jo priedų originalai nedelsiant perduodami Teismo kanceliarijai.
2. Pirmesniame straipsnyje nurodyti dokumentai įteikiami ir apie juos pranešama elektroniniu būdu, laikantis Teismo nustatytų sąlygų, kai

adresatas sutiko, kad dokumentai jam būtų įteikiami tokiu būdu. Priešingu atveju minėti dokumentai įteikiami ir apie juos pranešama perduodant dokumento kopiją bet kokiomis Teismo ir adresato turimomis techninėmis ar elektroninėmis ryšio priemonėmis.

3 skyrius

PREJUDICINIO SPRENDIMO PRIĖMIMO SKUBOS TVARKA PROCEDŪRA

107 straipsnis Prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūros taikymo sritis

1. Prašymas priimti prejudicinį sprendimą, kuriame pateikiamas vienas ar keli klausimai, susiję su Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo trečiosios dalies V antraštinėje dalyje nurodytomis sritimis, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo prašymu arba išimties tvarka Teismo iniciatyva gali būti nagrinėjamas pagal prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą, nukrypstant nuo šio reglamento nuostatų.
2. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo teises ir faktines aplinkybes, patvirtinančias skubą bei pagrindžiančias šios nukrypstančios nuo įprastos procedūros taikymą, ir pagal galimybes pateikia savo siūlomą atsakymą į prejudicinius klausimus.
3. Jeigu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nepateikė prašymo dėl sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūros taikymo, Teismo pirmininkas gali, jeigu iš pirmo žvilgsnio procedūra atrodo taikytina, prašyti 108 straipsnyje nurodytos kolegijos įvertinti būtinybę nagrinėti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pagal šią procedūrą.

108 straipsnis Sprendimas dėl skubos

1. Sprendimą nagrinėti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pagal sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą vadovaudamasi teisėjo pranešėjo siūlymu ir išklausiusi generalinį advokatą priima paskirta kolegija. Kolegijos sudėtis nustatoma pagal 28 straipsnio 2 dalį bylos paskyrimo teisėjui pranešėjui dieną, jeigu taikyti sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą prašo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas; arba jei šios procedūros taikymo klausimas nagrinėjamas Teismo pirmininko prašymu, – tokio prašymo pateikimo dieną.
2. Jeigu tarp tokios bylos ir nagrinėjamos bylos, kuri paskirta teisėjui pranešėjui, nepriklausančiam paskirtai kolegijai, yra ryšys, minėta kolegija gali Teismo pirmininkui pasiūlyti paskirti bylą šiam teisėjui pranešėjui. Bylą iš naujo paskyrus minėtam teisėjui pranešėjui, penkių teisėjų kolegija, kuriai priklauso šis teisėjas, šioje byloje atliks paskirtos kolegijos funkcijas. Tokiu atveju taikoma 29 straipsnio 1 dalis.

*109 straipsnis Sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūros
rašytinė dalis*

1. Tuo atveju, kai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo taikyti sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą arba kai pirmininkas paprašo paskirtos kolegijos įvertinti būtinybę nagrinėti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pagal šią procedūrą, Teismo kancleris pasirūpina, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą būtų nedelsiant įteiktas pagrindinės bylos šalims, valstybei narei, kurios teismas pateikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą, Europos Komisijai ir teisės aktą, kurio galiojimas ar aiškinimas yra ginčijamas, priėmusiai institucijai.
2. Sprendimas nagrinėti prašymą priimti prejudicinį sprendimą ar jo nenagrinėti pagal sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą nedelsiant įteikiamas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui ir šalims, valstybei narei ir pirmesnėje dalyje nurodytoms institucijoms. Sprendime nagrinėti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pagal sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą nustatomas terminas, per kurį jie gali pateikti pareiškimus arba rašytines pastabas. Sprendime gali būti nurodyti teisiniai klausimai, dėl kurių turi būti pareikšta nuomonė šiuose pareiškimuose ar rašytinėse pastabose, ir nustatyta maksimali šių rašytinių dokumentų apimtis.
3. Jeigu prašyme priimti prejudicinį sprendimą aprašoma kitoje valstybėje narėje nei ta, kurios teismas pateikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą, vykusi administracinė procedūra ar teisminis procesas, Teismas gali tokios valstybės narės paprašyti raštu arba per teismo posėdį pateikti naudingus patikslinimus.
4. Iškart po 1 dalyje nurodyto įteikimo prašymas priimti prejudicinį sprendimą taip pat perduodamas Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims, kitiems nei minėto įteikimo adresatai, o sprendimas nagrinėti prašymą priimti prejudicinį sprendimą ar jo nenagrinėti pagal sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą taip pat perduodamas tiems patiems suinteresuotiesiems asmenims iškart po to, kai įteikiama, kaip nurodyta 2 dalyje.
5. Statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys, kai tik įmanoma, informuojami apie numatomą teismo posėdžio datą.
6. Kai nusprendžiama prašymo priimti prejudicinį sprendimą nenagrinėti pagal sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą, procedūra vyksta pagal Statuto 23 straipsnio nuostatas ir pagal taikytinas šio reglamento nuostatas.

*110 straipsnis Dokumentų įteikimas ir vėlesnės informacijos
perdavimas pasibaigus rašytinei proceso daliai*

1. Jeigu prašymas priimti prejudicinį sprendimą nagrinėjamas pagal sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą, prašymas priimti prejudicinį sprendimą ir pateikti pareiškimai arba rašytinės pastabos įteikiami Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims, kitiems nei šalys

ir suinteresuotieji asmenys, nurodyti 109 straipsnio 1 dalyje. Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateikiamas kartu su vertimu, prireikus – kartu su santrauka pagal 98 straipsnyje nustatytas sąlygas.

2. Be to, pateikti pareiškimai arba rašytinės pastabos įteikiami šalims ir kitiems suinteresuotiesiems asmenims, nurodytiems 109 straipsnio 1 dalyje.

3. Apie teismo posėdžio datą pranešama Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims, kai įteikiami ankstesnėse dalyse nurodyti dokumentai.

111 straipsnis Rašytinės proceso dalies atsisakymas

Ypatingos skubos atvejais paskirta kolegija gali nuspręsti atsisakyti rašytinės proceso dalies, nurodytos 109 straipsnio 2 dalyje.

112 straipsnis Sprendimas dėl esmės

Išklausiusi generalinį advokatą, paskirta kolegija priima sprendimą.

113 straipsnis Bylą nagrinėjantis teismas

1. Paskirta kolegija gali nuspręsti posėdžiauti esant 3 teisėjų sudėčiai. Tokiu atveju ją sudaro paskirtos kolegijos pirmininkas, teisėjas pranešėjas ir pirmasis teisėjas arba prireikus du pirmieji teisėjai, paskirti iš 28 straipsnio 2 dalyje nurodyto sąrašo, kai nustatoma paskirtos kolegijos sudėtis pagal 108 straipsnio 1 dalį.

2. Paskirta kolegija taip pat gali prašyti Teismo perduoti bylą didesnio teisėjų skaičiaus sudėties teismui. Sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra tęsiama naujos sudėties teisme, prireikus – atnaujinus žodinę proceso dalį.

114 straipsnis Procesinių dokumentų perdavimas

Procesiniai dokumentai perduodami pagal 106 straipsnį.

4 skyrius

PROCESAS PERDAVUS PRAŠYMĄ PRIIMTI PREJUDICINĮ SPRENDIMĄ

114a straipsnis Bendrojo Teismo pagal Statuto 54 straipsnio antrą pastraipą perduoti prašymai priimti prejudicinį sprendimą

Kai Bendrasis Teismas, remdamasis Statuto 54 straipsnio antra pastraipa, konstatuoja, kad neturi jurisdikcijos nagrinėti pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą, jis perduoda šį prašymą

Teisingumo Teismui. Procesas tęsiamas šiame teisme pagal šio reglamento nuostatas.

114b straipsnis Bendrojo Teismo pagal SESV 256 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą perduoti prašymai priimti prejudicinį sprendimą

1. Kai Bendrasis Teismas pagal SESV 256 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą perduoda Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą, dėl kurio reikalingas principinis sprendimas, galintis turėti įtakos Sąjungos teisės vienovei ar darnai, šis prašymas nagrinėjamas greitai.

2. Pirmininkas nedelsdamas paskiria už bylą atsakingą teisėją pranešėją, o pirmasis generalinis advokatas paskiria generalinį advokatą.

3. Jeigu tuo metu, kai byla perduodama Teisingumo Teismui, rašytinė proceso dalis jau baigta, Statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys gali pateikti papildomus pareiškimus ar rašytines pastabas dėl prašyme priimti prejudicinį sprendimą keliamo principinio klausimo per pirmininko nurodytą terminą; šis terminas negali būti trumpesnis nei 15 dienų.

4. Teismas priima sprendimą kuo greičiau, prireikus išklausęs Statuto 23 straipsnyje nurodytų suinteresuotųjų asmenų žodines pastabas ir generalinio advokato išvadą.

5 skyrius

NEMOKAMA TEISINĖ PAGALBA

115 straipsnis Nemokamos teisinės pagalbos prašymas

1. Pagrindinės bylos šalis, kuri visiškai arba iš dalies negali sumokėti su procesu susijusių išlaidų, bet kuriuo metu gali prašyti suteikti nemokamą teisinę pagalbą.

2. Prašymas pateikiamas kartu su visa informacija ir patvirtinančiais dokumentais, kuriais remiantis galima įvertinti prašymą pateikusio asmens ekonominę situaciją, kaip antai tokią ekonominę situaciją patvirtinantis kompetentingos nacionalinės institucijos išduotas dokumentas.

3. Jei prašymą pateikusiam asmeniui nemokamą teisinę pagalbą jau suteikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, jis pateikia šio teismo sprendimą ir nurodo, kas kompensuojama jau suteikta teisinės pagalbos suma.

*116 straipsnis Sprendimas dėl nemokamos teisinės pagalbos
prašymo*

1. Kai tik pateikiamas nemokamos teisinės pagalbos prašymas, pirmininkas jį perduoda teisėjui pranešėjui, atsakingam už bylą, kurioje toks prašymas pateikiamas.
2. Sprendimą dėl to, ar suteikti visą arba dalinę nemokamą teisinę pagalbą, vadovaudamasi teisėjo pranešėjo siūlymu ir išklausiusi generalinį advokatą priima trijų teisėjų kolegija, kuriai priklauso teisėjas pranešėjas. Tokiu atveju kolegiją sudaro jos pirmininkas, teisėjas pranešėjas ir pirmasis teisėjas arba prireikus du pirmieji teisėjai, paskirti iš 28 straipsnio 3 dalyje nurodyto sąrašo, buvusio tą dieną, kai teisėjas pranešėjas perdavė kolegijai nemokamos teisinės pagalbos prašymą.
3. Jeigu teisėjas pranešėjas nepriklauso trijų teisėjų kolegijai, tokiomis pačiomis sąlygomis sprendimą priima penkių teisėjų kolegija, kuriai jis priklauso. Be teisėjo pranešėjo prašymą nagrinėjančią teismą sudaro keturi teisėjai, paskirti iš 28 straipsnio 2 dalyje nurodyto sąrašo, buvusio tą dieną, kai teisėjas pranešėjas perdavė kolegijai nemokamos teisinės pagalbos prašymą.
4. Prašymą nagrinėjantis teismas sprendžia priimdamas nutartį. Jei visiškai ar iš dalies atsisakoma suteikti nemokamą teisinę pagalbą, nutartyje nurodomi atsisakymo motyvai.

117 straipsnis Mokėtina nemokamai teisinei pagalbai skirta suma

Jeigu yra suteikiama nemokama teisinė pagalba, Teismo kasa, prireikus laikydamosi prašymą išnagrinėjusio teismo nustatytų ribų, padengia prašymą pateikusio asmens išlaidas, susijusias su pagalba ir atstovavimu jam nagrinėjant bylą Teisme. Prašymą pateikusio asmens ar jo atstovo prašymu gali būti išmokėtas šioms išlaidoms padengti skirtas avansas.

118 straipsnis Nemokamos teisinės pagalbos nutraukimas

Bet kuriuo metu savo iniciatyva arba kieno nors prašymu sprendimą dėl nemokamos teisinės pagalbos prašymo priėmęs konkrečios sudėties teismas gali nutraukti tokios pagalbos teikimą, jeigu vykstant procesui pasikeičia aplinkybės, dėl kurių ji buvo suteikta.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

TIESIOGINIAI IEŠKINIAI

1 skyrius

ATSTOVAVIMAS ŠALIMS

119 straipsnis Atstovavimo pareiga

1. Šaliai gali atstovauti tik jos atstovas ar advokatas.
2. Atstovai ir advokatai privalo pateikti Teismo kancelijai jų atstovaujamos šalies išduotą oficialų dokumentą arba įgaliojimą.
3. Šaliai padedantis arba atstovaujantis advokatas taip pat privalo pateikti Teismo kancelijai dokumentą, patvirtinantį, kad jis turi teisę verstis advokato praktika valstybės narės arba kitos valstybės, EEE susitarimo šalies, teisme.
4. Nepateikus šių dokumentų, Teismo kancleris nustato protingą terminą, per kurį atitinkama šalis turi juos pateikti. Jeigu per nustatytą terminą tokie dokumentai nepateikiami, išklauses teisėją pranešėją ir generalinį advokatą pirmininkas sprendžia, ar dėl šio formalumo nesilaikymo ieškinys arba pareiškimas nepriimtinas dėl to, kad netenkina nustatytų formos reikalavimų. Pirmininkas gali perduoti šį klausimą Teismui, jei mano, kad tai būtina.

2 skyrius

RAŠYTINĖ PROCESO DALIS

120 straipsnis Ieškinio turinys

Statuto 21 straipsnyje minimas ieškinys apima:

- a) ieškovo pavardę arba pavadinimą, taip pat adresą;
- b) šalį, prieš kurią ieškinys yra nukreiptas;
- c) ginčo dalyką, pagrindus ir argumentus, kuriais remiamasi, bei tokių pagrindų santrauką;
- d) ieškovo reikalavimus;
- e) įrodymus ir pasiūlymus pateikti įrodymus, jeigu jie pateikiami.

121 straipsnis Su įteikimu susijusi informacija

1. Tam, kad būtų galima nagrinėti bylą, ieškinyje nurodomas adresas dokumentams įteikti ir įgaliotasis asmuo, davęs sutikimą priimti visus įteiktinus dokumentus.

2. Prie 1 dalyje nurodyto adreso dokumentams įteikti arba vietoj jo ieškinyje gali būti nurodyta, jog advokatas arba atstovas sutinka, kad dokumentai jam būtų įteikiami bet kokiomis Teismo ir advokato ar atstovo turimomis techninėmis ar elektroninėmis ryšio priemonėmis.

3. Jeigu ieškinys neatitinka 1 arba 2 dalyje nurodytų reikalavimų, iki šio trūkumo pašalinimo visi bylai nagrinėti reikalingi dokumentai atitinkamai šaliai įteikiami išsiuntus juos registruotu laišku tos šalies atstovui arba advokatui. Nukrypstant nuo 48 straipsnio, šiuo atveju dokumentai laikomi tinkamai įteiktais, jeigu registruotas laiškas išsiunčiamas tos vietos, kur yra Teismo buveinė, pašte.

122 straipsnis Ieškinio priedai

1. Kartu su ieškiniu prireikus pateikiami dokumentai, nurodyti Statuto 21 straipsnio antroje pastraipoje.

2. Prie ieškinio, pareiškiamo pagal SESV 273 straipsnį, pridedamas specialaus susitarimo, sudaryto tarp suinteresuotų valstybių narių, egzempliorius.

3. Jeigu ieškinys neatitinka šio straipsnio 1 arba 2 dalyje išvardytų reikalavimų, Teismo kancleris nustato protingą terminą, per kurį ieškovas turi pateikti minėtus dokumentus. Jeigu ieškovas jų nepateikia, pirmininkas, išklausęs teisėją pranešėją ir generalinį advokatą, sprendžia, ar dėl šių sąlygų nesilaikymo ieškinys yra nepriimtinas dėl to, kad netenkina nustatytų formos reikalavimų. Pirmininkas gali perduoti šį klausimą Teismui, jei mano, kad tai būtina.

123 straipsnis Ieškinio įteikimas

Ieškinys įteikiamas atsakovui. 119 straipsnio 4 dalyje ir 122 straipsnio 3 dalyje numatytais atvejais įteikiama, kai tik pašalinami trūkumai arba kai tik pirmininkas arba Teismas, atsižvelgdamas į minėtuose dviejuose straipsniuose išvardytus reikalavimus, nusprendžia, kad jis yra priimtinas.

124 straipsnis Atsiliepimo į ieškinį turinys

1. Per du mėnesius nuo ieškinio įteikimo atsakovas pateikia atsiliepimą į ieškinį, kuris apima:

- a) atsakovo pavardę arba pavadinimą, taip pat adresą;
- b) pagrindus ir argumentus, kuriais remiamasi;
- c) atsakovo reikalavimus;
- d) įrodymus ir pasiūlymus pateikti įrodymus, jeigu jie pateikiami.

2. Atsiliepimui į ieškinį taikomas 121 straipsnis.

3. Išimties tvarka, atsakovui pateikus tinkamai motyvuotą prašymą, pirmininkas gali pratęsti 1 dalyje nurodytą terminą.

125 straipsnis Dokumentų perdavimas

Jeigu Europos Parlamentas, Taryba arba Europos Komisija nėra viena iš bylos šalių, Teismas siunčia jiems ieškinio ir atsiliepimo į ieškinį arba kompetencijos nebuvimu ar nepriimtiniu grindžiamo prieštaravimo, jeigu jis pateiktas, kopijas be priedų, kad jie galėtų nustatyti, ar pagal SESV 277 straipsnį siekiama pripažinti netaikytinu vieną iš jų aktų.

126 straipsnis Dublikas ir triplikas

1. Ieškinį ir atsiliepimą į ieškinį galima papildyti ieškovo dubliku ir atsakovo tripliku.
2. Terminą, per kurį turi būti pateikti šie procesiniai dokumentai, nustato pirmininkas. Jis gali nurodyti klausimus, kurie turėtų būti aptarti dublike ar triplike.

3 skyrius

PAGRINDAI IR ĮRODYMAI

127 straipsnis Nauji pagrindai

1. Vykstant procesui negalima remtis naujais pagrindais, nebent jie pagrindžiami teisinėmis ir faktinėmis aplinkybėmis, kurios tapo žinomos vykstant procesui.
2. Nepažeidžiant sprendimo, kuris bus priimtas dėl pagrindo priimtumo, vadovaudamasis teisėjo pranešėjo siūlymu, išklauses generalinį advokatą, pirmininkas gali nustatyti kitai šaliai terminą atsakyti į šį pagrindą.

128 straipsnis Įrodymai ir pasiūlymai pateikti įrodymus

1. Dublike arba triplike šalys gali papildomai pateikti įrodymų ar pasiūlymų pateikti įrodymus, kad paremtų savo argumentus. Tačiau tuo atveju šalys turi nurodyti priežastis, dėl kurių uždelsė juos pateikti.
2. Išimties tvarka šalys dar gali pateikti įrodymų ar pasiūlymų pateikti įrodymus pasibaigus rašytinei proceso daliai. Tačiau tuo atveju šalys turi nurodyti priežastis, dėl kurių uždelsė juos pateikti. Vadovaudamasis teisėjo pranešėjo siūlymu ir išklauses generalinį advokatą pirmininkas gali nustatyti kitai šaliai terminą pateikti nuomonę dėl tokių įrodymų.

4 skyrius

ĮSTOJIMAS Į BYLĄ

129 straipsnis Įstojimo į bylą dalykas ir pasekmės

1. Į bylą įstoti galima tik vienos iš šalių visiems reikalavimams ar jų daliai palaikyti. Įstojus į bylą neįgyjamos tokios pačios procesinės teisės, kurios suteikiamos šalims, visų pirma – teisė prašyti surengti teismo posėdį.
2. Pagrindinės bylos atžvilgiu įstojimas į bylą yra papildomas. Jis netenka savo dalyko, kai byla išbraukiama iš Teismo registro šaliai atsisakius ieškinio ar susitarus su kita šalimi arba pripažinus ieškinį nepriimtiniu.
3. Įstojusi į bylą šalis pripažįsta ginčą byloje tokį, koks jis yra jos įstojimo į bylą metu.
4. Gali būti atsižvelgta į prašymą įstoti į bylą, pateiktą pasibaigus 130 straipsnyje nurodytam terminui, bet prieš priimant sprendimą pradėti 60 straipsnio 4 dalyje numatytą žodinę proceso dalį. Tokiu atveju, pirmininkui leidus įstoti į bylą, įstojusi į bylą šalis gali pateikti savo pastabas vykstant teismo posėdžiui, jeigu toks posėdis yra rengiamas.

130 straipsnis Prašymas įstoti į bylą

1. Prašymas įstoti į bylą pateikiamas per šešias savaites nuo 21 straipsnio 4 dalyje nurodyto pranešimo paskelbimo dienos.
2. Prašyme įstoti į bylą nurodoma:
 - a) bylos pavadinimas;
 - b) pagrindinės šalys;
 - c) įstojančio į bylą asmens pavardė arba pavadinimas, taip pat adresas;
 - d) reikalavimai, kuriems palaikyti prašoma leisti įstoti į bylą;
 - e) teisę įstoti į bylą pagrindžiančios aplinkybės, kai prašymas pateikiamas pagal Statuto 40 straipsnio antrą arba trečią pastraipą.
3. Įstojančiai į bylą šaliai atstovaujama pagal Statuto 19 straipsnį.
4. Taikomi šio reglamento 119, 121 ir 122 straipsniai.

131 straipsnis Sprendimas dėl prašymo įstoti į bylą

1. Prašymas įstoti į bylą įteikiamas šalims siekiant gauti galimas dėl šio prašymo pastabas raštu arba žodžiu.
2. Tuo atveju, kai prašymas pateikiamas pagal Statuto 40 straipsnio pirmą pastraipą, įstoti į bylą leidžiama pirmininko sprendimu, ir įstojusi į bylą šalis gauna visų šalims įteiktų procesinių dokumentų kopijas, nebent minėtos šalys per dešimt dienų nuo 1 dalyje nurodyto įteikimo nurodė slaptus arba konfidencialius dokumentus ar daiktinius įrodymus, kuriuos pateikus

įstojusiai į bylą šaliai joms būtų padaryta žalos. Šiais atvejais dėl prašymo įstoti į bylą pirmininkas, išklausęs teisėją pranešėją ir generalinį advokatą, sprendžia nutartimi ir įstojusi į bylą šalis gauna visų šalims įteiktų procesinių dokumentų kopijas, išskyrus, kai reikia, slaptus arba konfidencialius dokumentus ar daiktinius įrodymus, kurie neturi būti perduoti.

3. Tuo atveju, kai prašymas pateikiamas pagal Statuto 40 straipsnio antrą pastraipą, dėl prašymo įstoti į bylą pirmininkas, išklausęs teisėją pranešėją ir generalinį advokatą, sprendžia nutartimi arba perduoda jį Teismui. Jeigu prašymas įstoti į bylą patenkinamas, įstojusi į bylą šalis gauna visų šalims įteiktų procesinių dokumentų kopijas, išskyrus, kai reikia, slaptus arba konfidencialius dokumentus ar daiktinius įrodymus, kurie neturi būti perduoti.

4. Tuo atveju, kai prašymas pateikiamas pagal Statuto 40 straipsnio trečią pastraipą, įstoti į bylą leidžiama pirmininko sprendimu ir įstojusi į bylą šalis gauna visų šalims įteiktų procesinių dokumentų kopijas, nebent šalis per dešimt dienų nuo 1 dalyje nurodyto įteikimo dėl prašymo įstoti į bylą pateikė pastabų arba per tokį patį terminą nurodė slaptus arba konfidencialius dokumentus ar daiktinius įrodymus, kuriuos pateikus įstojusiai į bylą šaliai joms būtų padaryta žalos. Šiais atvejais dėl prašymo įstoti į bylą pirmininkas, išklausęs teisėją pranešėją ir generalinį advokatą, sprendžia nutartimi ir įstojusi į bylą šalis gauna visų šalims įteiktų procesinių dokumentų kopijas, išskyrus, kai reikia, slaptus arba konfidencialius dokumentus ar daiktinius įrodymus, kurie neturi būti perduoti.

132 straipsnis Paaiškinimų pateikimas

1. Įstojusi į bylą šalis gali pateikti įstojimo į bylą paaiškinimą per vieną mėnesį nuo pirmesniame straipsnyje nurodytų procesinių dokumentų gavimo dienos. Gavęs tinkamai motyvuotą įstojusios į bylą šalies prašymą pirmininkas šį terminą gali pratęsti.

2. Įstojimo į bylą paaiškinimas apima:

- a) įstojusios į bylą šalies reikalavimus, kuriais visiškai arba iš dalies palaikomi vienos iš šalių reikalavimai;
- b) pagrindus ir argumentus, kuriais remiasi įstojusi į bylą šalis;
- c) įrodymus ir pasiūlymus pateikti įrodymus, jeigu jie pateikiami.

3. Pateikus įstojimo į bylą paaiškinimą, pirmininkas prireikus nustato terminą, per kurį šalys gali atsakyti į šį paaiškinimą.

5 skyrius

PAGREITINTA PROCEDŪRA

133 straipsnis Sprendimas dėl pagreitintos procedūros

1. Jeigu dėl bylos pobūdžio reikia, kad ji būtų greitai išnagrinėta, Teismo pirmininkas ieškovo arba atsakovo prašymu, išklausęs kitą šalį, teisėją pranešėją ir generalinį advokatą, gali nuspręsti, kad byla turi būti nagrinėjama taikant pagreitintą procedūrą, nukrypstant nuo šio reglamento nuostatų.
2. Prašymas nagrinėti bylą taikant pagreitintą procedūrą turi būti paduodamas atskiru dokumentu, tuo pačiu metu kaip ir atitinkamai ieškinys arba atsiliepiamas į ieškinį.
3. Išimties tvarka pirmininkas, išklausęs šalis, teisėją pranešėją ir generalinį advokatą, tokį sprendimą gali priimti ir savo iniciatyva.

134 straipsnis Rašytinė proceso dalis

1. Taikant pagreitintą procedūrą, ieškinys ir atsiliepiamas į ieškinį gali būti papildyti dubliku ir tripliku, tik jeigu išklausęs teisėją pranešėją ir generalinį advokatą pirmininkas nusprendžia, kad tai būtina.
2. Įstojusi į bylą šalis gali pateikti įstojimo į bylą paaiškinimą, tik jeigu išklausęs teisėją pranešėją ir generalinį advokatą pirmininkas nusprendžia, kad tai būtina.

135 straipsnis Žodinė proceso dalis

1. Kai tik pateikiamas atsiliepiamas į ieškinį arba jeigu sprendimas bylą nagrinėti taikant pagreitintą procedūrą yra priimamas po to, kai buvo pateiktas tas atsiliepiamas, kai tik priimamas šis sprendimas, pirmininkas nustato teismo posėdžio datą, apie kurią iš karto pranešama šalims. Jis gali atidėti teismo posėdžio datą, kai reikia imtis pasirengimo bylai nagrinėti priemonių ar to reikia taikant proceso organizavimo priemones.
2. Nepažeidžiant 127 ir 128 straipsnių, šalys gali papildyti savo argumentus ir pateikti įrodymų ar pasiūlyti juos pateikti vykstant žodinei proceso daliai. Tačiau jos turi nurodyti priežastis, dėl kurių uždelsė pateikti šią informaciją.

136 straipsnis Sprendimas dėl esmės

Išklausęs generalinį advokatą, Teismas priima sprendimą.

6 skyrius

BYLINĖJIMOSI IŠLAIDOS

137 straipsnis Sprendimas dėl bylinėjimosi išlaidų

Bylinėjimosi išlaidų klausimas sprendžiamas sprendime arba nutartyje, kuriais užbaigiamas procesas.

138 straipsnis Bendrosios bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklės

1. Pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo.
2. Jeigu byloje yra kelios pralaimėjusios šalys, Teismas sprendžia, kaip turi būti paskirstytos bylinėjimosi išlaidos.
3. Jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, kiekviena šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Tačiau Teismas gali nuspręsti, kad, be savo bylinėjimosi išlaidų, šalis padengia dalį kitos šalies bylinėjimosi išlaidų, jeigu tai pateisinama atsižvelgiant į nagrinėjamos bylos aplinkybes.

139 straipsnis Dėl nepagrįstų arba nesąžiningų veiksmų patirtos išlaidos

Teismas gali nurodyti šaliai, net jei ši laimėjo bylą, atlyginti kitai šaliai išlaidas, kurias, Teismo manymu, dėl jos nepagrįstų arba nesąžiningų veiksmų patyrė ta kita šalis.

140 straipsnis Įstojusių į bylą šalių išlaidos

1. Į bylą įstojusios valstybės narės ir institucijos padengia savo išlaidas.
2. Jeigu valstybės, kurios nėra valstybės narės, tačiau yra EEE sutarimo šalys, ir ELPA priežiūros institucija įstoja į bylą, kiekviena iš jų taip pat padengia savo išlaidas.
3. Teismas gali nuspręsti, kad į bylą įstojusi šalis, kuri nenurodyta pirmesnėse dalyse, padengia savo išlaidas.

141 straipsnis Bylinėjimosi išlaidos reikalavimų atsisakymo atveju

1. Šaliai, kuri atsisako reikalavimų, nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei kita šalis to reikalavo savo pastabose dėl reikalavimų atsisakymo.
2. Tačiau reikalavimų atsisakiusios šalies prašymu bylinėjimosi išlaidas padengia kita šalis, jeigu tai atrodo pateisinama, atsižvelgiant į pastarosios elgesį.

3. Šalims susitarus dėl bylinėjimosi išlaidų, bylinėjimosi išlaidų klausimas sprendžiamas pagal tą susitarimą.
4. Jeigu nėra reikalaujama atlyginti bylinėjimosi išlaidų, kiekviena šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

142 straipsnis Bylinėjimosi išlaidos, kai nėra poreikio priimti sprendimo

Jeigu byloje nereikia priimti sprendimo, Teismas bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia savo nuožiūra.

143 straipsnis Proceso išlaidos

Procesas Teisme nemokamas, išskyrus šiuos atvejus:

- a) kai dėl šalies kaltės Teismas patyrė išlaidų, kurių buvo galima išvengti, išklauses generalinį advokatą Teismas gali nurodyti tai šaliai jas padengti;
- b) kai išlaidos dėl šalies prašymu atliktų bet kokių kopijavimo arba vertimo darbų, Teismo kanclerio manymu, yra pernelyg didelės, ta šalis padengia jas pagal 22 straipsnyje nurodytą nustatyto tarifo kanceliarijos mokestį.

144 straipsnis Atlygintinos išlaidos

Nepažeidžiant pirmesnio straipsnio nuostatų, atlygintinos yra šios išlaidos:

- a) sumos, mokėtinos liudytojams ir ekspertams pagal šio reglamento 73 straipsnį;
- b) būtinios išlaidos, kurias dėl proceso patyrė šalys, pirmiausia kelionės bei gyvenimo išlaidos ir atstovo, patarėjo arba advokato atlyginimas.

145 straipsnis Ginčas dėl atlygintinų išlaidų

1. Jeigu dėl atlygintinų išlaidų kyla ginčas, trijų teisėjų kolegija, kuriai priklauso byla nagrinėjęs teisėjas pranešėjas, gavusi suinteresuotosios šalies prašymą ir išklausiusi kitą šalį bei generalinį advokatą, sprendžia priimdama nutartį. Tokiu atveju prašymą nagrinėjantį teismą sudaro jos pirmininkas, teisėjas pranešėjas ir pirmasis teisėjas arba prireikus du pirmieji teisėjai, paskirti iš 28 straipsnio 3 dalyje nurodyto sąrašo, buvusio tą dieną, kai teisėjas pranešėjas perdavė kolegijai spręsti ginčą.

2. Jeigu teisėjas pranešėjas nepriklauso trijų teisėjų kolegijai, tokiomis pačiomis sąlygomis sprendimą prima penkių teisėjų kolegija, kuriai jis priklauso. Be teisėjo pranešėjo ši prašymą nagrinėjantį teismą sudaro keturi

teisėjai, paskirti iš 28 straipsnio 2 dalyje nurodyto sąrašo, buvusio tą dieną, kai teisėjas pranešėjas perdavė kolegijai spręsti ginčą.

3. Jeigu tai reikalinga dėl vykdymo, šalys gali prašyti atsiųsti patvirtintą nutarties kopiją.

146 straipsnis Mokėjimo tvarka

1. Teismo kasa ir jos skolininkai moka eurai.

2. Jeigu padengiamos išlaidos buvo patirtos kita nei euro valiuta arba veiksmų, dėl kurių išlaidos turi būti kompensuojamos, buvo imtasi valstybėje, kurios valiuta nėra euras, valiuta keičiama pagal Europos centrinio banko oficialų mokėjimo dienos kursą.

7 skyrius

DRAUGIŠKAS SUSITARIMAS, IEŠKINIO ATISISAKYMAS, POREIKIO PRIIMTI SPRENDIMĄ NEBUVIMAS IR ATSKIRIEJI PROCESINIAI KLAUSIMAI

147 straipsnis Draugiškas susitarimas

1. Jeigu šalys prieš Teismui priimant sprendimą susitaria, kaip išspręsti savo ginčą, ir Teismui praneša, kad atsisako visų reikalavimų, pirmininkas nutaria išbraukti bylą iš registro ir pagal 141 straipsnio nuostatas sprendžia bylinėjimosi išlaidų klausimą, prireikęs atsižvelgdamas į atitinkamus šalių pasiūlymus.

2. Ši nuostata netaikoma SESV 263 ir 265 straipsniuose nurodytų ieškinių atveju.

148 straipsnis Ieškinio atsisakymas

Jeigu ieškovas raštu arba per teismo posėdį informuoja Teismą apie savo ketinimą atsisakyti ieškinio, pirmininkas nutaria išbraukti bylą iš registro ir sprendžia bylinėjimosi išlaidų klausimą laikydamasis 141 straipsnio nuostatų.

149 straipsnis Poreikio priimti sprendimą nebuvimas

Teismui konstatavus, kad nebeliko ieškinio dalyko arba nebereikia priimti sprendimo, jis, vadovaudamasis teisėjo pranešėjo siūlymu, išklausęs šalis ir generalinį advokatą, bet kada savo iniciatyva gali nuspręsti priimti sprendimą motyvuota nutartimi. Jis sprendžia bylinėjimosi išlaidų klausimą.

150 straipsnis Su viešąja tvarka susiję nepriimtinumai

Vadovaudamasis teisėjo pranešėjo siūlymu Teismas savo iniciatyva, išklausęs šalis ir generalinį advokatą, bet kada gali nuspręsti priimti sprendimą motyvuota nutartimi dėl su viešąja tvarka susijusių nepriimtinumų pagrindų.

151 straipsnis Prieštaravimai ir atskirieji procesiniai klausimai

1. Šalis, kuri kreipiasi į Teismą su prašymu priimti sprendimą dėl prieštaravimo arba kito atskirojo procesinio klausimo nepradėjus bylos nagrinėti iš esmės, savo prašymą pateikia atskiru dokumentu.
2. Prašyme išdėstomi pagrindai ir argumentai, kuriais jis grindžiamas, ir reikalavimai; prie jo turi būti pridėti daiktiniai įrodymai ir dokumentai, kuriais remiamasi.
3. Kai tik pateikiamas prašymas, pirmininkas nustato terminą, per kurį kita šalis raštu gali pateikti pagrindus ir reikalavimus.
4. Išskyrus atvejus, kai Teismas nusprendžia priešingai, likusi proceso dėl tokio prašymo dalis vyksta žodžiu.
5. Išklausęs generalinį advokatą, Teismas kuo greičiau priima sprendimą dėl prašymo arba, jeigu tai pateisina ypatingos aplinkybės, nurodo, kad jis bus sprendžiamas bylą nagrinėjant iš esmės.
6. Jeigu Teismas atmeta prašymą arba nurodo, kad jis bus sprendžiamas bylą nagrinėjant iš esmės, pirmininkas nustato naujus terminus paskesniems veiksams byloje.

8 skyrius

SPRENDIMAI UŽ AKIŲ

152 straipsnis Sprendimai už akių

1. Jeigu atsakovas, kuris buvo tinkamai informuotas, neatsako į ieškinį nustatyta forma ir per nustatytą terminą, ieškovas gali prašyti Teismo patenkinti jo reikalavimus.
2. Toks prašymas įteikiamas atsakovui. Teismas gali nuspręsti pradėti žodinę proceso dalį dėl tokio prašymo.
3. Prieš priimdamas sprendimą už akių Teismas, išklausęs generalinį advokatą, išnagrinėja, ar ieškinys yra priimtinas, ir patikrina, ar tinkamai įvykdyti formalūs reikalavimai ir ar ieškovo reikalavimai atrodo pagrįsti. Jis gali imtis proceso organizavimo priemonių arba nutarti taikyti pasirengimo bylai nagrinėti priemones.
4. Sprendimas už akių yra privalomas vykdyti. Tačiau Teismas gali sustabdyti jo vykdymą, kol bus priimtas sprendimas dėl protesto pagal

156 straipsnį, arba kaip vykdymo sąlygos pareikalauti užstato, kurio dydis ir pateikimo tvarka nustatomi atsižvelgiant į aplinkybes; šis užstatas grąžinamas, jeigu toks protestas nėra pateikiamas arba jeigu jis atmetamas.

9 skyrius

SU SPRENDIM AIS IR NUTARTIMIS SUSIJĘ PRAŠYMAI IR SKUNDAI

153 straipsnis Kompetentingas konkrečios sudėties teismas

1. Šiame skyriuje nurodyti prašymai ir skundai, išskyrus 159 straipsnyje nurodytus prašymus, paskiriami teisėjui pranešėjui, atsakingam už bylą, su kuria prašymas ar skundas yra susijęs, ir perduodami minėtą bylą nagrinėjusiam teismui.
2. Jeigu teisėjas pranešėjas negali vykdyti savo pareigų, Teismo pirmininkas paskiria šiame skyriuje nurodytą prašymą ar skundą teisėjui, priklausiusiam su tokiu prašymu ar skundu susijusią bylą nagrinėjusiam teismui.
3. Jeigu nebeįmanoma pasiekti Statuto 17 straipsnyje nurodyto kvorumo, Teismas, vadovaudamasis teisėjo pranešėjo siūlymu ir išklausęs generalinį advokatą, prašymą ar skundą perduoda naujos sudėties teismui.

154 straipsnis Klaidų ištaisymas

1. Nepažeisdamas nuostatų dėl sprendimų ir nutarčių aiškinimo, rašybos ar skaičiavimo klaidas arba akivaizdžius netikslumus Teismas gali ištaisyti savo iniciatyva arba vienos iš šalių prašymu, jeigu prašymas pateiktas per dvi savaites nuo sprendimo paskelbimo ar nutarties įteikimo.
2. Jeigu prašymas ištaisyti klaidas pateikiamas dėl rezoliucinės dalies arba vieno iš motyvų, kuris yra būtinas rezoliucinei daliai pagrįsti, tinkamai Teismo kanclerio informuotos šalys per pirmininko nustatytą terminą gali pateikti rašytines pastabas.
3. Išklausęs generalinį advokatą, Teismas priima sprendimą.
4. Nutarties, kuria ištaisomas sprendimas ar nutartis, originalas pridedamas prie ištaisyto sprendimo ar nutarties originalo. Ištaisyto sprendimo ar nutarties originalo paraštėje įrašoma pastaba apie šią nutartį.

155 straipsnis Sprendimo nepriėmimas tam tikru klausimu

1. Jeigu Teismas nepriėmė sprendimo dėl vieno iš reikalavimų arba dėl bylinėjimosi išlaidų, bet kuri šalis, kuri ketina tuo remtis, gali per mėnesį nuo sprendimo ar nutarties įteikimo pateikti Teismui prašymą papildyti savo sprendimą ar nutartį.
2. Prašymas įteikiamas kitai šaliai ir pirmininkas nustato terminą, per kurį ta šalis gali pateikti rašytines pastabas.

3. Kai šios pastabos pateiktos, Teismas, išklaušęs generalinį advokatą, priima sprendimą tiek dėl prašymo priimtumo, tiek dėl jo pagrįstumo.

156 straipsnis Protestas

1. Pagal Statuto 41 straipsnį dėl už akių priimto sprendimo galima paduoti protestą.
2. Protestas paduodamas per mėnesį nuo sprendimo įteikimo šio reglamento 120–122 straipsniuose nurodyta forma.
3. Įteikus protestą, pirmininkas nustato terminą, per kurį kita šalis gali pateikti rašytines pastabas.
4. Procesas toliau vyksta pagal šio reglamento 59–92 straipsnių nuostatas.
5. Teismas sprendžia priimdamas sprendimą, dėl kurio negalima pateikti protesto.
6. Šio sprendimo originalas pridedamas prie už akių priimto sprendimo originalo. Už akių priimto sprendimo originalo paraštėje įrašoma pastaba apie sprendimą, priimtą pateikus protestą.

157 straipsnis Procesas pagal trečiojo asmens skundą

1. Procesui pagal trečiojo asmens skundą, pateiktą laikantis Statuto 42 straipsnio, taikomos šio reglamento 120–122 straipsnių nuostatos. Be to, tokiam skunde turi būti nurodyta:
 - a) skundžiamas sprendimas ar nutartis;
 - b) kaip skundžiamas sprendimas ar nutartis pažeidžia skundą pateikusių trečiojo asmens teises;
 - c) priežastys, dėl kurių skundą pateikęs trečiasis asmuo negalėjo dalyvauti byloje.
2. Skundas pateikiamas visų bylos šalių atžvilgiu.
3. Skundas turi būti pateiktas per du mėnesius nuo sprendimo ar nutarties paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dienos.
4. Remiantis trečiojo asmens skundu, gali būti nutarta sustabdyti skundžiamo sprendimo ar nutarties vykdymą. Taikomos šios antraštinės dalies 10 skyriaus nuostatos.
5. Pakeičiamos tos skundžiamo sprendimo ar nutarties dalys, dėl kurių trečiojo asmens skundas patenkinamas.
6. Procese pagal trečiojo asmens skundą priimto sprendimo originalas pridedamas prie skundžiamo sprendimo ar nutarties originalo. Skundžiamo sprendimo ar nutarties originalo paraštėje įrašoma pastaba apie sprendimą, priimtą procese pagal trečiojo asmens skundą.

158 straipsnis Išaiškinimas

1. Kilus abejonių dėl sprendimo ar nutarties prasmės ar apimties, pagal Statuto 43 straipsnį Teismas bet kurios iš šalių ar pagrindžiančios suinteresuotumą šiuo klausimu Sąjungos institucijos prašymu pateikia išaiškinimą.
2. Prašymas išaiškinti turi būti pateiktas per dvejų metų terminą, skaičiuojamą nuo sprendimo paskelbimo ar nutarties įteikimo dienos.
3. Prašymas išaiškinti pateikiamas laikantis šio reglamento 120–122 straipsnio nuostatų. Be to, jame nurodoma:
 - a) sprendimas ar nutartis, dėl kurių teikiamas prašymas;
 - b) tos teksto vietos, kurias prašoma išaiškinti.
4. Prašymas pateikiamas visų bylos, kurioje buvo priimtas prašomas išaiškinti sprendimas ar nutartis, šalių atžvilgiu.
5. Suteikęs šalims galimybę pateikti savo pastabas ir išklausęs generalinį advokatą Teismas priima sprendimą.
6. Sprendimo, kuriame pateikiamas išaiškinimas, originalas pridedamas prie išaiškinto sprendimo ar nutarties originalo. Išaiškinto sprendimo ar nutarties originalo paraštėje įrašoma pastaba apie sprendimą, kuriame pateikiamas išaiškinimas.

159 straipsnis Bylos atnaujinimas

1. Pagal Statuto 44 straipsnį prašymas atnaujinti bylą, kurioje priimtas Teismo sprendimas ar nutartis, gali būti pateiktas tik nustačius tokio pobūdžio faktą, kuris gali turėti lemiamos įtakos ir kuris prieš paskelbiant sprendimą ar įteikiant nutartį nebuvo žinomas nei Teismui, nei atnaujinti bylą prašančiai šaliai.
2. Nepažeidžiant Statuto 44 straipsnio trečioje pastraipoje nustatyto dešimties metų termino, prašymas atnaujinti bylą pateikiamas ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo tos dienos, kai prašymą pateikiantis asmuo sužinojo apie faktus, kuriais šis prašymas atnaujinti bylą grindžiamas.
3. Šio reglamento 120–122 straipsnių nuostatos taikomos prašymui atnaujinti bylą. Be to, toks prašymas turi apimti:
 - a) ginčijamą sprendimą ar nutartį;
 - b) klausimus, dėl kurių sprendimas ar nutartis yra ginčijami;
 - c) faktus, kuriais grindžiamas prašymas;
 - d) įrodymus, patvirtinančius tai, kad yra bylos atnaujinimą pateisinančių faktų, ir tai, kad laikytasi 2 dalyje nurodytų terminų.
4. Prašymas atnaujinti bylą pateikiamas visų sprendimo ar nutarties, priimtų byloje, kurią prašoma atnaujinti, šalių atžvilgiu.

5. Nenagrinėdamas prašymo esmės, Teismas, išklausęs generalinį advokatą ir atsižvelgdamas į rašytines šalių pastabas, sprendžia priimdamas nutartį dėl prašymo priimtumo.

6. Jeigu Teismas nusprendžia, kad prašymas yra priimtinas, jis prašymą išnagrinėja iš esmės ir sprendžia priimdamas sprendimą vadovaudamasis šio reglamento nuostatomis.

7. Sprendimo, priimto atnaujinus bylą, originalas pridedamas prie sprendimo ar nutarties, dėl kurių buvo atnaujinta byla, originalo. Sprendimo ar nutarties, dėl kurių buvo atnaujinta byla, originalo paraštėje įrašoma pastaba apie atnaujinus bylą priimtą sprendimą.

*159a straipsnis Akivaizdžiai nepriimtini arba
akivaizdžiai nepagrįsti prašymai ir skundai*

Jeigu visas šiame skyriuje nurodytas prašymas ar skundas arba jo dalis yra akivaizdžiai nepriimtinas arba akivaizdžiai nepagrįstas, Teismas gali bet kuriuo metu, išklausęs teisėją pranešėją ir generalinį advokatą, nuspręsti motyvuota nutartimi visiškai arba iš dalies jį atmesti.

10 skyrius

TAIKYMO BEI VYKDYMO SUSTABDYMAS IR KITOS
LAIKINOSIOS APSAUGOS PRIEMONĖS

*160 straipsnis Taikymo sustabdymo ar laikinųjų apsaugos
priemonių prašymas*

1. Prašymas sustabdyti bet kurios institucijos priimto akto taikymą, paduotas pagal SESV 278 straipsnį arba EAEBS 157 straipsnį, yra priimtinas tik tada, kai prašymą pateikusi šalis užginčija tą aktą ieškiniu Teisme.

2. Prašymas imtis kurios kitos laikinosios apsaugos priemonės, numatytos SESV 279 straipsnyje, yra priimtinas tik tada, kai jį pateikia Teismo nagrinėjamos bylos šalis ir kai jis yra susijęs su ta byla.

3. Pirmesnėse dalyse minimuose prašymuose nurodomas bylos dalykas, aplinkybės, patvirtinančios skubą, ir faktiniai bei teisiniai pagrindai, *prima facie* pagrindžiantys tai, kad prašoma laikinosios apsaugos priemonė būtų paskirta.

4. Prašymas pateikiamas atskiru dokumentu, laikantis šio reglamento 120–122 straipsnių nuostatų.

5. Prašymas įteikiamas kitai šaliai, ir pirmininkas nustato trumpą terminą, per kurį galima pateikti rašytines arba žodines pastabas.

6. Pirmininkas įvertina, ar reikia priimti nutartį dėl pasirengimo bylos nagrinėjimui.

7. Pirmininkas gali patenkinti prašymą kitai šaliai dar nepateikus savo pastabų. Šis sprendimas vėliau gali būti pakeistas arba panaikintas net tuo atveju, kai nė viena šalis to neprašo.

161 straipsnis Sprendimas dėl prašymo

1. Pirmininkas pats priima sprendimą dėl prašymo arba perduoda šį prašymą Teismui.
2. Jeigu pirmininkas negali vykdyti savo pareigų, taikomi šio reglamento 10 ir 13 straipsniai.
3. Jeigu prašymas perduodamas Teismui, jis, išklausęs generalinį advokatą, nedelsdamas priima sprendimą.

162 straipsnis Nutartis dėl taikymo sustabdymo ar dėl laikinųjų apsaugos priemonių

1. Sprendimas dėl prašymo priimamas motyvuota nutartimi, kuri yra neskundžiama. Nutartis nedelsiant įteikiama šalims.
2. Nutarčiai vykdyti iš prašymą pateikusių šalies gali būti pareikalauta užstato, kurio dydis ir pateikimo tvarka nustatomi atsižvelgiant į aplinkybes.
3. Nutartyje gali būti nustatyta laikinosios apsaugos priemonės taikymo pabaigos data. Priešingu atveju ši priemonė nustoja būti taikoma paskelbus galutinį sprendimą.
4. Nutartis yra laikinojo pobūdžio ir neturi įtakos Teismo sprendimui dėl bylos esmės.

163 straipsnis Aplinkybių pasikeitimas

Pasikeitus aplinkybėms, vienos šalių prašymu nutartis bet kuriuo metu gali būti pakeista arba panaikinta.

164 straipsnis Naujas prašymas

Prašymo imtis laikinosios apsaugos priemonės atmetimas nedraudžia jį pateikusiai šaliai paduoti kitą prašymą, grindžiamą naujais faktais.

165 straipsnis Pagal SESV 280 ir 299 straipsnius arba EAEBS 164 straipsnį pateiktas prašymas

1. Šio skyriaus nuostatomis reglamentuojami prašymai laikinai sustabdyti Teismo sprendimo ar nutarties arba Tarybos, Europos Komisijos ar Europos centrinio banko akto vykdymą, pateikti pagal SESV 280 ir 299 straipsnius arba EAEBS 164 straipsnį.

2. Nutartyje, kuria patenkinamas prašymas, prireikus nurodoma data, kada laikinoji apsaugos priemonė nustoja būti taikoma.

166 straipsnis Pagal EAEBS 81 straipsnį pateiktas prašymas

1. Prašyme, minimame EAEBS 81 straipsnio trečioje ir ketvirtoje pastraipose, nurodoma:

- a) tikrintinų asmenų pavardės arba įmonių pavadinimai, taip pat jų adresai;
- b) tikrinimo dalykas ir tikslas.

2. Pirmininkas sprendžia priimdamas nutartį. Taikomos šio reglamento 162 straipsnio nuostatos.

3. Jeigu pirmininkas negali vykdyti savo pareigų, taikomi šio reglamento 10 ir 13 straipsniai.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

APELIACINIAISKUNDAI DĖL BENDROJO TEISMO SPRENDIMŲ IR NUTARČIŲ

1 skyrius

APELIACINIO SKUNDO FORMA, TURINYS IR REIKALAVIMAI

167 straipsnis Apeliacinio skundo pateikimas

1. Apeliacinis skundas paduodamas Teisingumo Teismo arba Bendrojo Teismo kancelijai. Kai toks skundas paduodamas Bendrojo Teismo kancelijai, jis nedelsiant perduodamas Teisingumo Teismo kancelijai.

2. Kai Bendrojo Teismo kancelija informuojama apie paduotą apeliacinį skundą, ji nedelsdama perduoda Teisingumo Teismo kancelijai pirmąją instanciją nagrinėtos bylos medžiagą ir prireikus Apeliacinės tarybos bylos medžiagą, perduotą Bendrajam Teismui pagal jo Procedūros reglamento nuostatas, reglamentuojančias su intelektinės nuosavybės teisėmis susijusias bylas.

168 straipsnis Apeliacinio skundo turinys

1. Apeliaciniame skunde nurodoma:

- a) apelianto pavardė arba pavadinimas, taip pat adresas;

- b) skundžiamas Bendrojo Teismo sprendimas ar nutartis;
- c) kitų atitinkamos Bendrojo Teismo nagrinėtos bylos šalių pavardės arba pavadinimai;
- d) pagrindai ir teisiniai argumentai, kuriais remiamasi, ir tokių pagrindų santrauka;
- e) apelianto reikalavimai.

2. Apeliaciniais skundams taikomi šio reglamento 119, 121 straipsniai ir 122 straipsnio 1 dalis.

3. Nurodoma skundžiamų sprendimo ar nutarties įteikimo apeliantui data.

4. Jeigu apeliacinis skundas neatitinka šio straipsnio 1–3 dalių, Teismo kancleris nustato protingą terminą, per kurį apeliantas turi pašalinti apeliacinio skundo trūkumus. Jeigu per nustatytą terminą šie trūkumai nepašalinami, pirmininkas, išklausęs teisėją pranešėją ir generalinį advokatą, nusprendžia, ar dėl šio formalumo nesilaikymo apeliacinis skundas nepriimtinas dėl to, kad netenkina nustatytų formos reikalavimų. Pirmininkas, manydamas, kad tai būtina, gali perduoti šį klausimą Teismui.

169 straipsnis Apeliacinio skundo reikalavimai, pagrindai ir argumentai

1. Apeliaciniu skundu reikalaujama visiškai arba iš dalies panaikinti Bendrojo Teismo sprendimą, koks jis yra rezoliucinėje dalyje.
2. Pagrinduose ir teisiniuose argumentuose, kuriais remiamasi, tiksliai nurodomi ginčijami Bendrojo Teismo sprendimo ar nutarties motyvuojamosios dalies punktai.

170 straipsnis Reikalavimai, kai apeliacinis skundas pripažįstamas pagrįstu

1. Apeliaciniu skundu, jeigu jis pripažįstamas pagrįstu, reikalaujama visiškai arba iš dalies patenkinti pirmojoje instancijoje pareikštus reikalavimus ir negalima pareikšti bet kokių naujų reikalavimų. Apeliaciniame skunde negalima keisti Bendrajame Teisme nagrinėtos bylos dalyko.
2. Kai apeliantas prašo, kad skundžiamo sprendimo ar nutarties panaikinimo atveju byla būtų grąžinta Bendrajam Teismui, jis nurodo priežastis, dėl kurių šioje stadijoje byla negali išnagrinėti Teisingumo Teismas.

1a skyrius

STATUTO 58A STRAIPSNYJE NURODYTŲ APELIACINIŲ SKUNDŲ IŠANKSTINIS PRIĖMIMAS

1. Statuto 58a straipsnio pirmoje ir antroje pastraipose numatytais atvejais apeliantas prideda prie savo apeliacinio skundo prašymą jį priimti, kuriame nurodo apeliaciniame skunde keliamą Sąjungos teisės vienovei, darnai ar raidai svarbų klausimą ir visą svarbią informaciją, kad Teismas galėtų priimti sprendimą dėl šio prašymo. Nesant tokio prašymo, Teismo pirmininko pavaduotojas nusprendžia, kad apeliacinis skundas yra nepriimtinas.
2. Prašymas priimti apeliacinį skundą neturi viršyti septynių puslapių, parengtų laikantis visų remiantis šiuo reglamentu priimtuose praktiniuose nurodymuose šalims dėl Teisme nagrinėjamų bylų nurodytų formos reikalavimų.
3. Jeigu prašymas priimti apeliacinį skundą neatitinka pirmesnėje dalyje nurodytų reikalavimų, Teismo kancleris nustato trumpą terminą, per kurį apeliantas turi pašalinti jo trūkumus. Jeigu per nustatytą terminą šie trūkumai nepašalinami, vadovaudamasis teisėjo pranešėjo siūlymu ir išklauses generalinį advokatą, Teismo pirmininko pavaduotojas sprendžia, ar dėl šio formalumo nesilaikymo apeliacinis skundas nepriimtinas dėl to, kad netenkina nustatytų formos reikalavimų.

1. Teismas kuo greičiau priima sprendimą dėl prašymo priimti apeliacinį skundą.
2. Vadovaudamasi teisėjo pranešėjo siūlymu ir išklausiusi generalinį advokatą, sprendimą dėl šio prašymo priima šiam tikslui specialiai sukurta kolegija, kuriai pirmininkauja Teismo pirmininko pavaduotojas ir kurią taip pat sudaro teisėjas pranešėjas ir trijų teisėjų kolegijos, kuriai teisėjas pranešėjas priklauso paskyrimo teisėju pranešėju momentu, pirmininkas.
3. Sprendimas dėl prašymo priimti apeliacinį skundą priimamas motyvuota nutartimi.
4. Kai apeliacinis skundas visas ar iš dalies priimamas nagrinėti laikantis Statuto 58a straipsnio trečioje pastraipoje įtvirtintų kriterijų, procesas tęsiamas pagal šio reglamento 171–190a straipsnius. Pirmesnėje dalyje nurodyta nutartis kartu su apeliaciniu skundu įteikiama Bendrojo Teismo nagrinėtos bylos šalims ir, kai apeliacinis skundas priimamas nagrinėti iš dalies, joje nurodomi apeliacinio skundo pagrindai ar dalys, dėl kurių turi būti pateiktas atsiliepinimas į apeliacinį skundą.
5. Apie sprendimą priimti apeliacinį skundą Teismo kancleris nedelsiant informuoja Bendrąjį Teismą ir valstybes nares, Europos Parlamentą, Tarybą ir Europos Komisiją, jeigu jie nebuvo Bendrajame Teisme nagrinėtos bylos šalys.

2 skyrius

ATSILIEPIMAS Į APELIACINĮ SKUNDĄ, DUBLIKAS IR TRIPLIKAS

171 straipsnis Apeliacinio skundo įteikimas

1. Apeliacinis skundas įteikiamas kitoms atitinkamos Bendrajame Teisme nagrinėtos bylos šalims.
2. Šio reglamento 168 straipsnio 4 dalyje numatytu atveju apeliacinis skundas įteikiamas, kai pašalinami apeliacinio skundo trūkumai arba kai tik pirmininkas arba Teismas, atsižvelgdamas į šiame straipsnyje numatytus formas reikalavimus, nusprendžia, kad jis yra priimtinas.

172 straipsnis Atsiliepimą į apeliacinį skundą galinčios pateikti šalys

Bet kuri iš atitinkamos Bendrojo Teismo nagrinėtos bylos šalių, turinti suinteresuotumą, kad apeliacinis skundas būtų patenkintas arba atmestas, gali per du mėnesius nuo apeliacinio skundo įteikimo pateikti atsiliepimą į apeliacinį skundą. Atsiliepimo į apeliacinį skundą pateikimo terminas nepratęsiamas.

173 straipsnis Atsiliepimo į apeliacinį skundą turinys

1. Atsiliepime į apeliacinį skundą nurodoma:
 - a) jį pateikiančios šalies pavardė arba pavadinimas, taip pat adresas;
 - b) data, kada šiai šaliai buvo įteiktas apeliacinis skundas;
 - c) pagrindai ir teisiniai argumentai, kuriais remiamasi;
 - d) reikalavimai.
2. Atsiliepimui į apeliacinį skundą taikomi šio reglamento 119 ir 121 straipsniai.

174 straipsnis Atsiliepimo į apeliacinį skundą reikalavimai

Atsiliepimu į apeliacinį skundą reikalaujama apeliacinį skundą visiškai arba iš dalies patenkinti arba atmesti.

175 straipsnis Dublikas ir triplikas

1. Apeliacinį skundą ir atsiliepimą į apeliacinį skundą galima papildyti dubliku ir tripliku, tik jeigu pirmininkas, gavęs apelianto tinkamai motyvuotą prašymą šiuo klausimu, pateiktą per septynias dienas nuo

atsiliepimo į apeliacinį skundą įteikimo, išklausęs teisėją pranešėją ir generalinį advokatą, nusprendžia, kad tai būtina visų pirma tam, kad apeliantas galėtų pareikšti nuomonę dėl nepriimtimumu grindžiamo prieštaravimo ar naujų argumentų, kuriais remiamasi atsiliepime į apeliacinį skundą.

2. Pirmininkas nustato datą, iki kurios turi būti pateiktas dublikas, ir, įteikus tą dubliką, datą, iki kurios turi būti pateiktas triplikas. Jis gali apriboti šių pareiškimų puslapių skaičių ir dalyką.

3 skyrius

PRIEŠPRIEŠINIO APELIACINIO SKUNDO FORMA, TURINYS IR REIKALAVIMAI

176 straipsnis Priešpriešinis apeliacinis skundas

1. Šio reglamento 172 straipsnyje nurodytos šalys per terminą, kuris atitinka atsiliepti į apeliacinį skundą nustatytą terminą, gali pateikti priešpriešinį apeliacinį skundą.

2. Priešpriešinis apeliacinis skundas turi būti pateiktas atskiru dokumentu, skirtingu nei atsiliepimas į apeliacinį skundą.

177 straipsnis Priešpriešinio apeliacinio skundo turinys

1. Priešpriešiniame apeliaciniame skunde nurodoma:

- a) priešpriešinį apeliacinį skundą pateikiančios šalies pavardė arba pavadinimas, taip pat adresas;
- b) data, kada šiai šaliai buvo įteiktas apeliacinis skundas;
- c) pagrindai ir teisiniai argumentai, kuriais remiamasi;
- d) reikalavimai.

2. Priešpriešiniam apeliaciniam skundui taikomi šio reglamento 119, 121 straipsniai ir 122 straipsnio 1 ir 3 dalys.

178 straipsnis Priešpriešinio apeliacinio skundo reikalavimai, pagrindai ir argumentai

1. Priešpriešiniu apeliaciniu skundu reikalaujama visiškai arba iš dalies panaikinti Bendrojo Teismo sprendimą.

2. Juo taip pat gali būti reikalaujama panaikinti aiškų arba netiesioginį sprendimą dėl ieškinio, pareikšto Bendrajame Teisme, priimtimumo.

3. Pagrinduose ir teisiniuose argumentuose, kuriais remiamasi, tiksliai nurodomi ginčijami Bendrojo Teismo sprendimo ar nutarties motyvuojamąsios dalies punktai. Jie turi skirtis nuo pagrindų ir argumentų, kuriais remiamasi atsiliepime į apeliacinį skundą.

4 skyrius

DĖL PRIEŠPRIEŠINIO APELIACINIO SKUNDO PATEIKIAMO PAREIŠKIMAI

179 straipsnis Atsiliepimas į priešpriešinį apeliacinį skundą

Pateikus priešpriešinį apeliacinį skundą, apeliantas ar bet kuri kita atitinkamos Bendrojo Teismo nagrinėtos bylos šalis, turinti suinteresuotumą, kad priešpriešinio apeliacinio skundo būtų patenkintas arba atmestas, gali per du mėnesius nuo priešpriešinio apeliacinio skundo įteikimo pateikti atsiliepimą į priešpriešinį apeliacinį skundą, kurio dalykas apima tik šio priešpriešinio apeliacinio skundo pagrindus. Šis terminas nepratęsiamas.

180 straipsnis Po priešpriešinio apeliacinio skundo pateikiami dublikas ir triplikas

1. Priešpriešinį apeliacinį skundą ir atsiliepimą į priešpriešinį apeliacinį skundą galima papildyti dubliku ir tripliku, tik jeigu pirmininkas, gavęs priešpriešinį apeliacinį skundą pateikusių šalies per septynias dienas nuo atsiliepimo į priešpriešinį apeliacinį skundą įteikimo pateiktą tinkamai motyvuotą prašymą šiuo klausimu, išklausęs teisėją pranešėją ir generalinį advokatą nusprendžia, jog tai būtina visų pirma tam, kad tokia šalis galėtų pareikšti nuomonę dėl nepriimtimumu grindžiamo prieštaraavimo ar naujų argumentų, kuriais remiamasi atsiliepime į priešpriešinį apeliacinį skundą.

2. Pirmininkas nustato datą, iki kurios turi būti pateiktas dublikas, ir, įteikus tą dubliką, datą, iki kurios turi būti pateiktas triplikas. Jis gali apriboti šių pareiškimų puslapių skaičių ir dalyką.

5 skyrius

APELIACINIAI SKUNDAI, DĖL KURIŲ SPRENDŽIAMA NUTARTIMI

181 straipsnis Akivaizdžiai nepriimtinas arba akivaizdžiai nepagrįstas apeliacinis skundas

Jeigu visas pagrindinis ar priešpriešinis apeliacinis skundas arba jo dalis yra akivaizdžiai nepriimtina arba akivaizdžiai nepagrįsta, Teismas gali bet kuriuo metu vadovaudamasis teisėjo pranešėjo siūlymu ir išklausęs generalinį advokatą nuspręsti motyvuota nutartimi visiškai arba iš dalies atmesti apeliacinį skundą.

182 straipsnis Akivaizdžiai pagrįstas apeliacinis skundas

Jeigu Teismas jau yra sprendęs dėl vieno ar kelių teisės klausimų, tapačių klausimams, keliamiems pagrindinio ar priešpriešinio apeliacinio skundo pagrinduose, ir jeigu jis mano, kad apeliacinis skundas akivaizdžiai pagrįstas, vadovaudamasis teisėjo pranešėjo siūlymu ir išklausęs šalis bei generalinį advokatą jis gali motyvuota nutartimi, kurioje pateikiama nuoroda į atitinkamą teismo praktiką, nuspręsti pripažinti apeliacinį skundą akivaizdžiai pagrįstu.

6 skyrius

PAGRINDINIO APELIACINIO SKUNDO IŠBRAUKIMO IŠ REGISTRO
PASEKMĖS PRIEŠPRIEŠINIAM APELIACINIAM SKUNDUI

183 straipsnis Pagrindinio apeliacinio skundo atsisakymo ar akivaizdaus jo nepriimtimumo pasekmės priešpriešiniam apeliaciniam skundui

Laikoma, kad priešpriešinis apeliacinis skundas neteko dalyko, kai:

- a) pagrindinį apeliacinį skundą pateikęs asmuo jo atsisako;
- b) pripažįstama, kad pagrindinis apeliacinis skundas yra akivaizdžiai nepriimtinas dėl to, kad nesilaikyta apeliacinio skundo pateikimo termino;
- c) pripažįstama, kad pagrindinis apeliacinis skundas yra akivaizdžiai nepriimtinas remiantis vien tuo, kad jis pateiktas ne dėl Bendrojo Teismo galutinio sprendimo ar nutarties, kuriais užbaigiamas procesas, arba ne dėl nutarties ar sprendimo, kuriais tik iš dalies išsprendžiama byla iš esmės arba kuriais išsprendžiamas atskirasis procesinis klausimas dėl kompetencijos nebuvimu arba nepriimtimumu grindžiamo prieštaravimo, kaip suprantama pagal Statuto 56 straipsnio pirmą pastraipą.

BYLINĖJIMOSI IŠLAIDOS IR NEMOKAMA TEISINĖ PAGALBA
APELIACINIAME PROCESSE

*184 straipsnis Bylinėjimosi apeliaciniame procese išlaidų
paskirstymas*

1. Atsižvelgiant į paskesnes nuostatas, dėl Bendrojo Teismo sprendimo ar nutarties Teisingumo Teisme vykstančiame apeliaciniame procese *mutatis mutandis* taikomi šio reglamento 137–146 straipsniai.
2. Jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas arba jeigu jis yra pagrįstas ir pats Teismas priima galutinį sprendimą byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teismas.
3. Jeigu valstybės narės arba Sąjungos institucijos, kuri nebuvo įstojusi į Bendrojo Teismo nagrinėtą bylą, apeliacinis skundas yra pagrįstas, Teismas gali nuspręsti, kad bylinėjimosi išlaidos bus paskirstomos tarp šalių arba kad laimėjęs bylą apeliantas turi padengti išlaidas pralaimėjusiai šaliai, kurias jai teko patirti dėl jo apeliacinio skundo.
4. Jeigu apeliacinį skundą pateikia ne pirmojoje instancijoje įstojusi į bylą šalis, iš šios šalies gali būti priteistos bylinėjimosi apeliaciniame procese išlaidos tik tuo atveju, jeigu ji dalyvavo Teisme vykusio proceso rašytinėje arba žodinėje dalyje. Jeigu tokia šalis dalyvauja procese, Teismas gali nuspręsti, kad ji padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

185 straipsnis Nemokama teisinė pagalba

1. Šalis, kuri visiškai arba iš dalies negali sumokėti su procesu susijusių išlaidų, bet kuriuo metu gali prašyti suteikti nemokamą teisinę pagalbą.
2. Prašymas pateikiamas kartu su visa informacija ir patvirtinančiais dokumentais, kuriais remiantis galima įvertinti prašymą pateikuso asmens ekonominę situaciją, kaip antai tokią ekonominę situaciją patvirtinantis kompetentingos nacionalinės institucijos išduotas dokumentas.

186 straipsnis Išankstinis nemokamos teisinės pagalbos prašymas

1. Jeigu prašymą šalis pateikia prieš ketinamą pateikti apeliacinį skundą, jame trumpai išdėstomas apeliacinio skundo dalykas.
2. Tokio prašymo nereikia pateikti per advokatą.
3. Nemokamos teisinės pagalbos prašymo pateikimas jį pateikuso asmens atžvilgiu sustabdo apeliacinio skundo pateikimo terminą iki nutarties, kurioje priimamas sprendimas dėl šio prašymo, įteikimo dienos.

4. Kai tik pateikiamas prašymas, pirmininkas jį nedelsdamas paskiria teisėjui pranešėjui, kuris per trumpą laiką pateikia pasiūlymus dėl veiksmų, kurių reikia imtis dėl šio prašymo.

187 straipsnis Sprendimas dėl nemokamos teisinės pagalbos prašymo

1. Sprendimą suteikti ar atsisakyti suteikti visą arba dalinę nemokamą teisinę pagalbą vadovaudamasi teisėjo pranešėjo siūlymu ir išklausiusi generalinį advokatą priima trijų teisėjų kolegija, kuriai priklauso teisėjas pranešėjas. Tokiu atveju prašymą nagrinėjantį teismą sudaro jos pirmininkas, teisėjas pranešėjas ir pirmasis teisėjas arba prireikus du pirmieji teisėjai, paskirti iš 28 straipsnio 3 dalyje nurodyto sąrašo, buvusio tą dieną, kai teisėjas pranešėjas perdavė kolegijai nemokamos teisinės pagalbos prašymą. Prireikus ši kolegija nagrinėja, ar apeliacinis skundas nėra akivaizdžiai nepagrįstas.

2. Jeigu teisėjas pranešėjas nepriklauso trijų teisėjų kolegijai, tokiomis pačiomis sąlygomis sprendimą prima penkių teisėjų kolegija, kuriai jis priklauso. Be teisėjo pranešėjo, prašymą nagrinėjantį teismą sudaro keturi teisėjai, paskirti iš 28 straipsnio 2 dalyje nurodyto sąrašo, buvusio tą dieną, kai teisėjas pranešėjas perdavė kolegijai nemokamos teisinės pagalbos prašymą.

3. Prašymą nagrinėjantis teismas sprendžia priimdamas nutartį. Jeigu visiškai ar iš dalies atsisakoma suteikti nemokamą teisinę pagalbą, nutartyje nurodomi atsisakymo motyvai.

188 straipsnis Mokėtina nemokamai teisinei pagalbai skirta suma

1. Jeigu yra suteikiama nemokama teisinė pagalba, Teismo kasa, prireikus laikydamasi prašymą išnagrinėjusio teismo nustatytų ribų, padengia prašymą pateikusio asmens išlaidas, susijusias su pagalba ir atstovavimu jam nagrinėjant bylą Teisme. Prašymą pateikusio asmens ar jo atstovo prašymu gali būti išmokėtas šioms išlaidoms padengti skirtas avansas.

2. Sprendime dėl bylinėjimosi išlaidų Teismas gali nurodyti sumokėti į Teismo kasą dalį ar visą sumą, kuri buvo išmokėta nemokamai teisinei pagalbai suteikti.

3. Šių sumų susigrąžinimu iš šalies, kuriai buvo nurodyta jas padengti, pasirūpina Teismo kancleris.

189 straipsnis Nemokamos teisinės pagalbos nutraukimas

Bet kuriuo metu savo iniciatyva arba kieno nors prašymu sprendimą dėl nemokamos teisinės pagalbos prašymo priėmęs konkrečios sudėties teismas gali nutraukti tokios pagalbos teikimą, jeigu vykstant procesui pasikeičia aplinkybės, dėl kurių ji buvo suteikta.

8 skyrius

KITOS APELIACINIAME PROCESSE TAIKOMOS NUOSTATOS

190 straipsnis Kitos apeliaciniame procese taikomos nuostatos

1. Teisingumo Teisme vykstančiame apeliaciniame procese dėl Bendrojo Teismo sprendimo taikomi šio reglamento 127, 129–136, 147–150, 153–155 ir 157–166 straipsniai.
2. Nukrypstant nuo 130 straipsnio 1 dalies, prašymas įstoti į bylą vis dėlto turi būti pateiktas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo 21 straipsnio 4 dalyje nurodyto pranešimo paskelbimo dienos.
3. Teisingumo Teisme vykstančiame apeliaciniame procese dėl Bendrojo Teismo sprendimų *mutatis mutandis* taikomas 95 straipsnis.
4. Jeigu apeliaciniame procese dėl Bendrojo Teismo sprendimo ar nutarties šalis prašo užtikrinti Teisingumo Teismui pateiktų duomenų konfidencialumą į bylą Bendrajame Teisme įstojusios šalies atžvilgiu, kai jų konfidencialumas šios šalies atžvilgiu jau buvo užtikrintas nagrinėjant bylą pirmojoje instancijoje, toks pat konfidencialumas užtikrinamas ir nagrinėjant bylą Teisingumo Teisme.

190a straipsnis Bendrajam Teismui pagal jo Procedūros reglamento 105 straipsnį pateiktų informacijos ar įrodymų tvarkymas

1. Jeigu dėl Bendrojo Teismo sprendimo ar nutarties, priimtų vykstant procesui, kuriame pagrindinė šalis pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 105 straipsnį pateikė informaciją ar įrodymus, kurie nebuvo perduoti kitai pagrindinei šaliai, pateikiamas apeliacinis skundas, Bendrojo Teismo kanceliarija perduoda šiuos informaciją ar įrodymus Teisingumo Teismui laikydamasi minėto straipsnio 11 dalyje nurodytame sprendime numatytų sąlygų.
2. 1 dalyje nurodyti informacija ar įrodymai neperduodami Teisingumo Teisme nagrinėjamos bylos šalims.
3. Teisingumo Teismas pasirūpina, kad 1 dalyje nurodyti konfidencialūs informacija ar įrodymai nebūtų atskleisti nei sprendime ar nutartyje, kuriais užbaigiamas procesas, nei prireikus generalinio advokato išvadoje.
4. 1 dalyje nurodyti informacija ar įrodymai Bendrajam Teismui juos pateikusiai šaliai grąžinami po to, kai įteikiamas sprendimas ar nutartis, kuriais užbaigiamas procesas Teisingumo Teisme, išskyrus atvejį, kai byla grąžinama Bendrajam Teismui. Tokiu atveju atitinkami informacija ar

įrodymai perduodami Bendrajam Teismui laikantis 5 dalyje nurodytame sprendime numatytų sąlygų.

5. Teisingumo Teismas priima sprendimą, kuriame nustato 1 dalyje nurodytą informacijos ar įrodymų apsaugai skirtas saugumo taisykles. Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROJO TEISMO SPRENDIMŲ IR NUTARČIŲ PERŽIŪRA

191 straipsnis Dėl peržiūros sprendžianti kolegija

Vieniems metams paskiriama penkių teisėjų kolegija, kuri šio reglamento 193 ir 194 straipsniuose nustatytais sąlygomis sprendžia, ar pagal Statuto 62 straipsnį reikia peržiūrėti Bendrojo Teismo sprendimą ar nutartį.

192 straipsnis Informavimas apie galimus peržiūrėti sprendimus ir nutartis ir jų perdavimas

1. Kai tik nustatoma pagal SESV 256 straipsnio 2 arba 3 dalį priimtino sprendimo paskelbimo ar nutarties pasirašymo data, Bendrojo Teismo kanceliarija apie tai praneša Teismo kanceliarijai.
2. Šis sprendimas ar nutartis perduodami iškart po jo paskelbimo ar jos pasirašymo ir kartu pateikiama bylos medžiaga, kuri nedelsiant perduodama pirmajam generaliniam advokatui.

193 straipsnis Dėl apeliacinio skundo priimtų sprendimų ir nutarčių peržiūra

1. Pirmojo generalinio advokato pasiūlymas peržiūrėti pagal SESV 256 straipsnio 2 dalį priimtą Bendrojo Teismo sprendimą ar nutartį perduodamas Teismo pirmininkui ir dėl peržiūros sprendžiančios kolegijos pirmininkui. Kartu apie šį perdavimą pranešama Teismo kancleriui.
2. Kai tik Teismo kancleris informuojamas apie pasiūlymą, jis perduoda Bendrajame Teisme nagrinėtos bylos medžiagą dėl peržiūros sprendžiančios kolegijos nariams.
3. Kai tik gaunamas pasiūlymas peržiūrėti, iš dėl peržiūros sprendžiančios kolegijos teisėjų Teismo pirmininkas, vadovaudamasis šios kolegijos pirmininko siūlymu, paskiria teisėją pranešėją. Sprendimą ar nutartį

peržiūrėsiančio teismo sudėtis nustatoma pagal šio reglamento 28 straipsnio 2 dalį bylos paskyrimo teisėjui pranešėjui dieną.

4. Ši kolegija, vadovaudamasi teisėjo pranešėjo siūlymu, sprendžia, ar reikia peržiūrėti Bendrojo Teismo sprendimą arba nutartį. Sprendime peržiūrėti Bendrojo Teismo sprendimą ar nutartį nurodomi tik klausimai, kurie turi būti peržiūrėti.

5. Apie Teisingumo Teismo sprendimą peržiūrėti Bendrojo Teismo sprendimą ar nutartį Teismo kancleris nedelsdamas informuoja Bendrąjį Teismą, jame nagrinėtos bylos šalis ir kitus Statuto 62a straipsnio antroje pastraipoje nurodytus suinteresuotuosius asmenis.

6. Pranešimas, kuriame nurodoma sprendimo peržiūrėti Bendrojo Teismo sprendimą ar nutartį data ir klausimai, skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

193a straipsnis Pasiūlymo dėl peržiūros nebuvimas

Jeigu pasibaigus Statuto 62 straipsnio antroje pastraipoje nurodytam terminui pirmasis generalinis advokatas nepateikia pasiūlymo peržiūrėti Bendrojo Teismo sprendimą ar nutartį, Teismo kancleris apie tai nedelsdamas informuoja Bendrąjį Teismą, o šis informuoja prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą ir Statuto 23 straipsnyje nurodytus suinteresuotuosius asmenis.

194 straipsnis Prejudicinių sprendimų ir nutarčių peržiūra

1. Pirmojo generalinio advokato pasiūlymas peržiūrėti pagal SESV 256 straipsnio 3 dalį priimtą Bendrojo Teismo sprendimą perduodamas Teisingumo Teismo pirmininkui ir dėl peržiūros sprendžiančios kolegijos pirmininkui. Kartu apie šį perdavimą pranešama Teismo kancleriui.

2. Kai tik Teismo kancleris informuojamas apie pasiūlymą, jis perduoda Bendrajame Teisme nagrinėtos bylos medžiagą dėl peržiūros sprendžiančios kolegijos nariams.

3. Apie pasiūlymą peržiūrėti Teismo kancleris taip pat informuoja Bendrąjį Teismą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą, pagrindinės bylos šalis ir kitus Statuto 62a straipsnio antroje pastraipoje nurodytus suinteresuotuosius asmenis.

4. Kai tik gaunamas pasiūlymas peržiūrėti, iš dėl peržiūros sprendžiančios kolegijos teisėjų Teismo pirmininkas, vadovaudamasis šios kolegijos pirmininko siūlymu, paskiria teisėją pranešėją. Sprendimą peržiūrėsiančio teismo sudėtis nustatoma pagal 28 straipsnio 2 dalį bylos paskyrimo teisėjui pranešėjui dieną.

5. Ši kolegija, vadovaudamasi teisėjo pranešėjo siūlymu, sprendžia, ar reikia peržiūrėti Bendrojo Teismo sprendimą ar nutartį. Sprendime peržiūrėti

Bendrojo Teismo sprendimą ar nutartį nurodomi tik klausimai, kurie turi būti dar kartą apsvarstyti.

6. Apie Teisingumo Teismo sprendimą peržiūrėti Bendrojo Teismo sprendimą ar nutartį arba jų neperžiūrėti Teismo kancleris nedelsdamas praneša Bendrajam Teismui, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, pagrindinės bylos šalims ir kitiems Statuto 62a straipsnio antroje pastraipoje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims.

7. Pranešimas, kuriame nurodoma sprendimo peržiūrėti Bendrojo Teismo sprendimą ar nutartį data ir klausimai, skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

195 straipsnis Po sprendimo peržiūrėti priimtas sprendimas dėl esmės

1. Sprendimas peržiūrėti Bendrojo Teismo sprendimą ar nutartį įteikiamas šalims ir kitiems Statuto 62a straipsnio antroje pastraipoje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims. Įteikiant valstybėms narėms ir valstybėms, kurios nėra valstybės narės, tačiau yra EEE susitarimo šalys, taip pat ELPA priežiūros institucijai, pridedamas Teisingumo Teismo sprendimo vertimas šio reglamento 98 straipsnyje numatytomis sąlygomis. Be to, Teisingumo Teismo sprendimas perduodamas Bendrajam Teismui ir prireikus – prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

2. Per vieną mėnesį nuo 1 dalyje numatyto įteikimo šalys ir kiti suinteresuotieji asmenys, kuriems buvo įteiktas Teisingumo Teismo sprendimas, gali pateikti pareiškimus arba rašytines pastabas dėl klausimų, kurie turi būti peržiūrėti.

3. Kai tik priimamas sprendimas peržiūrėti Bendrojo Teismo sprendimą ar nutartį, pirmasis generalinis advokatas peržiūrą paskiria vienam iš generalinių advokatų.

4. Išklausiusi generalinį advokatą, dėl peržiūros sprendžianti kolegija sprendžia dėl esmės.

5. Vis dėlto ji gali prašyti Teismo paskirti bylą didesnio teisėjų skaičiaus sudėties teismui.

6. Kai Bendrojo Teismo sprendimas ar nutartis, kuriuos reikia peržiūrėti, yra priimtas pagal SESV 256 straipsnio 2 dalį, Teisingumo Teismas sprendžia bylinėjimosi išlaidų klausimą.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS

PRAŠYMAI PATEIKTI NUOMONĘ

196 straipsnis Rašytinė proceso dalis

1. Pagal SESV 218 straipsnio 11 dalį prašymą pateikti nuomonę gali pateikti valstybė narė, Europos Parlamentas, Taryba arba Europos Komisija.
2. Prašymas pateikti nuomonę gali būti susijęs tiek su ketinamo sudaryti susitarimo atitiktimi Sutarčių nuostatoms, tiek su Sąjungos ar kurios nors iš jos institucijų kompetencija sudaryti tokį susitarimą.
3. Jis įteikiamas valstybėms narėms ir 1 dalyje nurodytoms institucijoms, kurioms pirmininkas nustato terminą, per kurį jos gali pateikti rašytines pastabas.

197 straipsnis Teisėjo pranešėjo ir generalinio advokato paskyrimas

Kai tik paduodamas prašymas pateikti nuomonę, pirmininkas paskiria teisėją pranešėją, o pirmasis generalinis advokatas paskiria bylą vienam iš generalinių advokatų.

198 straipsnis Teismo posėdis

Teismas gali nuspręsti, kad procedūra Teisme apima ir teismo posėdį.

199 straipsnis Terminas nuomonei pateikti

Išklausęs generalinį advokatą, Teismas kuo greičiau pateikia nuomonę.

200 straipsnis Nuomonės paskelbimas ir įteikimas

1. Nuomonė skelbiama viešame teismo posėdyje.
2. Nuomonės originalą pasirašo pirmininkas, pasitarimuose dalyvavę teisėjai ir Teismo kancleris. Jeigu pasitarimuose dalyvavęs teisėjas nebegali pasirašyti nuomonės originalo dėl sveikatos būklės ar mirties arba dėl atsistatydinimo ar pasibaigusios kadencijos, pirmininkas patvirtina, kad šis teisėjas dalyvavo pasitarimuose.
3. Pasirašytas nuomonės originalas užantspauduojamas ir atiduodamas saugoti Teismo kanceliarijai. Visoms valstybėms narėms ir 196 straipsnio 1 dalyje nurodytoms institucijoms įteikiama patvirtinta nuomonės kopija.

VIII ANTRAŠTINĖ DALIS

SPECIALIOSIOS PROCEDŪROS

*201 straipsnis Apeliaciniai skundai dėl arbitražo komiteto
sprendimų*

1. Apeliaciniame skunde pagal EAEBS 18 straipsnio antrą pastraipą nurodoma:

- a) apelianto pavardė arba pavadinimas, taip pat adresas;
- b) pasirašiusio asmens statusas;
- c) skundžiamas arbitražo komiteto sprendimas;
- d) priešingos šalys;
- e) faktų santrauka;
- f) pagrindai ir argumentai, kuriais remiamasi, ir tokių pagrindų santrauka;
- g) apelianto reikalavimai.

2. Apeliaciniam skundai taikomos šio reglamento 119 ir 121 straipsnių nuostatos.

3. Be to, prie apeliacinio skundo pridedama patvirtinta skundžiamo sprendimo kopija.

4. Kai tik pateikiamas apeliacinis skundas, Teismo kancleris kreipiasi į arbitražo komiteto sekretoriatą su prašymu perduoti Teismui bylos medžiagą.

5. Šiai procedūrai taikomi šio reglamento 123 ir 124 straipsniai. Teismas gali nuspręsti, kad procedūra Teisme apima ir teismo posėdį.

6. Teismas sprendžia priimdamas sprendimą. Jeigu Teismas panaikina komiteto sprendimą, jis prireikus gali grąžinti bylą komitetui.

202 straipsnis EAEBS 103 straipsnyje numatyta procedūra

1. EAEBS 103 straipsnio trečioje pastraipoje nurodytais atvejais paraiška pateikiama keturiais patvirtintais egzemplioriais. Kartu su ja pateikiamas atitinkamas susitarimo arba sutarties projektas, suinteresuotai valstybei skirtos Europos Komisijos pastabos ir visi kiti patvirtinantys dokumentai.

2. Paraiška ir priedai įteikiami Europos Komisijai, kuri per dešimties dienų terminą nuo tokio įteikimo gali pateikti rašytines pastabas. Išklaušęs suinteresuotąją valstybę pirmininkas šį terminą gali pratęsti.

3. Pateikus šias pastabas, kurios įteikiamos suinteresuotajai valstybei, išklaušęs generalinį advokatą, suinteresuotąją valstybę ir Europos Komisiją kai šios pateikia tokį prašymą, Teismas priima sprendimą per trumpą terminą.

*203 straipsnis EAEBS 104 ir 105 straipsniuose numatytos
procedūros*

EAEBS 104 straipsnio trečioje pastraipoje ir 105 straipsnio antroje pastraipoje numatyti prašymai reglamentuojami šio reglamento II ir IV antraštinių dalių nuostatomis. Jie taip pat įteikiami valstybei, kurios subjektas yra asmuo arba įmonė, dėl kurios pateiktas prašymas.

*204 straipsnis EEE susitarimo 111 straipsnio 3 dalyje numatyta
procedūra*

1. EEE susitarimo 111 straipsnio 3 dalimi numatytu atveju į Teismą kreipiamasi Susitariančiųjų Šalių, tarp kurių kilo ginčas, prašymu. Prašymas įteikiamas kitoms Susitariančiosioms Šalims, Europos Komisijai, ELPA priežiūros institucijai ir prireikus kitiems suinteresuotiesiems asmenims, kuriems reikėtų įteikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl to paties Sąjungos teisės aiškinimo klausimo.
2. Pirmininkas nustato terminą, per kurį Susitariančiosios Šalys ir kiti suinteresuotieji asmenys, kuriems buvo įteiktas prašymas, gali pateikti rašytines pastabas.
3. Prašymas pateikiamas viena iš šio reglamento 36 straipsnyje nurodytų kalbų. Taikomas 38 straipsnis. *Mutatis mutandis* taikomos 98 straipsnio nuostatos.
4. Kai tik pateikiamas 1 dalyje nurodytas prašymas, pirmininkas paskiria teisėją pranešėją. Iškart po to pirmasis generalinis advokatas paskiria prašymą vienam iš generalinių advokatų.
5. Išklausęs generalinį advokatą, Teismas dėl prašymo priima motyvuotą sprendimą.
6. Teismo sprendimas, pasirašytas pirmininko, pasitarimuose dalyvavusių teisėjų ir Teismo kanclerio, įteikiamas Susitariančiosioms Šalims ir kitiems 1 ir 2 dalyse nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims.

*205 straipsnis Ginčų, nurodytų ESS 35 straipsnyje pagal iki
Lisabonos sutarties įsigaliojimo galiojusią redakciją, sprendimas*

[Panaikintas]

206 straipsnis SESV 269 straipsnyje nurodyti prašymai

1. SESV 269 straipsnyje nurodytu atveju prašymas pateikiamas keturiais patvirtintais egzemplioriais. Kartu su juo pateikiami visi svarbūs dokumentai, o prireikus – pagal ESS 7 straipsnį pateiktos pastabos ir rekomendacijos.
2. Prašymas ir priedai, priklausomai nuo atvejo, įteikiami Europos Vadovų Tarybai arba Tarybai, kuri per dešimties dienų terminą – šis terminas

nepratęsimas – nuo tokio įteikimo gali pateikti rašytines pastabas. 51 straipsnis netaikomas šiam terminui.

3. Prašymas ir priedai taip pat perduodami valstybėms narėms, kitoms nei aptariama valstybė, taip pat – Europos Parlamentui ir Europos Komisijai.

4. Pateikus 2 dalyje nurodytas pastabas, kurios įteikiamos suinteresuotajai valstybei narei bei 3 dalyje nurodytoms valstybėms ir institucijoms, išklausęs generalinį advokatą, Teismas priima sprendimą per vieną mėnesį nuo prašymo pateikimo dienos. Suinteresuotosios valstybės narės, Europos Vadovų Tarybos ar Tarybos prašymu arba savo iniciatyva Teismas gali nuspręsti, kad vykstant procesui bus surengtas ir teismo posėdis, į kurį bus šaukiamos visos šiame straipsnyje nurodytos valstybės ir institucijos.

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

207 straipsnis Papildomas reglamentas

Atsižvelgdamas į SESV 253 straipsnį ir pasikonsultavęs su suinteresuotųjų valstybių vyriausybėmis, Teismas priima papildomą reglamentą, susijusį su:

- a) Teismo pavedimais;
- b) prašymais suteikti nemokamą teisinę pagalbą;
- c) pranešimais dėl liudytojų arba ekspertų priesaikos pažeidimų pagal Statuto 30 straipsnį.

208 straipsnis Vykdyto nuostatos

Atskiru dokumentu Teismas gali priimti praktines šio reglamento vykdymo nuostatas.

209 straipsnis Panaikinimas

Šiuo reglamentu panaikinamas Europos Bendrijų Teisingumo Teismo procedūros reglamentas, priimtas 1991 m. birželio 19 d., su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2011 m. gegužės 24 d. (*Europos Sąjungos oficialusis leidinys*, L 162, 2011 6 22, p. 17).

210 straipsnis Šio reglamento paskelbimas ir įsigaliojimas

Šis reglamentas, autentiškas visomis šio reglamento 36 straipsnyje nurodytomis kalbomis, skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir įsigalioja pirmąją antro mėnesio po jo paskelbimo dieną.
